

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2019/1121, 25. juuni 2019, Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta 1

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/1122, 12. märts 2019, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega ⁽¹⁾ 3
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/1123, 12. märts 2019, millega muudetakse määrust (EL) nr 389/2013 seoses Kyoto protokollide teise kohustusperioodi tehnilise rakendamise kohta ⁽¹⁾ 63
- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2019/1124, 13. märts 2019, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2019/1122 seoses liidu registri toimimisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/842 66
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1125, 5. juuni 2019, metioniinsulfaadi tsinkkelaadi lubamise kohta kõikide loomaliikide söödalisaandina ⁽¹⁾ 77
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/1126, 25. juuni 2019, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Jambon du Kintoa“ (KPN) 81

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

OTSUSED

- ★ **Komisjoni otsus (EL) 2019/1127, 4. oktoober 2018, riigiabi SA.45359 – 2017/C (ex 2016/N) kohta, mida Slovakkia kavatseb anda ettevõttele Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. (teatavaks tehtud numbri C(2018) 6545 all) ⁽¹⁾** 82
- ★ **Komisjoni rakendusotsus (EL) 2019/1128, 1. juuli 2019, milles käsitletakse Euroopa keskses andmekogus talletatud lennuohutuslastele soovitudele ja neile antud vastustele juurdepääsu õigusi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2012/780/EL ⁽¹⁾** 112

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2019/1121,

25. juuni 2019,

Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1, artikli 100 lõiget 2 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 23. aprillil 2007 andis nõukogu komisjonile loa pidada läbirääkimisi vabakaubanduslepingu üle Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) liikmesriikidega. Selle loaga nähti ette kahepoolsete läbirääkimiste võimalus.
- (2) 22. detsembril 2009 andis nõukogu komisjonile loa pidada kahepoolseid vabakaubanduslepingu läbirääkimisi ASEANi eri liikmesriikidega. 2012. aasta juunis alustas komisjon Vietnamiga kahepoolseid läbirääkimisi vabakaubanduslepingu üle, mida tuli pidada olemasolevate läbirääkimisjuhiste kohaselt.
- (3) Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu („leping“) läbirääkimised on lõpule viidud.
- (4) Lepingule tuleks liidu nimel alla kirjutada, eeldusel et see hiljem sõlmitakse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Vietnami Sotsialistliku Vabariigi vahelise vabakaubandusepingu („leping“) liidu nimel allakirjutamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud leping sõlmitakse. ⁽¹⁾

Artikkel 2

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud lepingule liidu nimel alla kirjutama.

⁽¹⁾ Lepingu tekst avaldatakse koos selle sõlmimise otsusega.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 25. juuni 2019

Nõukogu nimel
eesistuja
A. ANTON

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/1122,

12. märts 2019,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, (⁽¹⁾) eriti selle artikli 19 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 19 lõike 1 kohaselt peavad kõik alates 1. jaanuarist 2012 eraldatud lubatud heitkoguse ühikud (edaspidi „LHÜd“) olema kantud liidu registrisse. Liidu register loodi kõigepealt komisjoni määrusega (EL) nr 920/2010 (⁽²⁾).
- (2) Komisjoni määrusega (EL) nr 389/2013 (⁽³⁾) tunnustati kehtetuks määrus (EL) nr 920/2010 ning kehtestati liidu registri jaoks kauplemisperioodiks, mis algas 1. jaanuaril 2013, ja sellele järgnevatiks kauplemisperioodideks, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 20 lõike 1 kohase sõltumatu tehingulogi jaoks ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 280/2004/EÜ (⁽⁴⁾) artikliga 6 ettenähtud registrite jaoks üldnõuded ning nende tööd ja hooldamist käsitlevad nõuded.
- (3) Liidu register tagab liidus direktiiviga 2003/87/EÜ loodud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi (edaspidi „ELi HKS“) kohaste tehingute täpse arvestuse. Liidu register on standarditud ja turvatud elektrooniline ühiseid andmeelemente sisaldav andmebaas, mis võimaldab vastavalt vajadusele jälgida LHÜde väljaandmist, omamist, ülekandmist ja tühistamist ning tagada üldsuse juurdepääsu ja süsteemi konfidentsiaalsuse, nagu on asjakohane. Register peaks tagama, et ei toimuks ülekandeid, mis ei ole kooskõlas direktiivist 2003/87/EÜ tulenevate kohustustega.
- (4) Alates 2021. aastast algab uus kõiki majandussektoreid hõlmavate õigusaktide rakendamise periood, millega algab ühtlasi ka uus ELi HKS-i periood. Tuleb tagada, et registrite süsteemi rakendamine ja toimimine oleks kooskõlas ka selle uue perioodi jaoks kehtestatud nõuetega.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/410 (⁽⁵⁾) muudeti oluliselt direktiivi 2003/87/EÜ, et hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, mis nõuab muudatuste tegemist ka liidu registris. Nende muudatustega kehtestatud sätteid kohaldatakse alates 2021. aastast algavate perioodide suhtes.

(⁽¹⁾) ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

(⁽²⁾) Komisjoni 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 920/2010 standarditud ja turvatud registrisüsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 280/2004/EÜ (ELT L 270, 14.10.2010, lk 1).

(⁽³⁾) Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnustatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

(⁽⁴⁾) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta otsus nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokollide rakendamise süsteemi kohta (ELT L 49, 19.2.2004, lk 1).

(⁽⁵⁾) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ELT L 76, 19.3.2018, lk 3).

- (6) Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 13 kehtivad alates 1. jaanuarist 2013 eraldatud LHÜd tähtajatult. Alates 2021. aastast peab aga LHÜdel olema juures märge kauplemisperioodi kohta, mil need on loodud. Seepärast on vaja tagada asjakohased funktsioonid liidu registris. Märge selle kohta, millisel kümneaastasel perioodil on LHÜd loodud, peaks olema kontoomanikele nähtav vaid siis, kui see on vajalik selleks, et eristada ühes etapis loodud LHÜsid mõnes teises etapis loodud LHÜdest. Selline olukord on kolmandalt kauplemisperioodilt neljandale ülemineku ajal, arvestades asjaolu, et alates 2021. aastast algaval perioodil loodud LHÜd kehtivad üksnes alates 1. jaanuarist 2021 tekitatud heitkoguste jaoks.
- (7) Lisaks tuleks kohaldada LHÜde tagastamise suhtes piirangut, tagamaks, et LHÜsid saab kasutada heitkoguste jaoks üksnes alates selle kümneaastase perioodi esimese aastast, mil LHÜd välja anti. Selle piirangu järgimise tagamiseks on vaja nõuetele vastavuse arvnäitaja arvutamise eeskirju.
- (8) Direktiiviga (EL) 2018/410 jäeti välja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11b lõige 7. Seega ei ole ELi HKSis alates 1. jaanuarist 2021 algaval kauplemisperioodil enam võimalik kasutada rahvusvahelisi ühikuid. Järelikult ei või HKS-i kontodel hoida rahvusvahelisi ühikuid ja kaotatakse rahvusvaheliste ühikute kasutusõigused. Kuni kõigi kauplemisperioodiga 2013–2020 seotud nõutavate toimingute lõpuleviimiseni tuleks siiski rahvusvahelisi ühikuid ja seega ka rahvusvaheliste ühikute kasutusõigusi edasi kasutada. Lubamatud ühikud tuleks HKS-i kontodelt eemaldada pärast määruse (EL) nr 389/2013 asjakohaste sätete jätkuva kohaldatavuse lõppemist.
- (9) Pärast direktiivi 2003/87/EÜ nõuetele vastavaks tunnistatud ühikutest koosnevate LHÜde liigitamist finantsinstrumentideks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/65/EL⁽⁶⁾ on asjakohane kohandada liidu registrit reguleerivaid eeskirju, et viia need vajalikul määral kooskõlla finantsturge käsitlevate õigusaktidega, tagades eelkõige, et esitatakse asjakohane teave, mis võimaldab tulemuslikult tagada direktiivi 2014/65/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 596/2014⁽⁷⁾ täitmist.
- (10) Kooskõlas direktiiviga 2014/65/EL ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 600/2014⁽⁸⁾ tuleb finantsinstrumentid tähistada standardi ISO 6166 kohase rahvusvahelise väärtpaberite identifitseerimisnumbriga (ISIN koodiga). Et hõlbustada kontoomanikel aruandluskohustuste täitmist, tuleks LHÜde ISIN koodi näidata liidu registris.
- (11) Määrust (EL) nr 389/2013 on vaja muuta, et rakendada sujuvalt komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010⁽⁹⁾ kohast enampakkumisprotsessi, tuginedes eeskätt enampakkumisprotsessi rakendamisel saadud kogemustele ja sellele, et direktiivi 2014/65/EL I isa C jao punktis 11 loetletud lubatud heitkoguste väärtpaberid, millega kaubeldakse hetketurgudel, on alates 3. jaanuarist 2018 liigitatud finantsinstrumentideks. See liigitus tähendab eelkõige seda, et LHÜd, millega kaubeldakse hetketurgudel, kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ⁽¹⁰⁾ kohaldamisalasse. Muudatusi on vaja, et viia käesoleva määruse kohased enampakkumisi hõlmavad protsessid suuremasse kooskõlla direktiivi 98/26/EÜ nõuetega, sh tagada vajaduse korral nende nõuete ühtlane rakendamine siseriikliku õiguse alusel LHÜde enampakkumisel müümise eesmärgil.
- (12) Kuna LHÜd eksisteerivad ainult immateriaalses vormis ja on asendatavad, siis tuleks õigus LHÜle määrata lähtuvalt selle olemasolust liidu registri kontol, millel seda hoitakse. Lisaks on selleks, et vähendada liidu registrisse sisestatud tehingute tagasipööramisega seotud riske ning sellise tagasipööramise tagajärjel tekkida võivat süsteemi- ja turuhäiret, vaja tagada, et LHÜd oleksid täielikult asendatavad. Eelkõige tohib tehinguid tagasi pöörata, tühistada ja likvideerida vaid registri eeskirjade järgi ning neis eeskirjades ettenähtud ajavahemiku

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

⁽⁹⁾ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

jooksul. Käesolevas määruses sätestatu ei tohiks takistada kontoomanikku ega kolmandat isikut kasutamast aluseks olevast tehingust tulenevaid seadusjärgseid õigusi või esitamast sellisest tehingust tulenevaid seadusjärgseid nõudeid tagasisaamiseks või -andmiseks seoses süsteemi sisestatud tehinguga, näiteks pettuse või tehnilise vea korral, kui see ei põhjusta tehingu tagasipööramist, tühistamist või likvideerimist. Lisaks tuleks kaitsta LHÜ heas usus omandamist.

- (13) Põhihaldaja peamine ülesanne peaks olema luua liidu register ja Euroopa Liidu tehingulogi (ELi tehingulogi) ning neid töös hoida ja hooldada, hallata põhikontosid ning teha keskselt tehtavaid toiminguid. Riikliku haldaja peamine ülesanne peaks olema tegutseda liidu registris tema hallatavate kontode omanike kontaktpunktina ning teha kõiki kontoomanikega vahetult seotud toiminguid, sh avada ja sulgeda kontosid ning peatada kontodele juurdepääsu.
- (14) Kui liikmesriik eraldab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10c alusel tasuta LHÜsid, tuleks need LHÜd välja anda kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 10c.
- (15) Direktiivi 2003/87/EÜ muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2392⁽¹⁾. Selle muudatusega pikendati kuni 31. detsembrini 2023 erandit, mille kohaselt ei laiene ELi HKSist tulenevad kohustused kolmandatesse riikidesse suunduvatele ja kolmandatest riikidest saabuvatele lendudele. Seega peavad õhusõidukikäitajad, kellele see erand kehtib, saama tasuta LHÜsid kuni nimetatud kuupäevani. Alates 1. jaanuarist 2021 kasutatakse õhusõidukikäitajatele tasuta eraldatavate LHÜde arvu määramisel direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 9 osutatud lineaarset tegurit.
- (16) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 kohaselt peavad pädevad asutused kandma iga aasta 28. veebruariks üle käitajatele asjaomaseks aastaks tasuta eraldatavate LHÜde koguse. Kui kõnealuse direktiiviga on ette nähtud käitajale eraldatud LHÜde koguse ümberarvutamine, peaks põhihaldaja tagama, et eraldatud kogus arvutatakse ümber kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ ning et vajalikud muudatused tehakse liidu registris ja ELi tehingulogis enne, kui riigi pädev asutus võib LHÜd asjaomasele käitajale üle kanda.
- (17) Ükski käesoleva määruse säte ei tohiks takistada pädevat asutust nõudmast, et käitaja kannaks ELi eraldamiskontole üle sellise arvu LHÜsid, mis ületas talle asjaomaseks aastaks ettenähtud LHÜde kohandatud koguse, kui LHÜsid on eraldatud rohkem muu hulgas seetõttu, et algses eraldatud koguses on tehtud viga või et käitaja ei ole pädevale asutusele esitanud asjalikku teavet õigesti või täielikult; selle eelduseks on, et põhihaldaja on teinud liikmesriigi eraldustabelisse vastava muudatuse.
- (18) LHÜsid, mis on antud välja pärast seda, kui käitaja on ilma pädevat asutust eelnevalt teavitamata lõpetanud käitise tegevuse, millega need LHÜd on seotud, ei saa liigitada LHÜdeks direktiivi 2003/87/EÜ tähenduses. See tähendab, et kui ülemäära eraldatud kogus tuleneb sellest, et käitaja ei ole teatanud tootmise lõpetamisest, peaks olema võimalik eemaldada käitaja arvelduskontolt vastav arv LHÜsid ka ilma käitaja heakskiiduta.
- (19) Liidu registris hoitava teabe turvalisuse kaitsmiseks ja pettuse vältimiseks tuleks kohaldada piisavaid ja ühtlustatud nõudeid kontode avamise, autentimise ja juurdepääsuõiguste kohta. Määruses (EL) nr 389/2013 sätestatud nõuded tuleks läbi vaadata ja neid tuleks ajakohastada, et tagada nende tulemuslikkus, võttes samas arvesse proportsionaalsust. Kuigi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/849⁽²⁾ sätestatud nõudeid ei kohaldata otse liidu registri haldajate suhtes, on kõnealuse direktiivi nõudeid ja kaitsemeetmeid võetud arvesse ka liidu registris kontode avamist ja hooldamist käsitlevates eeskirjades, pöörates erilist tähelepanu tegelikult kasu saavate omanike teabele. Määruse (EL) nr 389/2013 eeskirjad tuleks läbi vaadata, et võimaldada riiklikel haldajatel kohandada oma menetlusi vastavalt konkreetse toiminguga seotud tegelikule riskile.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2392, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et jätkata kehtivate piirangute kohaldamist lennutegevuse ulatuse suhtes ja teha ettevalmistusi ülemaailmse turupõhise meetme rakendamiseks alates 2021. aastast (ELT L 350, 29.12.2017, lk 7).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

- (20) Kui IV või VIII lisa alusel esitatakse tõendina muust liikmesriigist pärit originaaldokument või selle tõestatud koopia, tuleks vastavalt kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191⁽¹³⁾ eeskirju.
- (21) Riiklikud haldajad, põhihaldaja ja komisjon peavad järgima liidu ja riigisiseseid õigusakte, milles käsitletakse üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumist, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679⁽¹⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725,⁽¹⁵⁾ juhul kui neid õigusakte kohaldatakse käesoleva määruse kohaselt hoitava ja töödeldava teabe suhtes.
- (22) Registreeritud süsteemis olevate kõigi protsesside, käitajate ja isikute andmed tuleks säilitada, kuid neis sisalduvad isikuandmed tuleks pärast asjakohase säilitamisaja lõppemist kustutada.
- (23) Komisjon ja riiklikud haldajad on käesoleva määruse kohaselt hoitava ja töödeldava teabe kaasvastutavad töötlejad. Liidu register ja ELi tehingulogi täidavad avalikke huve teenivaid ülesandeid. Isikuandmetega seotud rikkumise korral rakendatakse asjakohaseid teavitamismenetlusi vastavalt andmekaitset käsitlevatele õigusaktidele.
- (24) Riiklikud haldajad, põhihaldaja ja komisjon peaksid tagama, et käesoleva määruse kohaselt hoitavat ja töödeldavat teavet saab kasutada üksnes liidu registri toimimiseks.
- (25) Liidu registrit reguleerivaid eeskirju tuleks lihtsustada, et vähendada võimalikult palju halduskoormust, kahjustamata samas ELi HKS-i keskkonnanäesmärkidele vastavust, turvalisust ja usaldusvärsust. Võimalike lihtsustuste ja nõuete leevenduste suuna ja ulatuse kindlaksmääramiseks koguti liidu registri riiklike haldajate praktilisi kogemusi ning konsulteeriti liikmesriikidega. Tulemuseks saadud uute eeskirjade eesmärk on muuta liidu register nii selle kasutajatele kui ka haldajatele lihtsamini mõistetavaks ja kasutatavaks.
- (26) Kui see on vajalik ja nii kaua, kui see on vajalik ELi HKS-i keskkonnanäesmärkidele vastavuse kaitsmiseks, ei tohi ELi HKS-is osalevad lennundussektori ja muud käitajad kasutada sellise liikmesriigi poolt välja antud LHÜsid, kes on vastavalt Euroopa Liidu lepingu (ELi lepingu) artiklile 50 teatanud Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest liidust välja astuda.
- (27) Sidudes ELi HKS-i muude heitkogustega kauplemise süsteemidega, suurenevad heitevähendamisevõimalused ja vähenevad seega kliimamuutustega võitlemise kulud. Et direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohased sidumislepingud saaksid toimida, on vaja teha liidu registrisse mitu kohandust. Seepärast tuleks määrust (EL) nr 389/2013 muuta, et muu hulgas tagada kolmandate riikide LHÜde tunnustamine nõuetele vastavuse eesmärgil, võimaldada selliste LHÜde ülekandmist, kontode loomist ja tehinguprotsesse ning lisada HKS-i sidumise peatamise tingimused.
- (28) Kõik ELi HKS-i kolmanda kauplemisperioodiga (2013–2020) seotud nõutavad toimingud tuleks viia lõpule kooskõlas määruses (EL) nr 389/2013 sätestatud eeskirjadega. Kuna direktiiviga 2003/87/EÜ lubati kasutada Kyoto protokollil alusel loodud rahvusvahelisi ühikuid, tuleks nende toimingute suhtes kõnealust määrust edasi kohaldada. Et tagada selgus selle kohta, milliseid eeskirju kohaldatakse ühelt poolt kõigi kolmanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/29/EÜ,⁽¹⁶⁾ ja teiselt poolt kõigi neljanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/410, tuleks määruse (EL) nr 389/2013 nende sätete kohaldamisala, mida kohaldatakse pärast käesoleva määruse jõustumist jätkuvalt kolmanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes, piirata üksnes selle otstarbega.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määrus (EL) 2016/1191, millega edendatakse kodanike vaba liikumist, lihtsustades teatavate avalike dokumentide Euroopa Liidus esitamise nõudeid, ja muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 200, 26.7.2016, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi (ELT L 140, 5.6.2009, lk 63).

- (29) Vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklile 42 on konsulteeritud Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 18. oktoobril 2018,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

1. PEATÜKK

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolevas määruses sätestatakse liidu registri ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 20 lõike 1 kohase sõltumatu tehingute registri jaoks üldnõuded ning nende tööd ja hooldamist käsitlevad nõuded.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi (edaspidi „ELi HKS“) raames loodud lubatud heitkoguse ühikute (edaspidi „LHÜd“) suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 3 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331 ⁽¹⁷⁾ artikli 3 mõisteid. Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- 1) „põhihaldaja“ – isik, kelle on määranud komisjon vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 20;
- 2) „riiklik haldaja“ – kooskõlas artikliga 7 määratud üksus, kes vastutab liikmesriigi nimel liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevate kasutajakontode haldamise eest liidu registris;
- 3) „kontoomanik“ – liidu registris kontot omav füüsiline või juriidiline isik;
- 4) „kontoteave“ – kogu teave, mis on vajalik konto avamiseks või töendaja registreerimiseks, sh kogu teave kontodele või töendajatele määratud esindajate kohta;
- 5) „pädev asutus“ – ametiasutus(ed), mille on liikmesriik nimetanud vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 18;
- 6) „töendaja“ – komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067 ⁽¹⁸⁾ artikli 3 punktis 3 määratud töendaja;
- 7) „lennunduse LHÜd“ – direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3c lõike 2 kohaselt loodud LHÜd, sh samal eesmärgil loodud LHÜd, mis on pärit kõnealuse direktiivi artikli 25 alusel ELi HKSiga seotud heitkogustega kauplemise süsteemidest;
- 8) „üldised LHÜd“ – kõik muud direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt loodud LHÜd, sh LHÜd, mis on pärit kõnealuse direktiivi artikli 25 alusel ELi HKSiga seotud heitkogustega kauplemise süsteemidest;
- 9) „protsess“ – automaatne tehniline menetlus, mille abil tehakse liidu registris konto või ühikuga seotud toiming;
- 10) „sooritamine“ – sooritamiseks esitatud protsessi täideviimine, mis võib päädida lõpuleviimisega, kui kõik tingimused on täidetud, või lõpetamisega;

⁽¹⁷⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised üleminekueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8).

⁽¹⁸⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse kasvuhoonegaaside heite- ja tonnkilomeetria-ruanete töendamist ja töendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94).

- 11) „tööpäev“ – aasta mis tahes päev esmaspäevast reedeni;
- 12) „tehing“ – liidu registris aset leidev protsess, mille käigus kantakse LHÜ üle ühelt kontolt teisele;
- 13) „tagastamine“ – käitaja või õhusõidukikäitaja poolt sellise koguse LHÜde mahaarvestamine, mis vastab tema käitise või õhusõiduki tõendatud heitkogustele;
- 14) „kustutamine“ – LHÜ lõplik eemaldamine selle omaniku poolt, ilma et seda arvestataks maha tõendatud heitkoguste võrra;
- 15) „rahapesu“ – rahapesu direktiivi (EL) 2015/849 artikli 1 lõike 3 tähenduses;
- 16) „rasked kuriteod“ – rasked kuriteod direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punkti 4 tähenduses;
- 17) „terrorismi rahastamine“ – terrorismi rahastamine direktiivi (EL) 2015/849 artikli 1 lõike 5 tähenduses;
- 18) „juhid“ – juhtimiskohustusi täitvad isikud määruse (EL) nr 596/2014 artikli 3 punkti 1 alapunkti 25 tähenduses;
- 19) „emaettevõtja“ – emaettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁽¹⁹⁾ artikli 2 punkti 9 tähenduses;
- 20) „tütaretevõtja“ – tütaretevõtja direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punkti 10 tähenduses;
- 21) „kontsern“ – kontsern direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punkti 11 tähenduses;
- 22) „keskne vastaspool“ – keskne vastaspool Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012⁽²⁰⁾ artikli 2 punkti 1 tähenduses;

2. PEATÜKK

Registrite süsteem

Artikkel 4

Liidu register

1. Põhialdaja hoiab käigus ja hooldab liidu registrit, sealhulgas selle tehnilist taristut.
2. Liikmesriigid kasutavad liidu registrit direktiivi 2003/87/EÜ artikli 19 kohaste kohustuste täitmiseks. Liidu register tagab riiklikele haldajatele ja kontoomanikele käesolevas määruses sätestatud protsessid.
3. Põhialdaja tagab, et liidu register vastab käesoleva määruse artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses kehtestatud riistvara, võrguühenduse, tarkvara ja turvalisuse nõuetele.

Artikkel 5

Euroopa Liidu tehingulogi

1. Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 20 luuakse standarditud elektroonilise andmebaasi kujul Euroopa Liidu tehingulogi (ELi tehingulogi), et sooritada käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid tehinguid.
2. Põhialdaja hoiab käigus ja hooldab ELi tehingulogi vastavalt käesolevale määrusele.
3. Põhialdaja tagab, et ELi tehingulogi on võimeline kontrollima ja registreerima kõiki käesolevas määruses osutatud protsesse ning see vastab käesoleva määruse artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses kehtestatud riistvara, võrguühenduse ja tarkvara nõuetele.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskkete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

4. Põhialdaja tagab, et ELi tehingulogi on võimeline registreerima kõiki I jaotise 3. peatükis ning II ja III jaotises kirjeldatud protsesse.

Artikkel 6

Registrite ja ELi tehingulogi vahelised sideühendused

1. Põhialdaja tagab, et liidu registril on sideühendus kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide registritega, mille suhtes on jõus direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt sõlmitud sidumisleping LHÜdega tehtavate tehingute kohta teabe vahetamiseks.

2. Põhialdaja tagab, et liidu registril on vahetu sideühendus ELi tehingulogiga, et kontrollida ja registreerida LHÜdega tehtavaid tehinguid ja I jaotise 3. peatükis kirjeldatud kontohaldusprotsesse. Kõik LHÜdega tehtavad tehingud sooritatakse liidu registris ning need registreeritakse ja neid kontrollitakse ELi tehingulogis. Põhialdaja võib luua piiratud sideühenduse ELi tehingulogi ja liiduga ühinemise lepingu allkirjastanud kolmanda riigi registri vahel.

Artikkel 7

Riiklikud haldajad

1. Iga liikmesriik määrab riikliku haldaja. Liikmesriik pääseb oma kontodele ja tema jurisdiktsiooni alla kuuluvatele liidu registri kontodele ligi ja haldab neid vastavalt artiklile 10 riikliku haldaja kaudu, nagu on kindlaks määratud I lisas.

2. Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et riiklike haldajate, põhialdaja ja kontoomanike vahel ei ole huvide konflikti.

3. Iga liikmesriik teatab komisjonile riikliku haldaja isiku ja kontaktandmed, sealhulgas hädaolukorra telefoninumbri, mida tuleb kasutada turvaintsidenti korral.

4. Komisjon kooskõlastab käesoleva määruse rakendamise iga liikmesriigi riikliku haldajaga ja põhialdajaga. Eelkõige peab komisjon kooskõlas aluslepingutega nõu käesoleva määrusega reguleeritud registrite töö ja käesoleva määruse rakendamise seotud küsimuste ja menetluste üle. Põhialdaja ja riiklike haldajate vahel kokkulepitud koostöötingimused hõlmavad ühiseid töömenetlusi käesoleva määruse rakendamiseks, muudatuste ja intsidentide haldamise menetlusi liidu registri jaoks, tehnilist kirjeldust liidu registri ja ELi tehingulogi toimimiseks ja usaldusväarsuse tagamiseks ning käesoleva määruse kohaselt kogutud isikuandmete töötajate ülesandeid käsitlevaid tingimusi. Koostöötingimused võivad sisaldada väliste sideühenduste, infotehnoloogiaristu ja kasutajakontole juurdepääsuga seotud menetluste ühendamise korda. Et I jaotise 3. peatükki rakendataks ühtlaselt, esitab põhialdaja iga kahe aasta järel riiklikele haldajatele aruande igas liikmesriigis kohaldatavate asjakohaste tavade kohta.

5. Põhialdaja, pädevad asutused ja riiklikud haldajad teostavad üksnes selliseid protsesse, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks, nagu on sätestatud direktiivis 2003/87/EÜ ja selle sätete kohaselt vastu võetud meetmetes.

3. PEATÜKK

Kontod

1. jagu

Kõikidele kontodele kohaldatavad üldsätted

Artikkel 8

Kontod

1. Liikmesriigid ja põhialdaja tagavad, et liidu register sisaldab I lisas sätestatud kontosid.

2. Eri liiki kontodel võib hoida eri liiki ühikuid vastavalt I lisas sätestatule.

Artikkel 9

Konto olek

1. Konto olek võib olla üks järgmistest: avatud, blokeeritud, sulgemise ootel või suletud. Konkreetsetel aastatel võib konto olla ka väljaarvatud olekus.
2. Blokeeritud kontodelt ei saa algatada ühtegi protsessi, välja arvatud artiklites 22, 31 ja 56 sätestatud protsessid.
3. Enne konto sulgemist võib konto määrata sulgemise ootel olekusse seniks, kuni sulgemise vastu saab võtta parandusmeetmeid, või kuni konto sulgemise tingimused on täidetud, kuid mitte rohkem kui 10 aastaks. Sulgemise ootel olevatelt kontodelt ei saa algatada ühtegi protsessi, nendele kontodele ei saa ühikuid kanda ning kogu juurdepääs nendele kontodele on peatatud. Sulgemise ootel oleva konto oleku võib muuta avatuks üksnes siis, kui kõik konto avamise tingimused on täidetud.
4. Suletud kontodelt ei saa algatada ühtegi protsessi. Suletud kontot ei saa uuesti avada ega sinna ühikuid kanda.
5. Käitise väljaarvamisel ELi HKSist direktiivi 2003/87/EÜ artikli 27 või artikli 27a kohaselt määrab riiklik haldaja asjaomase käitaja arvelduskonto väljaarvatud olekusse, kuni väljaarvamine kestab.
6. Kui pädev asutus teatab, et õhusõidukikäitaja lennud ei kuulu asjaomasel aastal direktiivi 2003/87/EÜ I lisa kohaselt enam ELi HKS-i, määrab riiklik haldaja pärast asjaomase õhusõidukikäitaja eelnevat teavitamist kõnealuse õhusõidukikäitaja arvelduskonto väljaarvatud olekusse, kuni pädev asutus teatab, et selle õhusõidukikäitaja lennud on jälle ELi HKS-i arvatud.
7. Väljaarvatud kontodelt ei saa algatada ühtegi protsessi, välja arvatud artiklites 22 ja 57 sätestatud protsessid ning artiklites 31 ja 56 sätestatud protsessid, mis vastavad ajavahemikule, kui konto ei olnud väljaarvatud olekus.

Artikkel 10

Kontode haldamine

1. Igal kontrol on haldaja, kes vastutab liikmesriigi või liidu nimel konto haldamise eest.
2. Konto haldaja määratakse iga kontoliigi jaoks vastavalt I lisale.
3. Konto haldaja avab käesoleva määruse kohaselt konto, peatab kontole juurdepääsu või sulgeb konto, muudab selle olekut, kinnitab volitatud esindajad, lubab kontoandmetesse selliste muudatuste tegemist, milleks on vaja haldaja heakskiitu, algatab tehinguid, kui kontoesindaja või kontoomanik seda taotleb kooskõlas artikli 20 lõigetega 6 ja 7, ning algatab tehinguid pädeva asutuse või asjakohase õiguskaitseasutuse korraldusel.
4. Haldaja võib kontoomanikelt ja nende esindajatelt nõuda nõusolekut käesoleva määruse kohaste põhjendatud tingimuste täitmiseks, võttes arvesse II lisas sätestatud.
5. Kontode suhtes kohaldatakse nende haldaja liikmesriigi seadusi ja kontod kuuluvad nende haldaja liikmesriigi jurisdiktsiooni alla ning kontodel hoitavate ühikute asukohaks loetakse nende haldaja liikmesriigi territooriumi.

Artikkel 11

Põhialdaja teated

Põhialdaja teavitab kontoesindajaid ja riiklikku haldajat kõikidest kontoga seotud ning sooritamiseks esitatud protsessidest, nende lõpuleviimisest või lõpetamisest ja konto oleku muutusest artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses kirjeldatud automaatse mehhanismi kaudu. Teated saadetakse konto haldaja liikmesriigi ametlikus keeles (ametlikes keeltes).

2. jagu

Kontode avamine ja ajakohastamine*Artikkel 12***Põhihaldaja hallatavate kontode avamine**

Põhihaldaja avab kõik HKSi halduskontod liidu registris.

*Artikkel 13***Enampakkumise tagatiste üleandmise konto avamine liidu registris**

1. Määruses (EL) nr 1031/2010 määratletud arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem, mis on ühendatud kõnealuse määruse artikli 26 või 30 kohaselt määratud enampakkumisplatvormiga, võib riiklikult haldajalt taotleda enampakkumise tagatiste üleandmise konto avamist liidu registris. Konto avamist taotlev isik esitab IV lisas sätestatud teabe.
2. Riiklik haldaja avab enampakkumise tagatiste üleandmise konto liidu registris või teavitab konto avamist taotlevat isikut artikli 19 kohasest konto avamisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 ja artiklis 21 nõutud täieliku teabe saamisest.
3. Enampakkumise tagatiste üleandmise kontol hoitavaid LHÜsid käsitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis m määratletud tagatisena.

Liidu registris avatud enampakkumise tagatiste üleandmise konto on asjakohane konto direktiivi 98/26/EÜ artikli 9 lõike 2 kohaldamisel ning loetakse, et see konto asub selles liikmesriigis ja selle suhtes kohaldatakse selle liikmesriigi seadusi, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 10 lõikes 5.

*Artikkel 14***Käitaja arvelduskonto avamine liidu registris**

1. Asjakohane pädev asutus või käitaja esitab 20 tööpäeva jooksul pärast kasvuhoonegaaside heiteloja jõustumist asjakohasele riiklikule haldajale VI lisas sätestatud teabe ning taotleb riiklikult haldajalt käitaja arvelduskonto avamist liidu registris.
2. Riiklik haldaja avab igale käitisele käitaja arvelduskonto liidu registris või teavitab võimalikku kontoomanikku artikli 19 kohasest konto avamisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 ja artiklis 21 nõutud täieliku teabe saamisest.
3. Uue käitaja arvelduskonto võib avada ainult siis, kui käitisele ei ole sama kasvuhoonegaaside heiteloja põhjal käitaja arvelduskontot juba avatud.

*Artikkel 15***Õhusõidukikäitaja arvelduskonto avamine liidu registris**

1. Pädev asutus või õhusõidukikäitaja esitab 20 tööpäeva jooksul pärast õhusõidukikäitaja seirekava kinnitamist asjakohasele riiklikule haldajale VII lisas sätestatud teabe ning taotleb riiklikult haldajalt õhusõidukikäitaja arvelduskonto avamist liidu registris.
2. Igal õhusõidukikäitajal on üks õhusõidukikäitaja arvelduskonto.
3. Õhusõidukikäitaja, kelle lennutegevusest tulenev heide aastas on kokku alla 25 000 CO₂-ekvivalenttonni või kelle õhusõidukid teevad vähem kui 243 lendu kolme järjestikuse neljakuulise perioodi kohta, võib volitada füüsilist või juriidilist isikut avama tema nimel õhusõidukikäitaja arvelduskonto ning tagastama LHÜsid vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikele 2a. Nõuete täitmise eest vastutab endiselt õhusõidukikäitaja. Füüsilise või juriidilise isiku volitamisel tagab õhusõidukikäitaja, et volitatud isiku ning pädevate asutuste, riiklike haldajate, tõendajate või muude direktiivi 2003/87/EÜ ja selle rakendamiseks vastu võetud õigusaktide sätete kohaldamisalasse kuuluvate asutuste vahel ei ole huvide konflikti. Sellisel juhul esitab volitatud füüsiline või juriidiline isik lõike 1 kohaselt nõutud teabe.

4. Riiklik haldaja avab igale õhusõidukikäitajale õhusõidukikäitaja arvelduskonto liidu registris või teavitab võimalikku kontoomanikku artikli 19 kohasest konto avamisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 ja artiklis 21 nõutud täieliku teabe saamisest.
5. Õhusõidukikäitajal võib olla ainult üks õhusõidukikäitaja arvelduskonto.

Artikkel 16

Kauplemiskonto avamine liidu registris

1. Võimalik kontoomanik esitab liidu registris kauplemiskonto avamiseks taotluse riiklikule haldajale. Võimalik kontoomanik esitab riikliku haldaja nõutud teabe, mis sisaldab vähemalt IV lisas sätestatud teavet.
2. Riikliku haldaja liikmesriik võib kauplemiskonto avamise tingimusena nõuda, et võimalike kontoomanike alaline elukoht või registreeritud asukoht on kontot haldava riikliku haldaja liikmesriigis.
3. Riikliku haldaja liikmesriik võib kauplemiskonto avamise tingimusena nõuda, et võimalikud kontoomanikud on käibemaksukohustuslastena registreeritud kontot haldava riikliku haldaja liikmesriigis.
4. Riiklik haldaja avab kauplemiskonto liidu registris või teavitab võimalikku kontoomanikku artikli 19 kohasest konto avamisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 ja artiklis 21 nõutud täieliku teabe saamisest.

Artikkel 17

Riikliku arvelduskonto avamine liidu registris

Liikmesriigi pädev asutus annab riiklikule haldajale korralduse avada riiklik arvelduskonto liidu registris 20 tööpäeva jooksul alates III lisas sätestatud teabe saamisest.

Artikkel 18

Tõendaja registreerimine liidu registris

1. Taotlus tõendaja registreerimiseks liidu registris esitatakse riiklikule haldajale. Registreerimist taotlev isik esitab riikliku haldaja nõutud teabe, mis sisaldab III ja V lisas sätestatud teavet.
2. Riiklik haldaja registreerib tõendaja liidu registris või teavitab võimalikku tõendajat artikli 19 kohasest registreerimisest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 1 ja artiklis 21 nõutud täieliku teabe saamisest.

Artikkel 19

Konto avamisest või tõendaja registreerimisest keeldumine

1. Riiklik haldaja kontrollib, kas konto avamiseks või tõendaja registreerimiseks esitatud teave ja dokumendid on täielikud, ajakohased, täpsed ja õiged.

Põhjendatud kahtluse korral võib riiklik haldaja taotleda teiselt riiklikult haldajalt abi esimeses lõigus osutatud kontrolli tegemiseks. Sellise taotluse saanud haldaja võib abi andmisest keelduda. Võimalik kontoomanik või tõendaja võib sõnaselgelt paluda riiklikul haldajal sellist abi taotleda. Riiklik haldaja teavitab võimalikku kontoomanikku või tõendajat kõnealuselt abitaotlusest.

2. Riiklik haldaja võib konto avamisest või tõendaja registreerimisest keelduda:

a) kui esitatud teave ja dokumendid on mittetäielikud, aegunud või muul viisil ebatäpsed või valed;

- b) kui õiguskaitseasutus annab teavet või riiklikule haldajale on muul viisil kättesaadav teave selle kohta, et võimalik kontoomanik või juriidilise isiku korral mõni võimaliku kontoomaniku juht on uurimise all või on eelneva viie aasta jooksul süüdi mõistetud LHÜdega seotud pettuses, rahapesus, terrorismi rahastamises või muudes rasketes kuritegudes, milleks võidi kontot kasutada;
- c) kui riiklikul haldajal on põhjust uskuda, et kontot võidakse kasutada LHÜdega seotud pettuseks, rahapesuks, terrorismi rahastamiseks või muudeks rasketeks kuritegudeks;
- d) liikmesriigi õiguses sätestatud põhjustel.

3. Kui riiklik haldaja keeldub lõike 2 kohaselt käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto avamisest, võib kõnealuse konto avada pädeva asutuse korraldusel. Kogu juurdepääs kontole peatatakse vastavalt artikli 30 lõikele 4 seniks, kuni lõikes 2 loetletud keeldumise põhjuseid enam ei esine.

4. Kui riiklik haldaja keeldub konto avamisest, võib konto avamist taotlev isik esitada vastuväiteid pädevale asutusele või siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse konto avada või jätab keeldumise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.

Artikkel 20

Volitatud esindajad

1. Põhihaldaja tagab, et liidu registri kontode volitatud esindajatel on juurdepääs asjakohastele kontodele ning üks järgmistest kontoomaniku nimel tegutsemise õigustest:

- a) protsesside algatamine;
- b) vajaduse korral protsesside kinnitamine;
- c) protsesside algatamine ja teise volitatud esindaja algatatud protsesside kinnitamine.

2. Igal kontol on selle avamisel vähemalt kaks volitatud esindajat, kelle õigused on kombineeritud ühel järgmistest viisidest:

- a) ühel volitatud esindajal on protsesside algatamise ja ühel protsesside kinnitamise õigus;
- b) ühel volitatud esindajal on protsesside algatamise ja teise volitatud esindaja algatatud protsesside kinnitamise õigus ning ühel volitatud esindajal on protsesside kinnitamise õigus;
- c) ühel volitatud esindajal on protsesside algatamise õigus ning ühel volitatud esindajal on protsesside algatamise ja teise volitatud esindaja algatatud protsesside kinnitamise õigus;
- d) kahel volitatud esindajal on protsesside algatamise ja teise volitatud esindaja algatatud protsesside kinnitamise õigus.

3. Tõendajal on vähemalt üks volitatud esindaja, kes algatab tõendaja nimel asjakohaseid protsesse. Tõendaja esindaja ei või olla ühegi konto esindaja.

4. Kontoomanik võib otsustada, et teise volitatud esindaja kinnitust ei ole vaja, et esitada ülekande sooritamiseks artikli 23 kohaselt loodud usalduskontode nimekirjas olevatele kontodele. Kontoomanik võib sellise otsuse tühistada. Otsusest ja otsuse tühistamisest antakse teada riiklikule haldajale esitatavas nõuetekohaselt allkirjastatud avalduses.

5. Peale lõigetes 1 ja 2 osutatud volitatud esindajate võib kontodel olla ka selliseid volitatud esindajaid, kellel on kontole üksnes lugemisõigusega juurdepääs.

6. Kui volitatud esindajal ei ole tehnilistel või muudel põhjustel juurdepääsu liidu registrile, võib ta paluda riiklikul haldajal algatada või kinnitada tema nimel tehinguid vastavalt asjaomasele volitatud esindajale antud õigustele, tingimusel et riiklik haldaja seda lubab ning et volitatud esindaja juurdepääsu ei peatunud käesoleva määruse kohaselt.

7. Kui konto volitatud esindajatel ei ole juurdepääsu liidu registrile, võib kontoomanik paluda riiklikul haldajal esitada tema nimel protsess sooritamiseks kooskõlas käesoleva määrusega ja tingimusel et riiklik haldaja seda lubab. Sellist palvet ei saa esitada suletud kontode puhul.
8. Artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses võib iga kontoliigi kohta määrata maksimaalse volitatud esindajate arvu.
9. Volitatud esindajad peavad olema üle 18-aastased füüsilised isikud. Kõik ühe konto volitatud esindajad peavad olema erinevad isikud, kuid sama isik võib olla rohkem kui ühe konto volitatud esindaja. Riikliku haldaja liikmesriik võib nõuda, et vähemalt üks konto volitatud esindajatest on selle liikmesriigi alaline elanik; see nõue ei kehti tõendaja esindajate suhtes.

Artikkel 21

Volitatud esindajate määramine ja kinnitamine

1. Konto avamist või tõendaja registreerimist taotlev võimalik kontoomanik või tõendaja määrab kooskõlas artikliga 20 teatava arvu volitatud esindajaid.
2. Volitatud esindaja määramisel esitab kontoomanik haldaja nõutud teabe. See teave sisaldab vähemalt VIII lisas sätestatud teavet.

Kui võimalik volitatud esindaja on juba mõne konto esindajaks määratud ning kui kontoomanik selleks soovi avaldab, võib riiklik haldaja kasutada dokumente, mis esitati varasema määramise ajal lõikes 4 osutatud kontrolli eesmärgil.

3. Riiklik haldaja kinnitab volitatud esindaja või teatab kontoomanikule sellest keeldumisest 20 tööpäeva jooksul alates lõikes 2 nõutud kogu teabe saamisest. Kui määratud esindajat käsitleva teabe hindamiseks on vaja rohkem aega, võib haldaja hindamisprotsessi pikendada kuni 20 täiendava tööpäeva võrra ja teatab pikendamisest kontoomanikule.
4. Riiklik haldaja kontrollib, kas volitatud esindaja määramiseks esitatud teave ja dokumendid on täielikud, ajakohased, täpsed ja õiged.

Põhjendatud kahtluse korral võib riiklik haldaja taotleda teiselt riiklikult haldajalt abi esimeses lõigus osutatud kontrolli tegemiseks. Sellise taotluse saanud haldaja võib abi andmisest keelduda. Võimalik kontoomanik või tõendaja võib sõnaselgelt paluda riiklikul haldajal sellist abi taotleda. Riiklik haldaja teavitab võimalikku kontoomanikku või tõendajat kõnealuselt abitaotlusest.

5. Riiklik haldaja võib volitatud esindaja kinnitamisest keelduda:
 - a) kui esitatud teave ja dokumendid on mittetäielikud, aegunud või muul viisil ebatäpsed või valed;
 - b) kui õiguskaitseasutus annab teavet või riiklikule haldajale on muul viisil kättesaadav teave selle kohta, et võimalik esindaja on uurimise all või on eelneva viie aasta jooksul süüdi mõistetud LHÜdega seotud pettuses, rahapesus, terrorismi rahastamises või muudes rasketes kuritegudes, milleks võidi kontot kasutada;
 - c) liikmesriigi õiguses sätestatud põhjustel.
6. Kui riiklik haldaja keeldus volitatud esindaja kinnitamisest, võib kontoomanik esitada vastuväiteid siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse esindaja kinnitada või jätab keeldumise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.

Artikkel 22

Kontot ja volitatud esindajaid käsitleva teabe ajakohastamine

1. Kõik kontoomanikud teavitavad riiklikku haldajat 10 tööpäeva jooksul muutustest kontoteabes. Peale selle kinnitavad kontoomanikud riiklikule haldajale iga aasta 31. detsembriks, et nende kontoteave on endiselt täielik, ajakohane, täpne ja õige.
2. Käitajad ja õhusõidukikäitajad teavitavad oma konto haldajat 10 tööpäeva jooksul, kui on toimunud ühinemine või jagunemine.

3. Muutusest teavitamist tuleb täiendada riikliku haldaja poolt vastavalt käesolevale jaole nõutud teabega. Asjakohane riiklik haldaja kinnitab teabe ajakohastamise 20 tööpäeva jooksul alates teate ja täiendava teabe kättesaamisest. Haldaja võib teabe ajakohastamisest keelduda kooskõlas artikli 21 lõigetega 4 ja 5. Keeldumisest teatatakse kontoomanikule. Vastuväited keeldumisele võib esitada pädevale asutusele või siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele kooskõlas artikli 19 lõikega 4.
4. Vähemalt kord kolme aasta jooksul kontrollib riiklik haldaja, kas kontoteave on endiselt täielik, ajakohane, täpne ja õige, ning palub kontoomanikul teatada kõikidest võimalikest muutustest. Käitaja arvelduskonto, õhusõidukikäitaja arvelduskonto ja tõendaja puhul kontrollitakse seda vähemalt kord viie aasta jooksul.
5. Käitaja arvelduskonto omanik võib müüa või loovutada talle kuuluva käitaja arvelduskonto üksnes koos käitise, millega see konto on seotud.
6. Kui lõikest 5 ei tulene teisiti, ei või kontoomanik müüa ega loovutada oma konto omandiõigust teisele isikule.
7. Kui liidu registri konto omanikuks olev juriidiline isik muutub kontoomanike ühinemise või jagunemise tõttu, on kontoomanikuks eelmise kontoomaniku õigusjärglane, kui ta esitab artiklite 14, 15 ja 16 kohaselt nõutud dokumendid.
8. Volitatud esindaja ei või talle antud volitusi teisele isikule üle anda.
9. Kontoomanik või tõendaja võib taotleda volitatud esindaja volituste lõpetamist. Taotluse saamisel peatab riiklik haldaja volitatud esindaja juurdepääsu kontole. Asjaomane haldaja lõpetab volitatud esindaja volitused 20 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.
10. Kontoomanik võib määrata uusi volitatud esindajaid kooskõlas artikliga 21.
11. Kui õhusõidukikäitajat haldav liikmesriik muutub kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 18a sätestatud menetlusega, muudab põhihaldaja vastava õhusõidukikäitaja arvelduskonto riiklikku haldajat. Kui õhusõidukikäitaja arvelduskonto haldaja muutub, võib uus haldaja nõuda õhusõidukikäitajalt konto avamisega seotud teabe esitamist vastavalt artiklile 15 ja volitatud esindajaid käsitleva teabe esitamist vastavalt artiklile 21.
12. Kui lõikest 11 ei tulene teisiti, ei muudeta kontot haldavat liikmesriiki.

Artikkel 23

Usalduskontode nimekiri

1. Liidu registri kontodel võib olla usalduskontode nimekiri.
2. Sama kontoomaniku kontod, mida haldab sama riiklik haldaja, lisatakse automaatselt usalduskontode nimekirja.
3. ELi eraldamiskonto ja liidu kustutamiskonto lisatakse automaatselt usalduskontode nimekirja.
4. Usalduskontode nimekirjas muudatuste tegemist taotletakse ja need viiakse täide artiklis 35 sätestatud menetluse teel. Muudatuse algatavad ja kinnitavad kaks volitatud esindajat, kellel on vastavalt protsesside algatamise ja kinnitamise õigus. Muudatus tehakse viivitamata, kui tegu on kontode kustutamisega usalduskontode nimekirjast. Kõik ülejäänud muudatused usalduskontode nimekirjas tehakse pärast ettepaneku saamist neljandal tööpäeval kell 12.00 Kesk-Euroopa aja (CET) järgi.

3. jagu

Konto sulgemine

Artikkel 24

Konto sulgemine

Kui artiklist 29 ei tulene teisiti, sulgeb haldaja konto 10 tööpäeva jooksul alates kontoomanikult taotluse saamisest, välja arvatud artiklites 25 ja 26 osutatud kontod.

*Artikkel 25***Käitaja arvelduskonto sulgemine**

1. Pädev asutus teatab 10 tööpäeva jooksul riiklikule haldajale kasvuhoonegaaside heiteloade tühistamisest või käitise töö lõpetamisest teada saamisest. Riiklik haldaja registreerib asjakohase kuupäeva liidu registris 10 tööpäeva jooksul alates teate saamisest.
2. Riiklik haldaja võib sulgeda käitaja arvelduskonto, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) käitise töö lõpetati või kasvuhoonegaaside heiteluba tühistati;
 - b) viimase heitkoguse aasta on registreeritud liidu registris;
 - c) tõendatud heitkogused on registreeritud kõigi aastate kohta, mil käitaja kuulus ELi HKSi;
 - d) käitise käitaja on tagastanud tõendatud heitkogustega võrdse koguse või sellest enam LHÜsid;
 - e) artikli 48 lõike 4 kohast ülemääraste LHÜde tagasikandmist ei ole pooleli.

*Artikkel 26***Õhusõidukikäitaja arvelduskonto sulgemine**

1. Pädev asutus teatab riiklikule haldajale 10 tööpäeva jooksul alates kontoomaniku teate saamisest või muu tõendusmaterjali põhjal kindlakstegemisest, et õhusõidukikäitaja on ühinenud teise õhusõidukikäitajaga või lõpetanud kogu direktiivi 2003/87/EÜ I lisas nimetatud tegevuse.
2. Riiklik haldaja võib sulgeda õhusõidukikäitaja arvelduskonto, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) lõike 1 kohane teade on esitatud;
 - b) viimase heitkoguse aasta on registreeritud liidu registris;
 - c) tõendatud heitkogused on registreeritud kõigi aastate kohta, mil õhusõidukikäitaja kuulus ELi HKSi;
 - d) õhusõidukikäitaja on tagastanud tõendatud heitkogustega võrdse koguse või sellest enam LHÜsid;
 - e) artikli 50 lõike 6 kohast ülemääraste LHÜde tagasikandmist ei ole pooleli.

*Artikkel 27***Tõendaja kustutamine registrist**

1. Riiklik haldaja kustutab tõendaja liidu registrist 10 tööpäeva jooksul alates tõendajalt registrist kustutamise taotluse saamisest.
2. Liidu registrist tõendaja kustutamiseks võib riiklikule haldajale anda korralduse ka pädev asutus, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) tõendaja akrediteering on lõppenud või see on tühistatud;
 - b) tõendaja on oma tegevuse lõpetanud.

*Artikkel 28***Kontode sulgemine ning volitatud esindajate volituste lõpetamine haldaja algatusel**

1. Kui olukorda, mis põhjustas kontole juurdepääsu peatamise vastavalt artiklile 30, korduvatest teadetest hoolimata mõistliku aja jooksul ei lahendata, võib pädev asutus või asjakohane õiguskaitseasutus anda riiklikule haldajale korralduse sulgeda need kontod, millele juurdepääs on peatatud.

Käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto puhul võib pädev asutus või asjakohane õiguskaitseasutus anda riiklikule haldajale korralduse muuta peatatud juurdepääsuga kontode olek blokeerituks seniks, kuni pädev asutus teeb kindlaks, et peatamise tinginud olukorda enam ei ole.

2. Kui kauplemiskontol ei ole ühe aasta jooksul registreeritud ühtegi tehingut, võib riiklik haldaja selle sulgeda pärast kontoomaniku teavitamist sellest, et kauplemiskonto suletakse 40 tööpäeva jooksul, välja arvatud juhul kui riiklik haldaja saab taotluse kontot mitte sulgeda. Kui riiklik haldaja kontoomanikult sellist taotlust ei saa, võib riiklik haldaja konto sulgeda või muuta konto olekut nii, et see oleks sulgemise ootel.
3. Riiklik haldaja sulgeb käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto, kui pädev asutus on andnud selleks korralduse, kuna ei ole alust oodata, et tagastatakse veel LHÜsid või et ülemäärased LHÜd kantakse tagasi.
4. Riiklik haldaja võib volitatud esindaja volitused lõpetada, kui ta arvab, et volitatud esindaja kinnitamisest oleks tulnud keelduda kooskõlas artikli 21 lõikega 3, ning eelkõige juhul, kui ta saab teada, et volitatud esindaja määramisel esitatud dokumendid ja isikuandmed olid mittetäielikud, aegunud või muul viisil ebatäpsed või valed.
5. Kontoomanik võib 30 kalendripäeva jooksul esitada vastuväiteid tema konto oleku lõike 1 kohase muutmise või volitatud esindaja volituste lõike 4 kohase lõpetamise kohta siseriikliku õigusega määratud pädevale asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse taastada konto olek või volitatud esindaja volitused või jätab konto oleku või volituste lõpetamise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.

Artikkel 29

Suletava konto positiivne saldo

Kui kontol, mille haldaja kavatses artiklite 24, 25, 26 ja 28 kohaselt sulgeda, on LHÜde saldo positiivne, palub haldaja kontoomanikul määrata teine konto, millele need LHÜd üle kanda. Kui kontoomanik ei ole haldaja palvele 40 tööpäeva jooksul vastanud, võib haldaja kanda LHÜd üle oma riiklikule arvelduskontole või muuta konto olekut nii, et see oleks sulgemise ootel.

4. jagu

Kontodele juurdepääsu peatamine

Artikkel 30

Kontodele juurdepääsu peatamine

1. Haldaja võib peatada volitatud esindaja juurdepääsu kõikidele registri kontodele või töendajatele või protsessidele, millele volitatud esindajal oleks muidu juurdepääs, kui haldajal on alust arvata, et volitatud esindaja on:
 - a) üritanud pääseda juurde kontodele või protsessidele, millele tal ei ole juurdepääsu õigust;
 - b) üritanud korduvalt pääseda juurde kontole või protsessile, kasutades vale kasutajatunnust ja salasõna või
 - c) üritanud kahjustada liidu registri või ELi tehingulogi või nendes käideldavate või säilitatavate andmete turvalisust, kättesaadavust, terviklikkust või konfidentsiaalsust.
2. Haldaja võib peatada volitatud esindajate kogu juurdepääsu konkreetsele kontole või töendajale, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
 - a) kontoomanik on surnud või lõpetanud juriidilise isikuna tegevuse;
 - b) kontoomanik ei ole maksnud tasusid;
 - c) kontoomanik on rikkunud konto suhtes kohaldatavaid tingimusi;
 - d) kontoomanik ei ole nõustunud riikliku haldaja või põhihaldaja poolt tingimustes tehtud muudatustega;
 - e) kontoomanik ei ole teatanud kontoteabe muutumisest või esitanud tõendusmaterjali seoses kontoteabe muutumise või kontoteabe uute nõuetega;

- f) kontoomanik ei ole järginud liikmesriigi nõuet, mille kohaselt peab kontrol olema volitatud esindaja, kelle alaline elukoht on riikliku haldaja liikmesriigis;
- g) kontoomanik ei ole järginud liikmesriigi nõuet, mille kohaselt peab kontoomaniku alaline elukoht või registreeritud asukoht olema konto haldaja liikmesriigis.
3. Haldaja võib peatada volitatud esindajate kogu juurdepääsu konkreetsele kontole või tõendajale kummalgi järgmisel juhul:
- a) kuni neljaks nädalaks, kui haldajal on alust arvata, et kontot kasutati või on plaanis kasutada pettuseks, rahapesuks, terrorismi rahastamiseks, korruptsiooniks või muudeks rasketeks kuritegudeks. Sellisel juhul kohaldatakse vastavalt artikli 67 sätteid. Rahapesu andmebüroo korraldusel võib seda ajavahemikku pikendada;
- b) selliste siseriikliku õiguse sätete alusel ja nendega kooskõlas, millega taotletakse õiguspärast eesmärki.
4. Riiklik haldaja võib peatada volitatud esindajate kogu juurdepääsu konkreetsele kontole või tõendajale, kui ta arvab, et konto avamisest või tõendaja registreerimisest oleks tulnud vastavalt artiklile 19 keelduda või et kontoomanik ei vasta enam konto avamise nõuetele.
5. Riiklik haldaja võib peatada volitatud esindajate kogu juurdepääsu kõigile kontoomaniku kontodele, kui temani jõuab teave, et kontoomaniku suhtes kohaldatakse maksejõuetusmenetlust. Juurdepääsu võib peatada seniks, kuni riiklik haldaja saab ametliku teabe selle kohta, kellel on õigus esindada kontoomanikku, ning kuni volitatud esindajad kinnitatakse või uued volitatud esindajad määratakse vastavalt artiklile 21.
6. Konto haldaja pöörab peatamise viivitamata tagasi, kui peatamise põhjustanud olukord on lahendatud.
7. Kontoomanik või kontoesindaja võib 30 kalendripäeva jooksul esitada lõigete 1–3 kohase juurdepääsu peatamise kohta vastuväiteid pädevale asutusele või siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse juurdepääs taastada või jätab peatamise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.
8. Pädev asutus või komisjon võib samuti anda riiklikule haldajale või põhihaldajale korralduse peatada juurdepääs ühel lõigetes 1–5 sätestatud põhjustest.
9. Haldaja liikmesriigi õiguskaitseasutus võib samuti taotleda haldajalt juurdepääsu peatamist siseriikliku õiguse alusel ja sellega kooskõlas.
10. Kui käitaja arvelduskonto omanik või õhusõidukikäitaja arvelduskonto omanik ei saa LHÜsid 10 tööpäeva jooksul enne direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõigetes 2a ja 3 sätestatud tagastamistähtaega tagastada käesoleva artikli kohase peatamise tõttu, tagastab riiklik haldaja kontoomaniku taotluse korral kontoomaniku poolt kindlaksmääratud arvu LHÜsid.
11. Kui LHÜde saldo on positiivne kontrol, millele juurdepääs on peatatud, võib pädev asutus või asjakohane õiguskaitseasutus anda siseriikliku õiguse sätetega kooskõlas riiklikule haldajale korralduse kanda LHÜd viivitamata üle asjakohasele riiklikule kontole või muuta konto olekut nii, et see oleks sulgemise ootel.

II JAOTIS

LIIDU REGISTRIT KÄSITLEVAD ERISÄTTED LIIDU HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEMIS

1. PEATÜKK

Tõendatud heitkogused ja nõuetele vastavus

Artikkel 31

Käitise või õhusõidukikäitaja tõendatud heitkoguste andmed

1. Kui siseriikliku õigusega on nii ette nähtud, valib iga käitaja ja õhusõidukikäitaja tema kontot haldava riikliku haldaja juures registreeritud tõendajate nimekirjast endale tõendaja.

2. Riiklik haldaja, pädev asutus või pädeva asutuse otsuse korral kontoomanik või tõendaja sisestab eelmise aasta heiteandmed.
3. Aastaste heiteandmete esitamiseks kasutatakse IX lisas olevat vormi.
4. Kui käitaja aruanne käitise eelmise aasta heitkoguste kohta või õhusõidukikäitaja aruanne kogu eelmise aasta lennutegevusest tulenenud heitkoguste kohta on tunnistatud rahuldavaks vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 15, kinnitab tõendaja või pädev asutus aastased heiteandmed.
5. Riiklik haldaja või pädev asutus märgib kooskõlas lõikega 4 kinnitatud heitkogused liidu registris tõendatuks. Pädev asutus võib otsustada, et riikliku haldaja asemel märgib heitkogused liidu registris tõendatuks tõendaja. Kõik kinnitatud heitkogused märgitakse tõendatuks 31. märtsiks.
6. Pädev asutus võib anda riiklikule haldajale korralduse teha parandus käitise või õhusõidukikäitaja aastastes tõendatud heitkogustes, et tagada vastavus direktiivi 2003/87/EÜ artiklitele 14 ja 15; selleks sisestatakse asjaomase käitise või õhusõidukikäitaja vastava aasta parandatud ja tõendatud või hinnangulised heitkogused liidu registrisse.
7. Kui iga aasta 1. maiks ei ole liidu registrisse käitise või õhusõidukikäitaja eelmise aasta tõendatud heitkoguste arvnäitajat sisestatud või kui tõendatud heitkoguste arvnäitaja on tunnistatud valeks, arvutatakse liidu registrisse sisestatav asendav hinnanguline heitkoguste arvnäitaja võimalikult täpselt kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artiklitega 14 ja 15.

Artikkel 32

Kontode blokeerimine tõendatud heitkoguste andmete esitamata jätmise tõttu

1. Kui iga aasta 1. aprilliks ei ole käitise või õhusõidukikäitaja eelmise aasta heiteandmeid liidu registrisse sisestatud ja tõendatuks märgitud, tagab põhihaldaja, et liidu register muudab asjaomase käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto oleku blokeerituks.
2. Kui kõik käitise või õhusõidukikäitaja kõnealuse aasta tõendatud heitkoguste andmed, mille sisestamise tähtaeg on möödunud, on liidu registrisse kantud, tagab põhihaldaja, et liidu register muudab konto oleku avatuks.

Artikkel 33

Nõuetele vastavuse arvnäitajate arvutamine

1. Põhialdaja tagab, et iga aasta 1. mail määrab liidu register igale käitisele ja õhusõidukikäitajale, kellel on käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto, mis ei ole suletud olekus, eelmise aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja, milleks arvutatakse kõigi käimasoleva perioodi kohta tagastatud LHÜde summa, millest lahutatakse kõigi käimasoleva perioodi kuni eelmise aastani (kaasa arvatud) tõendatud heitkoguste summa ning liidetakse parandustegur. Nõuetele vastavuse arvnäitajat ei arvutata kontode jaoks, mille eelmine nõuetele vastavuse arvnäitaja oli null või positiivne ning viimase heitkoguse aastaks oli määratud eelmisele aastale eelnenud aasta. Arvutamisel ei võeta arvesse nende LHÜde tagastamist, mis on välja antud käimasolevale nõuetele vastavuse perioodile järgneva perioodi jaoks.

Põhialdaja tagab, et liidu register arvutab nõuetele vastavuse arvnäitaja enne artiklite 25 ja 26 kohast konto sulgemist.

2. Kauplemiss perioodide 2008–2012 ja 2013–2020 puhul on lõikes 1 osutatud parandustegur null, kui eelmise perioodi viimase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja oli nullist suurem, kuid jääb sama suureks kui eelmise perioodi viimase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja, kui nimetatud arvnäitaja oli nullist väiksem või võrdne nulliga. 1. jaanuaril 2021 algavate kauplemiss perioodide puhul on lõikes 1 osutatud parandustegur sama suur kui eelmise perioodi viimase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja.
3. Põhialdaja tagab, et liidu register registreerib iga käitise ja iga õhusõidukikäitaja nõuetele vastavuse arvnäitaja iga aasta kohta.

2. PEATÜKK

Tehingud

1. jagu

Üldist

Artikkel 34

Konkreetselt kontoliigilt saab algatada üksnes käesoleva määrusega selle kontoliigi jaoks sõnaselgelt ette nähtud tehinguid.

Artikkel 35

Ülekannete sooritamine

1. Kõigi käesolevas peatükis osutatud tehingute puhul nõuab liidu register ribavälist kinnitust, enne kui tehingu saab sooritamiseks esitada. Kui artikli 20 lõikest 4 ei tulene teisiti, esitatakse tehing sooritamiseks üksnes juhul, kui volitatud esindaja algatas ja teine kontoesindaja kinnitas tehingu ribaväliselt.

2. Põhihaldaja tagab, et kõik artiklis 55 osutatud ülekanded usalduskontode nimekirjas loetletud kontodele sooritatakse viivitamata, kui need esitatakse sooritamiseks tööpäeval ajavahemikus 10.00 kuni 16.00 Kesk-Euroopa aja järgi.

Muul ajal usalduskontode nimekirjas loetletud kontodele sooritamiseks esitatud ülekanne sooritatakse samal tööpäeval kell 10.00 Kesk-Euroopa aja järgi, kui see on esitatud sooritamiseks enne kella 10.00 Kesk-Euroopa aja järgi, või järgmisel tööpäeval kell 10.00 Kesk-Euroopa aja järgi, kui see on esitatud sooritamiseks pärast kella 16.00 Kesk-Euroopa aja järgi.

3. Põhihaldaja tagab, et kõik artiklis 55 osutatud ülekanded usalduskontode nimekirjas loetlemata kontodele ja ülekanded enampakkumise tagatiste üleandmise kontolt, kui need on esitatud sooritamiseks tööpäeval enne kella 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi, sooritatakse järgmisel tööpäeval kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi. Tehingud, mis esitatakse sooritamiseks tööpäeval pärast kella 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi, sooritatakse sooritamiseks esitamise päevale järgneval teisel tööpäeval kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi.

4. Põhihaldaja tagab, et ülekanded viiakse lõpule nende sooritamise päeval enne kella 16.00 Kesk-Euroopa aja järgi.

5. Põhihaldaja tagab, et liidu register võimaldab tehingu, mille suhtes kohaldatakse lõikes 3 sätestatud sooritamise-reegleid, enne sooritamist katkestada. Volitatud esindaja võib algatada tehingu katkestamise vähemalt kaks tundi enne tehingu sooritamist. Kui tehingu katkestamine algatati pettusekahtluse tõttu, annab kontoomanik sellest pädevale riiklikule õiguskaitseasutusele viivitamata teada. See teade edastatakse seitsme tööpäeva jooksul riiklikule haldajale.

6. Kui kontoesindaja või kontoomanik kahtlustab, et ülekanne, mille suhtes kohaldatakse lõikes 3 sätestatud sooritamise-reegleid, esitati sooritamiseks pettuse teel, võib kontoesindaja või kontoomanik hiljemalt kaks tundi enne ülekande sooritamist taotleda riiklikult haldajalt või vajaduse korral põhihaldajalt ülekande katkestamist kontoesindaja või kontoomaniku nimel. Kontoomanik annab pärast kõnealuse taotluse tegemist pettusekahtlusest pädevale riiklikule õiguskaitseasutusele viivitamata teada. See teade edastatakse seitsme tööpäeva jooksul riiklikule haldajale või vajaduse korral põhihaldajale.

7. Kui ülekanne esitatakse sooritamiseks, saadetakse kõigile kontoesindajatele teade ülekande kavandatud sooritamise kohta. Kui lõike 5 kohaselt algatatakse tehingu katkestamine, saadetakse teade kõigile kontoesindajatele ja kontot haldavale riiklikule haldajale.

8. Artikli 3 punkti 11 kohaldamisel võivad liikmesriigid otsustada, et konkreetse aasta riigipühasid asjaomases liikmesriigis käesoleva määruse kohaldamisel tööpäevadeks ei loeta. Otsuses täpsustatakse need päevad ja see avaldatakse asjaomasele aastale eelneva aasta 1. detsembriks.

Artikkel 36

LHÜde olemus ja tehingute lõplikkus

1. LHÜ on turul kaubeldav asendatav ja immateriaalne vahend.

2. LHÜ immateriaalsus tähendab, et liidu registri kanne on *prima facie* ja piisav tõend LHÜ omamise ja mis tahes muu sellise asjaolu kohta, mida käesoleva määruse kohaselt tuleb või on lubatud liidu registrisse kanda.

3. LHÜ asendatavus tähendab, et kõiki LHÜga seotud tagasisaamis- või tagasiandmiskohustusi, mis võivad tuleneda siseriiklikust õigusest, kohaldatakse ainult sama liiki LHÜde suhtes.

Kui artiklist 58 ja artikliga 73 ettenähtud kooskõlastusprotsessist ei tulene teisiti, muutub tehing lõplikuks ja pöördumatuks selle täideviimisel artikli 74 kohaselt. Ilma et see mõjutaks siseriikliku õiguse mis tahes sätet või siseriikliku õigusega ettenähtud edasikaebamisõigust, millest võib tuleneda mingi nõue või käsk sooritada liidu registris uus tehing, ei või ükski lepingute või tehingute tühistamist käsitlev õigusnorm, eeskiri ega tava viia registris käesoleva määruse kohaselt lõplikuks ja pöördumatuks muutunud tehingu likvideerimiseni.

Kontoomanikku ega kolmandat isikut ei takistata kasutamast aluseks olevast tehingust tulenevaid seadusjärgseid õigusi või esitamast nõudeid, sealhulgas tagasisaamiseks, tagasiandmiseks või kahju eest seoses liidu registris lõplikuks muutunud tehinguga, näiteks pettuse või tehnilise vea korral, kui see ei põhjusta tehingu tagasipööramist, tühistamist või likvideerimist liidu registris.

4. Heas usus tegutsev LHÜ ostja ja omanik omandab ülekandjalt LHÜ ilma omandiõiguse puudusteta.

2. jagu

LHÜde loomine

Artikkel 37

LHÜde loomine

1. Põhihaldaja võib luua vastavalt vajadusele ELi üldkoguse konto, ELi lennunduse üldkoguse konto, ELi enampakkumiskonto ja ELi lennunduse enampakkumiskonto ning loob või tühistab kontosid ja LHÜsid, kui see on vajalik liidu õigusaktide kohaselt, sealhulgas direktiivi 2003/87/EÜ ja määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 10 lõike 1 kohaselt.

2. Põhihaldaja tagab, et liidu register annab igale LHÜle selle loomisel kordumatu tunnuskoodi.

3. Alates 1. jaanuarist 2021 loodud LHÜde juurde lisatakse märke selle kohta, millisel kümneaastasel perioodil alates 1. jaanuarist 2021 need loodi.

4. Põhihaldaja tagab, et liidu registris näidatakse standardis ISO 6166 määratletud LHÜde ISIN koode.

5. Kui lõikest 6 ei tulene teisiti, peab LHÜdel, mis on loodud vastavalt selle liikmesriigi riiklikule eraldustabelile, kes on Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohaselt teatanud Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest liidust välja astuda, või mis müüakse sellise liikmesriigi määratud enampakkumispõlvil, olema riigikood ja need peavad olema eristatavad vastavalt nende loomise aastale.

6. Loodud LHÜdele ei lisata riigikoodi:

a) aastate kohta, mil liidu õiguse kohaldamine ei ole selles liikmesriigis veel lõppenud järgmise aasta 30. aprilliks, või kui on piisavalt tagatud, et LHÜde tagastamine peab toimuma õiguslikult täitmisele pöörataval viisil, enne kui aluslepingute kohaldamine selles liikmesriigis lõpeb;

b) kui LHÜd loodi aastate kohta, mil direktiivile 2003/87/EÜ vastavuse tagamine seoses asjaomastel aastatel tekitatud heitega on nõutav lepinguga, milles on sätestatud liidust väljaastumise kavatsusest teatanud liikmesriigi väljaastumise kord, ning kui väljaastumislepingu mõlema poole ratifitseerimiskirjad on hoiule antud.

3. jagu

Ülekanded kontodele enne enampakkumist ja LHÜde eraldamist*Artikkel 38***Enampakkumisel müüdavate üldiste LHÜde ülekandmine**

1. Põhialdaja kannab LHÜsid enampakkumisel müüva liikmesriigi nimel, keda esindab määruse (EL) nr 1031/2010 kohaselt määratud enampakkumise korraldaja, õigeaegselt üldised LHÜd üle ELi üldkoguse kontolt ELi enampakkumiskontole koguses, mis vastab kõnealuse määruse artikli 10 kohaselt määratud aastamahtudele.
2. Juhul kui aastamahtusid on kooskõlas määruse (EL) nr 1031/2010 artikliga 14 muudetud, kannab põhialdaja vastava koguse üldisi LHÜsid üle ELi üldkoguse kontolt ELi enampakkumiskontole või kui vaja, ELi enampakkumiskontolt ELi üldkoguse kontole.

*Artikkel 39***Tasuta eraldatavate üldiste LHÜde ülekandmine**

Põhialdaja kannab õigeaegselt üle üldised LHÜd ELi üldkoguse kontolt ELi eraldamiskontole koguses, mis vastab iga liikmesriigi riikliku eraldustabeli kohaselt tasuta eraldatavate LHÜde summale.

*Artikkel 40***Enampakkumisel müüdavate lennunduse LHÜde ülekandmine**

1. Põhialdaja kannab LHÜsid enampakkumisel müüva liikmesriigi nimel, keda esindab määruse (EL) nr 1031/2010 kohaselt määratud enampakkumise korraldaja, õigeaegselt lennunduse LHÜd üle ELi lennunduse üldkoguse kontolt ELi lennunduse enampakkumiskontole koguses, mis vastab kõnealuse määruse kohaselt määratud aastamahtudele.
2. Juhul kui aastamahtusid on kooskõlas määruse (EL) nr 1031/2010 artikliga 14 muudetud, kannab põhialdaja vastava koguse lennunduse LHÜsid üle ELi lennunduse üldkoguse kontolt ELi lennunduse enampakkumiskontole või kui vaja, ELi lennunduse enampakkumiskontolt ELi lennunduse üldkoguse kontole.

*Artikkel 41***Tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde ülekandmine**

1. Põhialdaja kannab õigeaegselt üle lennunduse LHÜd ELi lennunduse üldkoguse kontolt ELi lennunduse eraldamiskontole koguses, mis vastab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 alusel vastu võetud komisoni otsusega määratud tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde arvule.
2. Juhul kui tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde arvu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 kohase otsusega suurendatakse, kannab põhialdaja täiendavad lennunduse LHÜd ELi lennunduse üldkoguse kontolt üle ELi lennunduse eraldamiskontole koguses, mis vastab tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde arvu suurenemisele.
3. Juhul kui tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde arvu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 kohase otsusega vähendatakse, kustutab põhialdaja lennunduse LHÜsid ELi lennunduse eraldamiskontolt koguses, mis vastab tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde arvu vähenemisele.

*Artikkel 42***Lennunduse LHÜde ülekandmine erireservi**

1. Põhialdaja kannab õigeaegselt üle lennunduse LHÜd ELi lennunduse üldkoguse kontolt ELi erireservikontole koguses, mis vastab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 kohaselt vastu võetud otsusega määratavale erireservis hoitavate lennunduse LHÜde arvule.

2. Juhul kui erireservis hoitavate lennunduse LHÜde arvu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 kohaselt vastu võetud otsusega suurendatakse, kannab põhihaldaja täiendavad lennunduse LHÜd ELi lennunduse üldkoguse kontolt üle ELi erireservikontole koguses, mis vastab erireservis hoitavate lennunduse LHÜde arvu suurenemisele.
3. Juhul kui erireservis hoitavate lennunduse LHÜde arvu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3e lõike 3 kohaselt vastu võetud otsusega vähendatakse, kustutab põhihaldaja lennunduse LHÜsid ELi erireservikontolt koguses, mis vastab erireservis hoitavate lennunduse LHÜde arvu vähenemisele.
4. Juhul kui direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3f kohaselt eraldatakse erireservist LHÜsid, kantakse õhusõidukikäitajale kogu kauplemisperioodiks tasuta eraldatavate lennunduse LHÜde lõplik kogus automaatselt ELi erireservikontolt üle ELi lennunduse eraldamiskontole.

Artikkel 43

Üldiste LHÜde ülekandmine ELi üldkoguse kontole

Põhialdaja kannab iga kauplemisperioodi lõpus kõik ELi eraldamiskontole jäänud LHÜd üle ELi üldkoguse kontole.

Artikkel 44

Lennunduse LHÜde ülekandmine ELi lennunduse üldkoguse kontole

Põhialdaja kannab iga kauplemisperioodi lõpus kõik ELi erireservikontole jäänud LHÜd üle ELi lennunduse üldkoguse kontole.

Artikkel 45

Lennunduse LHÜde kustutamine

Põhialdaja tagab, et iga kauplemisperioodi lõpus kantakse kõik ELi lennunduse eraldamiskontole jäänud LHÜd üle liidu kustutamiskontole.

4. jagu

LHÜde eraldamine paiksetele üksustele

Artikkel 46

Riiklike eraldustabelite kandmine liidu registrisse

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile 31. detsembriks 2020 aastate 2021–2025 riikliku eraldustabeli ja 31. detsembriks 2025 aastate 2026–2030 riikliku eraldustabeli. Liikmesriigid tagavad, et riiklikud eraldustabelid sisaldavad X lisas sätestatud teavet.
2. Kui komisjon leiab, et riiklik eraldustabel vastab direktiivile 2003/87/EÜ, delegeeritud määrusele (EL) 2019/331 ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10c kohaselt komisjoni poolt vastu võetud otsustele, annab ta põhialdajale korralduse sisestada riiklik eraldustabel liidu registrisse. Vastasel korral lükkab ta riikliku eraldustabeli mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest kohe asjaomasele liikmesriigile, esitades oma põhjendused ning määrates kriteeriumid, mis tuleb täita, et eraldustabel järgmisel korral vastu võetaks. Kõnealune liikmesriik esitab läbivaadatud riikliku eraldustabeli komisjonile kolme kuu jooksul.

Artikkel 47

Riiklike eraldustabelite muutmine

1. Põhialdaja tagab, kõik riiklikus eraldustabelis koosõlas paiksetele üksustele LHÜde tasuta eraldamise eeskirjadega tehtud muudatused tehakse ka liidu registris.

2. Kui lõike 1 kohaselt tehakse muudatus, saadetakse teade muudatusest mõjutatud üksust haldavale riiklikule haldajale.
3. Liikmesriik teatab komisjonile oma riikliku eraldustabeli muutmisest seoses LHÜde tasuta eraldamisega vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 10c.

Kui komisjon leiab, et riikliku eraldustabeli muudatused vastavad direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 10c, annab ta pärast esimese lõigu kohase teate saamist põhihaldajale korralduse teha liidu registris hoitavas riiklikus eraldustabelis vastavad muudatused. Vastasel korral lükkab ta muudatused mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest asjaomasele liikmesriigile viivitamata, esitades oma põhjendused ning määraes kriteeriumid, mis tuleb täita, et muudatused järgmisel korral vastu võetaks.

Artikkel 48

Üldiste LHÜde tasuta eraldamine

1. Riiklik haldaja märgib riiklikku eraldustabelisse iga käitaja, iga aasta ja iga X lisas osutatud õigusliku aluse kaupa, kas käitis peaks asjaomasel aastal saama tasuta eraldatavaid LHÜsid.
2. Põhihaldaja tagab, et liidu register kannab üldised LHÜd vastavalt asjakohasele riiklikule eraldustabelile automaatselt üle ELi eraldamiskontolt asjakohasele käitaja avatud või blokeeritud arvelduskontole, võttes arvesse artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses esitatud automaatse ülekandmise korda.
3. Kui käitaja väljaarvatud arvelduskonto ei võta vastu lõike 2 kohaselt üle kantavaid LHÜsid, ei kanta väljaarvamise aastate LHÜsid kontole üle isegi siis, kui selle olek muudetakse järgnevateks aastateks avatuks.
4. Põhihaldaja tagab, et käitaja saab kanda ülemäärased LHÜd tagasi ELi eraldamiskontole pärast seda, kui liikmesriigi riiklikusse eraldustabelisse on tehtud artikli 47 kohaselt muudatus käitajale ülemäärased eraldatud LHÜde koguse parandamiseks ning pädev asutus on palunud käitajal need ülemäärased LHÜd tagasi kanda.
5. Pädev asutus võib anda riiklikule haldajale korralduse kanda ülemäärased LHÜd tagasi ELi eraldamiskontole, kui LHÜsid eraldati ülemäärased seetõttu, et eraldamine toimus pärast seda, kui käitaja oli lõpetanud tegevuse käitises, millega seoses LHÜd eraldati, ilma pädevat asutust sellest teavitamata.

5. jagu

LHÜde eraldamine õhusõidukikäitajatele

Artikkel 49

Lennunduse riiklike eraldustabelite muutmine

1. Liikmesriik teatab komisjonile oma lennunduse riikliku eraldustabeli muudatustest.
2. Kui komisjon leiab, et lennunduse riikliku eraldustabeli muudatused vastavad direktiivile 2003/87/EÜ ja eelkõige kõnealuse direktiivi artikli 3f lõike 7 kohaselt arvatud ja avaldatud LHÜdele, mis eraldatakse erireservist, annab ta põhihaldajale korralduse teha liidu registris hoitavas lennunduse riiklikus eraldustabelis vastavad muudatused. Vastasel korral lükkab ta muudatused mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest liikmesriigile viivitamata, esitades oma põhjendused ning määraes kriteeriumid, mis tuleb täita, et muudatused järgmisel korral vastu võetaks.
3. Kui õhusõidukikäitajate ühinemine puudutab õhusõidukikäitajaid, keda haldavad eri liikmesriigid, algatab muudatuse seda õhusõidukikäitajat haldav riiklik haldaja, kelle LHÜd liidetakse teise õhusõidukikäitaja LHÜdele. Enne muudatuse tegemist on vaja seda õhusõidukikäitajat haldava riikliku haldaja nõusolekut, kelle LHÜdele liidetakse ühinenud õhusõidukikäitaja LHÜd.

Artikkel 50

Lennunduse LHÜde tasuta eraldamine

1. Riiklik haldaja märgib lennunduse riiklikku eraldustabelisse iga õhusõidukikäitaja ja iga aasta kohta, kas õhusõidukikäitaja peaks asjaomasel aastal saama tasuta eraldatavaid LHÜsid.

2. Põhialdaja tagab, et liidu register kannab lennunduse LHÜd vastavalt asjakohasele eraldustabelile automaatselt üle ELi lennunduse eraldamiskontolt asjakohasele õhusõidukikäitaja avatud või blokeeritud arvelduskontole, võttes arvesse artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses esitatud automaatse ülekandmise korda.
3. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping ja selle alusel tuleb lennunduse LHÜd üle kanda mõne muu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, tagab põhialdaja koostöös kõnealuse teise registri haldajaga, et liidu register kannab need lennunduse LHÜd ELi lennunduse eraldamiskontolt üle selle teise registri asjaomasele kontole.
4. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping ja selle alusel tuleb mõne muu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemile vastavad lennunduse LHÜd üle kanda liidu registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, tagab põhialdaja koostöös kõnealuse teise registri haldajaga, et liidu register kannab need lennunduse LHÜd selle teise registri asjaomaselt kontolt üle liidu registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, kui kõnealuse teise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi haldamise eest vastutav pädev asutus on selle kinnitanud.
5. Kui õhusõidukikäitaja väljaarvatud arvelduskonto ei võta vastu lõike 2 kohaselt üle kantavaid LHÜsid, ei kanta väljaarvamise aastate LHÜsid kontole üle isegi siis, kui selle olek muudetakse järgnevatel aastatel avatuks.
6. Põhialdaja tagab, et õhusõidukikäitaja saab kanda ülemäärased LHÜd tagasi ELi lennunduse eraldamiskontole pärast seda, kui liikmesriigi lennunduse riiklikusse eraldustabelisse on tehtud artikli 49 kohaselt muudatus õhusõidukikäitajale ülemäära eraldatud LHÜde koguse parandamiseks ning pädev asutus on palunud õhusõidukikäitajal need ülemäärased LHÜd tagasi kanda.
7. Pädev asutus võib anda riiklikule haldajale korralduse kanda ülemäärased LHÜd tagasi ELi eraldamiskontole, kui LHÜsid eraldati ülemäära seetõttu, et eraldamine toimus pärast seda, kui õhusõidukikäitaja oli lõpetanud tegevuse, millega seoses LHÜd eraldati, ilma pädevat asutust sellest teavitamata.

Artikkel 51

Lennunduse LHÜde tagasi andmine

Kui lennunduse riiklikku eraldustabelit muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25a kohaselt pärast asjaomaseks aastaks eraldatud LHÜde ülekandmist õhusõidukikäitaja arvelduskontole vastavalt käesoleva määruse artiklile 50, sooritab põhialdaja kõik direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25a kohaselt vastu võetud meetmetega nõutavad ülekanded.

6. jagu

Enampakkumine

Artikkel 52

Enampakkumistabelite sisestamine ELi tehingulogisse

1. Ühe kuu jooksul pärast enampakkumiskalendri kindlaksmääramist ja enne selle avaldamist vastavalt määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 11 lõikele 1, artikli 13 lõigetele 1 ja 2 ning artikli 32 lõikele 4 esitab määruses (EL) nr 1031/2010 määratletud asjaomane täitmis- ja tasaarvestussüsteem või arvestussüsteem komisjonile sellekohase enampakkumistabeli.

Kõnealune täitmis- ja tasaarvestussüsteem või arvestussüsteem esitab alates 2012. aastast iga kalendriaasta kohta kaks enampakkumistabelit – ühe üldiste LHÜde ja teise lennunduse LHÜde müümiseks enampakkumisel – ning tagab, et enampakkumistabelid sisaldavad XIII lisas sätestatud teavet.

2. Kui komisjon leiab, et enampakkumistabel vastab määrusele (EL) nr 1031/2010, annab ta põhialdajale korralduse sisestada enampakkumistabel ELi tehingulogisse. Vastasel korral lükkab ta enampakkumistabeli mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest kohe määruses (EL) nr 1031/2010 määratletud täitmis- ja tasaarvestussüsteemile või arvestussüsteemile, esitades oma põhjendused ning määrates kriteeriumid, mis tuleb täita, et enampakkumistabel järgmisel korral vastu võetaks. Täitmis- ja tasaarvestussüsteem või arvestussüsteem esitab muudetud enampakkumistabeli komisjonile kolme kuu jooksul.

3. Iga käesoleva artikli lõike 2 kohaselt ELi tehingulogisse sisestatud enampakkumistabelit või muudetud enampakkumistabelit käsitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis i määratletud maksejuhisenä.

Ilma et see piiraks artikli 53 lõike 3 kohaldamist, käsitatakse iga sellise enampakkumistabeli või muudetud enampakkumistabeli esitamise hetke hetkena, mil maksejuhise sisestatakse direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a määratletud süsteemi vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikele 3.

Artikkel 53

Enampakkumistabeli muutmise

1. Määruses (EL) nr 1031/2010 määratletud asjaomane täitmis- ja tasaarvestussüsteem või arvestussüsteem teatab komisjonile viivitamata enampakkumistabeli kõikidest vajalikest muudatustest.

2. Kui komisjon leiab, et muudetud enampakkumistabel vastab määrusele (EL) nr 1031/2010, annab ta põhihaldajale korralduse sisestada muudetud enampakkumistabel ELi tehingulogisse. Vastasel korral lükkab ta muudatused mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest kõnealusele täitmis- ja tasaarvestussüsteemile või arvestussüsteemile viivitamata, esitades oma põhjendused ning määrates kriteeriumid, mis tuleb täita, et muudatused järgmisel korral vastu võetaks.

3. Kui komisjon saab teada muudatusest, mida on enampakkumistabelisse vaja teha ning millest täitmis- ja tasaarvestussüsteem või arvestussüsteem ei ole teatanud, võib ta anda põhihaldajale korralduse peatada enampakkumistabeliga määratud LHÜde üleandmine.

Artikkel 54

LHÜde müük enampakkumisel

1. Komisjon annab põhihaldajale õigeaegselt korralduse kanda LHÜsid enampakkumisel müüva liikmesriigi taotluse korral, keda esindab määruse (EL) nr 1031/2010 kohaselt määratud enampakkumise korraldaja, vastavalt enampakkumistabelitele üle üldisi LHÜsid ELi enampakkumiskontolt ja/või lennunduse LHÜsid ELi lennunduse enampakkumiskontolt asjakohasele enampakkumise tagatiste üleandmise kontole. Asjaomase enampakkumise tagatiste üleandmise konto omanik tagab enampakkumisel müüdü LHÜde üleandmise edukatele pakkujatele või nende õigusjärglastele kooskõlas määrusega (EL) nr 1031/2010.

2. Enampakkumise tagatiste üleandmise konto volitatud esindajalt võidakse kooskõlas määrusega (EL) nr 1031/2010 nõuda, et ta kannaks enampakkumise tagatiste üleandmise kontolt üle andmata LHÜde üle ELi enampakkumiskontole või ELi lennunduse enampakkumiskontole.

7. jagu

Kauplemine

Artikkel 55

LHÜde üleanded

1. Kui lõikest 2 ei tulene teisiti, tagab põhihaldaja kontoomaniku taotlusel, et liidu register teeb LHÜde üleande mis tahes muule kontole, kui seda üleandmist ei takista ülekannet algatava või vastuvõtva konto olek.

2. Käitaja arvelduskontolt ja õhusõidukikäitaja arvelduskontolt võib LHÜsid üle kanda ainult artikli 23 kohaselt koostatud usalduskontode nimekirjas olevale kontole.

3. Käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto omanik võib otsustada, et tema kontolt saab teha üleandeid kontole, mis ei ole artikli 23 kohaselt koostatud usalduskontode nimekirjas. Käitaja arvelduskonto või õhusõidukikäitaja arvelduskonto omanik võib sellise otsuse tühistada. Otsusest ja otsuse tühistamisest antakse teada riiklikule haldajale esitatavas nõuetekohaselt allkirjastatud avalduses.

4. Ülekannet algatav volitatud esindaja märgib üleande algatamisel liidu registris, kas ülekanne on kahepoolne tehing, välja arvatud kui kõnealune tehing registreeritakse kauplemiskohas, või kas see arvestatakse keskses vastaspooles või kas see on ülekanne liidu registris sama kontoomaniku eri kontode vahel.

8. jagu

LHÜde tagastamine*Artikkel 56***LHÜde tagastamine**

1. Käitaja või õhusõidukikäitaja tagastab LHÜd, tehes liidu registrile ettepaneku:
 - a) kanda teatav arv LHÜsid asjaomaselt käitaja arvelduskontolt või õhusõidukikäitaja arvelduskontolt üle liidu kustutamiskontole;
 - b) registreerida nende ülekantud LHÜde arv ja liik, mis on tagastatud käitaja käitise või õhusõidukikäitaja heitkoguste eest käimasoleval perioodil.
2. Põhialdaja tagab, et liidu register ei võimalda esitada tagastamiseks LHÜsid, mida ei võeta arvesse artikli 33 lõike 1 kohaselt nõuetele vastavuse arvnäitaja arvutamiseks.
3. Juba tagastatud LHÜd ei saa enam uuesti tagastada.
4. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 ELi HKSiga seotud kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemis välja antud ühikute suhtes.
5. LHÜsid, millel on artikli 37 lõike 5 kohane riigikood, ei saa tagastada.

9. jagu

LHÜde kustutamine*Artikkel 57***LHÜde kustutamine**

1. Põhialdaja tagab, et liidu register täidab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 4 kohaselt esitatud kontoomaniku taotluse kustutada kontoomaniku kontodel hoitavad LHÜd:
 - a) kandes täpsustatud arvu LHÜsid asjakohaselt kontolt üle liidu kustutamiskontole;
 - b) registreerides ülekantud LHÜde arvu kustutatuna käimasoleva aasta kohta.
2. Kustutatud LHÜsid ei registreerita heitkoguste eest tagastatuna.

10. jagu

Tehingu tagasipööramine*Artikkel 58***Ekslikult algatatud lõpuleviidud protsesside tagasipööramine**

1. Kui kontoomanik või tema nimel tegutsev riiklik haldaja on tahtmatult või ekslikult algatanud ühe lõikes 2 osutatud tehingutest, võib kontoomanik esitada oma konto haldajale kirjaliku taotluse lõpuleviidud tehingu tagasipööramiseks. Taotlusele kirjutavad nõuetekohaselt alla kontoomaniku volitatud esindaja või esindajad, kes on volitatud algatama seda liiki tehingut, mille tagasipööramist taotletakse, ning taotlus esitatakse kümne tööpäeva jooksul alates protsessi täideviimisest. Taotlus sisaldab kinnitust selle kohta, et tehing algatati ekslikult või tahtmatult.
2. Kontoomanikud võivad taotleda järgmiste tehingute tagasipööramist:
 - a) LHÜde tagastamine;
 - b) LHÜde kustutamine.
3. Kui konto haldaja teeb kindlaks, et taotlus vastab lõikes 1 sätestatud tingimustele, ning on taotlusega nõus, võib ta taotleda tehingu tagasipööramist liidu registris.

4. Kui riiklik haldaja on tahtmatult või ekslikult algatanud ühe lõikes 5 osutatud tehingutest, võib ta esitada põhihaldajale kirjaliku taotluse lõpuleviidud tehingu tagasipööramiseks. Taotlus sisaldab kinnitust selle kohta, et tehing algatati ekslikult või tahtmatult.
5. Riiklikud haldajad võivad taotleda järgmiste tehingute tagasipööramist:
- üldiste LHÜde eraldamine;
 - lennunduse LHÜde eraldamine.
6. Põhialdaja tagab, et liidu register võtab lõike 1 kohaselt tehtud tagasipööramise taotluse vastu, blokeerib ühikud, mis tuleb tehingu tagasipööramisega üle kanda, ning edastab taotluse põhialdajale eeldusel, et täidetud on kõik järgmised tingimused:
- LHÜde tagastamise või kustutamise tehing, mille tagasipööramist taotletakse, on lõpule viidud kuni 30 tööpäeva enne konto haldaja kooskõlas lõikega 3 esitatud taotlust;
 - pärast tagastamistehingu tagasipööramist ei osutu ükski käitaja või õhusõidukikäitaja tagasipööramise tõttu nõuetele mittevastavaks.
7. Põhialdaja tagab, et liidu register võtab lõike 4 kohaselt tehtud tagasipööramise taotluse vastu, blokeerib ühikud, mis tuleb tehingu tagasipööramisega üle kanda, ning edastab taotluse põhialdajale eeldusel, et täidetud on järgmised tingimused:
- tagasipööratava tehingu sihtkontol on endiselt vajalik kogus seda liiki ühikuid, millega tagasipööratav tehing tehti;
 - üldiste LHÜde eraldamine, mille tagasipööramist taotletakse, toimus pärast käitise loa tühistamise kuupäeva või pärast seda, kui käitis lõpetas täielikult või osaliselt töö.
8. Põhialdaja tagab, et liidu register viib lõpule tagasipööramise samasse ühiku liiki kuuluvate ühikutega, mis on tagasipööratava tehingu sihtkontol.

3. PEATÜKK

Seosed muude kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemidega

Artikkel 59

Sidumiskokkulepete rakendamine

Põhialdaja võib luua kontosid ja protsesse ning teha tehinguid ja muid toiminguid sobival ajal, et rakendada direktiivi 2003/87/EÜ artiklite 25 ja 25a kohaselt sõlmitud lepinguid ja kokkuleppeid.

III JAOTIS

TEHNILISED ÜHISSÄTTED

1. PEATÜKK

Liidu registri ja ELi tehingulogi tehnilised nõuded

1. jagu

Kättesaadavus

Artikkel 60

Liidu registri ja ELi tehingulogi kättesaadavus ja usaldusväärsus

- Põhialdaja võtab kõik põhjendatud meetmed tagamaks, et:
 - liidu register on kontode esindajatele ja riiklikele haldajatele juurdepääsuks kättesaadav 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas;

- b) artiklis 6 osutatud sideühendusi liidu registri ja ELi tehingulogi vahel hoitakse toimivana 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas;
 - c) põhiriistvara ja -tarkvara töös tekkida võivate rikete puhuks on olemas varuriistvara ja -tarkvara;
 - d) liidu register ja ELi tehingulogi vastavad viivitamata kontode esindajate taotlustele.
2. Põhihaldaja tagab, et liidu register ja ELi tehingulogi kasutavad vastupidavaid süsteeme ja menetlusi, et kaitsta kõiki asjaomaseid andmeid ning hõlbustada kõikide andmete ja toimingute kiiret taastamist rikke või õnnetuse korral.
 3. Põhihaldaja tagab, et liidu registri ja ELi tehingulogi töös tekkivad katkestused on minimaalsed.

Artikkel 61

Kasutajatugi

1. Riiklikud haldajad abistavad ja toetavad riikliku kasutajatoe kaudu neid liidu registri kontode omanikke ja esindajaid, keda nad haldavad.
2. Põhihaldaja toetab riiklike haldajaid keskse kasutajatoe kaudu, et aidata neid löike 1 kohase abi osutamisel.

2. jagu

Turvalisus ja autentimine

Artikkel 62

Liidu registri autentimine

Liidu registri identsust autendib ELi tehingulogi vastavalt artikli 75 kohasele andmevahetust käsitlevale ja tehnilisele kirjeldusele.

Artikkel 63

Juurdepääs liidu registri kontodele

1. Kontode esindajatel on liidu registri turvalise ala kaudu juurdepääs oma kontodele liidu registris. Põhihaldaja tagab, et liidu registri veebisaidi turvalisele alale on võimalik juurde pääseda interneti kaudu. Liidu registri veebisait on kättesaadav kõikides liidu ametlikes keeltes.
2. Riiklikel haldajatel on liidu registri turvalise ala kaudu juurdepääs kontodele, mida nad liidu registris haldavad. Põhihaldaja tagab, et sellele liidu registri veebisaidi turvalisele alale on võimalik juurde pääseda interneti kaudu.
3. Volitatud esindajate või riiklike haldajate ja liidu registri turvalise ala vaheline sidepidamine krüpteeritakse vastavalt artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses kehtestatud turvanõuetele.
4. Põhihaldaja võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et liidu registri veebisaidi turvalisele alale ei pääseta juurde ilma loata.
5. Kui volitatud esindaja mandaadi turvalisust on rikutud, peatab volitatud esindaja viivitamata oma juurdepääsu asjakohasele kontole, teavitab sellest konto haldajat ning taotleb uue mandaadi. Kui kontole ei ole juurdepääsu peatamiseks võimalik juurde pääseda, palub volitatud esindaja viivitamata riiklikul haldajal tema juurdepääs peatada.

Artikkel 64

Autentimine ja volitamine liidu registris

1. Põhihaldaja tagab, et riiklikele haldajatele ja igale volitatud esindajale määratakse mandaat, et neid liidu registrisse sisenemisel autendida.

2. Volitatud esindajal on juurdepääs ainult nendele liidu registri kontodele, mille suhtes tal on volitused, ning ta võib taotleda ainult nende protsesside algatamist, milleks tal on artikli 21 kohased volitused. Kontodele saadakse juurdepääs ja taotlused esitatakse liidu registri veebisaidi turvalise ala kaudu.
3. Lisaks lõikes 1 osutatud mandaadile kasutab volitatud esindaja liidu registrile juurdepääsuks teisest autentimist vastavalt artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses esitatud teise autentimise mehhanismi liikidele.
4. Konto haldaja võib eeldada, et liidu registri poolt edukalt autentitud kasutaja on autentimismandaadi alusel registreeritud volitatud esindaja, välja arvatud juhul, kui volitatud esindaja teavitab konto haldajat sellest, et tema mandaadi turvalisust on rikutud, ning taotleb oma mandaadi asendamist.
5. Volitatud esindaja võtab kõik vajalikud meetmed oma mandaadi kaotamise, varguse või rikkumise vältimiseks. Volitatud esindaja teatab riiklikule haldajale viivitamata oma mandaadi kaotamisest, vargusest või rikkumisest.

Artikkel 65

Kogu juurdepääsu peatamine turvarikkumise või -riski korral

1. Põhialdaja võib peatada ajutiselt juurdepääsu liidu registrile või ELi tehingulogile või nende osadele, kui tal on põhjust kahtlustada, et liidu registri või ELi tehingulogi turvalisust ohustab turvarikkumine või tõsine risk komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2017/46⁽²¹⁾ tähenduses ning ohus on ka artiklis 60 osutatud tagavaravahendid. Juhul kui juurdepääsu peatamise põhjused püsivad üle viie tööpäeva, võib komisjon anda põhialdajale korralduse jätta peatamine jõusse.

Põhialdaja teavitab viivitamata kõiki riiklikke haldajaid juurdepääsu peatamisest, selle põhjustest ja tõenäolisest kestusest.

2. Turvarikkumisest või -riskist teada saanud riiklik haldaja teavitab viivitamata põhialdajat. Põhialdaja võib võtta lõikes 1 osutatud meetmeid.
3. Kui riiklik haldaja saab teada lõikes 1 kirjeldatud olukorrast, mille tõttu tuleb peatada kogu juurdepääs kontodele, mida ta käesoleva määruse kohaselt haldab, peatab ta kogu juurdepääsu kõikidele tema hallatavatele kontodele ja teavitab viivitamata põhialdajat. Põhialdaja teavitab nii kiiresti kui võimalik kõiki riiklikke haldajaid.
4. Kontoomanikke teavitatakse lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt võetud meetmetest, kusjuures peatamisest teatatakse ette nii palju kui võimalik. Teates märgitakse peatamise tõenäoline kestus ning teade tuleb esitada selgelt liidu registri veebisaidi avalikus osas.

Artikkel 66

LHÜdele juurdepääsu peatamine kuritahtliku teingu kahtluse korral

1. Riiklik haldaja või pädeva asutuse või siseriikliku õigusega määratud asjakohase asutuse korraldusel tegutsev riiklik haldaja võib peatada juurdepääsu tema hallatava liidu registri osa LHÜdele:
 - a) kuni neljaks nädalaks, kui tal on kahtlus, et LHÜsid on kasutatud pettuse, rahapesu, terrorismi rahastamise, korruptsiooni või muu raske kuriteoga seotud teingus;
 - b) kui juurdepääs peatatakse selliste siseriikliku õiguse sätete alusel ja nendega kooskõlas, millega taotletakse õiguspärast eesmärki.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel kohaldatakse artiklit 67. Rahapesu andmebüroo korraldusel võib seda ajavahemikku pikendada.

⁽²¹⁾ Komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta otsus (EL, Euratom) 2017/46 Euroopa Komisjoni side- ja infosüsteemide turvalisuse kohta (ELT L 6, 11.1.2017, lk 40).

2. Komisjon võib anda põhihaldajale korralduse peatada kuni neljaks nädalaks juurdepääs liidu registri või ELi tehingulogi LHÜdele, kui tal on kahtlus, et LHÜsid on kasutatud pettuse, rahapesu, terrorismi rahastamise, korrupsiooni või muu raske kuriteoga seotud tehingus.
3. Riiklik haldaja või komisjon teatab juurdepääsu peatamisest viivitamata pädevale õiguskaitseasutusele.
4. Riikliku haldaja liikmesriigi riiklik õiguskaitseasutus võib samuti nõuda haldajalt juurdepääsu peatamist siseriikliku õiguse alusel ja sellega kooskõlas.

Artikkel 67

Koostöö asjakohaste pädevate asutustega ja rahapesust, terrorismi rahastamisest või muudest kuritegudest teatamine

1. Põhihaldaja ja riiklikud haldajad teevad koostööd direktiivi 2003/87/EÜ nõuete täitmise üle järelevalvet tegevate ametiasutustega ning LHÜde esmas- ja järelturu üle järelevalvet tegevate pädevate asutustega, et nad saaksid LHÜde turgudest tervikliku ülevaate.
2. Riiklik haldaja, selle juhid ja töötajad teevad asjakohaste pädevate asutustega igakülget koostööd selleks, et kehtestada adekvaatsed ja sobivad menetlused rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud toimingute ärahoidmiseks ja ennetamiseks.
3. Riiklik haldaja, selle juhid ja töötajad teevad igakülget koostööd direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 32 osutatud rahapesu andmebürooga, milleks viivitamata:
 - a) teavitatakse omal algatusel rahapesu andmebürood juhtumitest, mille puhul nad teavad, kahtlustavad või neil on põhjust kahtlustada, et pannakse toime või on toime pandud või on üritatud toime panna rahapesu, terrorismi rahastamist või kuritegu;
 - b) esitatakse rahapesu andmebüroole selle nõudmise korral kogu vajalik teave kohaldatavates õigusaktides sätestatud korras.
4. Lõikes 2 osutatud teave edastatakse riikliku haldaja liikmesriigi rahapesu andmebüroole. Siseriiklikes meetmetes, millega võetakse üle direktiivi (EL) 2015/849 artikli 45 lõikes 1 osutatud põhimõtted ja menetlused nõuetele vastavuse tagamise ja teabe vahetamise kohta, määratakse isik või isikud, kes vastutavad teabe edastamise eest vastavalt käesolevale artiklile.
5. Riikliku haldaja liikmesriik tagab, et direktiivi (EL) 2015/849 artikleid 37, 38, 39, 42 ja 46 üle võtvaid siseriiklikke meetmeid kohaldatakse riikliku haldaja suhtes.
6. Kontoomanik annab igast pettusest või pettusekahtlusest pädevale riiklikule õiguskaitseasutusele viivitamata teada. See teade edastatakse riiklikele haldajatele.

Artikkel 68

Protsesside peatamine

1. Komisjon võib anda põhihaldajale korralduse peatada ajutiselt mõne või kõikide liidu registrist pärit protsesside kinnitamine ELi tehingulogis, kui registri töö ja hooldamine ei vasta käesolevale määrusele. Ta teavitab sellest viivitamata asjaomaseid riiklikke haldajaid.
2. Põhihaldaja võib ajutiselt peatada mõne või kõikide protsesside algatamise või kinnitamise liidu registris selle korralise või erakorralise hoolduse ajaks.
3. Riiklik haldaja võib taotleda komisjonilt lõike 1 kohaselt peatatud protsesside uuesti käivitamist, kui tema arvates on peatamise põhjused lahendatud. Kui see on nii, annab komisjon põhihaldajale korralduse kõnealused protsessid uuesti käivitada. Vastasel korral lükkab ta taotluse mõistliku aja jooksul tagasi ja teatab sellest riiklikule haldajale viivitamata, esitades oma põhjendused ning määrates kriteeriumid, mis tuleb täita, et taotlus järgmisel korral vastu võetaks.
4. Komisjon võib muu hulgas selle liikmesriigi taotluse alusel, kes on vastavalt ELi lepingu artiklile 50 teatanud Euroopa Ülemkogule oma kavatsusest liidust välja astuda, anda põhihaldajale korralduse peatada ajutiselt ELi tehingulogis kõnealuse liikmesriigi selliste protsesside kinnitamine, mis on seotud LHÜde tasuta eraldamise ja enampakkumisel müümisega.

*Artikkel 69***Sidumislepingute peatamine**

Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt sõlmitud lepingu peatamise või lõpetamise korral võtab põhihaldaja kõnealuse lepinguga kooskõlas asjakohaseid meetmeid.

3. jagu

Protsesside automaatne kontrollimine, registreerimine ja lõpuleviimine*Artikkel 70***Protsesside automaatne kontrollimine**

1. Kõik protsessid peavad vastama elektronsõnumivahetust käsitlevatele üldistele IT-nõuetele, millega tagatakse, et liidu register saab protsesse edukalt lugeda, kontrollida ja registreerida. Kõik protsessid peavad vastama protsesside erinõuetele, mis on sätestatud käesolevas määruses.
2. Põhihaldaja tagab, et ELi tehingulogi kontrollib automaatselt kõiki protsesse, nagu on ette nähtud artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses, et tuvastada nõuete rikkumisi ja kõrvalekaldeid, mille puhul kavandatud protsess ei vasta direktiivi 2003/87/EÜ ja käesoleva määruse nõuetele.

*Artikkel 71***Kõrvalekallete tuvastamine**

Selliste protsesside korral, mis viiakse lõpule artikli 6 lõikes 2 osutatud liidu registri ja ELi tehingulogi vahelise vahetu sideühenduse kaudu, tagab põhihaldaja, et ELi tehingulogi lõpetab kõik protsessid, mille puhul see tuvastab artikli 72 lõikes 2 osutatud automaatse kontrolli käigus kõrvalekaldeid, ning teavitab sellest automaatse vastusekoodi saatmise kaudu liidu registrit ja lõpetatud tehinguga seotud kontode haldajat. Põhihaldaja tagab, et liidu register teavitab viivitamata asjakohaseid kontoomanikke protsessi lõpetamisest.

*Artikkel 72***Kõrvalekallete tuvastamine liidu registris**

1. Põhihaldaja ja liikmesriigid tagavad, et liidu register sisaldab kontrolli sisend- ja vastusekoodi iga protsessi käigus vahetatava teabe õige tõlgendamise tagamiseks. Kontrollikoodid vastavad artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses ettenähtud koodidele.
2. Põhihaldaja tagab, et enne kõikide protsesside sooritamist ja nende sooritamise ajal teeb liidu register asjakohased automaatsed kontrollid, et tuvastada kõrvalekalded ja lõpetada valed protsessid enne ELi tehingulogi tehtavaid automaatseid kontrolle.

*Artikkel 73***Kooskõlastamine – ebakõlade avastamine ELi tehingulogi poolt**

1. Põhihaldaja tagab, et ELi tehingulogi algatab perioodiliselt andmete kooskõlastusprotsessi tagamaks, et ELi tehingulogis registreeritud andmed kontode ja kontodel olevate LHÜde kohta vastaksid liidu registri vastavatele registreeritud andmetele. Põhihaldaja tagab kõikide protsesside registreerimise ELi tehingulogis.
2. Kui lõikes 1 osutatud andmete kooskõlastusprotsessi käigus tuvastab ELi tehingulogi ebakõla, mille puhul kontodega ja kontodel olevate LHÜdega seotud teave, mille liidu register esitab perioodilise kooskõlastusprotsessi ajal, erineb ELi tehingulogis olevast teabest, tagab põhihaldaja, et ELi tehingulogi ei laseks enam lõpule viia protsesse, millesse on kaasatud ebakõlaga seotud kontod või LHÜd. Põhihaldaja tagab, et ELi tehingulogi teavitab ebakõlast viivitamata põhihaldajat ning asjaomaste kontode haldajaid.

*Artikkel 74***Protsesside täideviimine**

1. Kõik ELi tehingulogile artikli 6 lõike 2 kohaselt edastatud tehingud ja muud protsessid loetakse lõplikuks, kui ELi tehingulogi edastab liidu registrile teate, et protsessid on lõpule viidud. Põhihaldaja tagab, et ELi tehingulogi katkestab automaatselt tehingu või protsessi lõpuleviimise, kui seda ei ole võimalik lõpule viia 24 tunni jooksul alates selle edastamisest.
2. Artikli 73 lõikes 1 osutatud andmete kooskõlastusprotsess loetakse lõplikuks, kui kõik ebakõlad liidu registris ja ELi tehingulogis teataval ajahetkel ja kuupäeval oleva teabe vahel on kõrvaldatud ning andmete kooskõlastusprotsess on edukalt uuesti algatatud ja lõpule viidud.

4. jagu

Spetsifikatsioonid ja muudatuste haldamine*Artikkel 75***Andmevahetust käsitlev ja tehniline kirjeldus**

1. Komisjon teeb riiklikele haldajatele kättesaadavaks andmevahetust käsitleva ja tehnilise kirjelduse, milles on kehtestatud nõuded liidu registri tööle ning milles muu hulgas käsitletakse tunnuskoodi, automaatseid kontrole, vastusekoode ja andmete logisse salvestamise nõudeid, samuti testimisprotseduure ja turvanõudeid.
2. Andmevahetust käsitleva ja tehnilise kirjelduse koostamisel peetakse nõu liikmesriikidega.
3. Standardid, mis on välja töötatud kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 alusel sõlmitud lepingutega, peavad vastama käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt koostatud andmevahetust käsitlevale ja tehnilisele kirjeldusele.

*Artikkel 76***Liidu registri tarkvara versiooni või väljalaske uuendamine**

Kui tekib vajadus liidu registri tarkvara uue versiooni või väljalaske järele, tagab põhihaldaja, et artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses ettenähtud testimisprotseduurid läbitakse enne, kui kõnealuse tarkvara uue versiooni või väljalaske ja ELi tehingulogi vahel luuakse ja aktiveeritakse sideühendus.

2. PEATÜKK

Registreeritud andmed, aruanded, konfidentsiaalsus ja tasud*Artikkel 77***Teabe ja isikuandmete töötlemine**

1. Liidu registris ja ELi tehingulogis isikuandmete töötlemisega seoses käsitatakse riiklike haldajaid vastutavate töötlejadena määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punkti 7 tähenduses. Komisjoni käsitatakse talle käesoleva määrusega pandud kohustuste ja nendega seotud isikuandmete töötlemise suhtes vastutava töötlejana määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punkti 8 tähenduses.
2. Juhul kui riiklik haldaja avastab isikuandmete rikkumise, teavitab ta põhihaldajat ja teisi riiklike haldajaid viivitamata rikkumise laadist ja võimalikest tagajärgedest ning meetmetest, mida on võetud ja esitatud võtmiseks eesmärgiga rikkumine kõrvaldada ja leevendada võimalikku negatiivset mõju.
3. Juhul kui põhihaldaja avastab isikuandmete rikkumise, teavitab ta riiklike haldajaid viivitamata rikkumise laadist ja võimalikest tagajärgedest ning meetmetest, mis on võetud põhihaldaja poolt ja esitatud võtmiseks riiklike haldajate poolt eesmärgiga rikkumine kõrvaldada ja leevendada võimalikku negatiivset mõju.
4. Vastutavate töötlejate vastutusvaldkondi käsitlev kord seoses nende andmekaitsealaste kohustuste täitmisega nähakse ette artikli 7 lõike 4 kohaselt koostatud koostöötingimustes.

5. Põhihaldaja ja liikmesriigid tagavad, et liidu registris ja ELi tehingulogis säilitatakse ja töödeldakse üksnes sellist teavet kontode, kontoomanike ja kontode esindajate kohta, mis on esitatud III lisa tabelis III-I, VI lisa tabelites VI-I ja VI-II, VII lisa tabelis VII-I ja VIII lisa tabelis VIII-I. Kogu ülejäänud käesoleva määruse kohaselt esitatavat teavet säilitatakse ja töödeldakse väljaspool liidu registrit ja ELi tehingulogi.
6. Riiklikud haldajad tagavad, et teavet, mis on nõutav käesoleva määrusega, kuid mida ei säilitata liidu registris või ELi tehingulogis, töödeldakse kooskõlas asjakohaste liidu ja siseriikliku õiguse sätetega.
7. Eriliiki andmeid, mis on määratletud määruse (EL) 2016/679 artiklis 9 ja määruse (EL) 2018/1725 artiklis 10, liidu registris ega ELi tehingulogis ei salvestata.

Artikkel 78

Registreeritud andmed

1. Põhihaldaja tagab, et liidu registris säilitatakse kõikide protsesside kohta registreeritud andmeid, logiandmeid ja kontoomanike andmeid viis aastat pärast konto sulgemist.
2. Isikuandmed eemaldatakse registreeritud andmetest pärast viit aastat alates konto sulgemisest või ajast, mil lõppes direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 13 määratletud ärisuhe füüsilise isikuga.
3. Isikuandmeid, millele pääseb juurde ainult põhihaldaja, võib säilitada veel täiendavad viis aastat üksnes siis, kui see on vajalik LHÜdega seotud tegevuse või rahapesu, terrorismi rahastamise, muu raske kuriteo või turu kuritarvitamise, milleks võidi kasutada liidu registri kontot, või ELi HKS-i toimimist tagavate liidu või siseriiklike õigusnormide rikkumise uurimiseks, avastamiseks, selle eest süüdistuse esitamiseks, maksuhalduseks või maksude sissenõudmiseks, auditeerimiseks ja finantsjärelevalveks.
4. LHÜdega seotud tegevuse või rahapesu, terrorismi rahastamise, muu raske kuriteo või turu kuritarvitamise, milleks võidi kasutada liidu registri kontot, või ELi HKS-i toimimist tagavate liidu või siseriiklike õigusnormide rikkumise uurimise, avastamise, selle eest süüdistuse esitamise, maksuhalduse või maksude sissenõudmise, auditeerimise ja finantsjärelevalve eesmärgil võib riiklike haldajate töödeldavaid isikuandmeid säilitada pärast ärisuhte lõppemist kuni sellise ajavahemiku lõpuni, mis vastab riikliku haldaja siseriiklikus õiguses kõnealuste süttegede kohta sätestatud maksimaalsele aegumistähtajale.
5. Isikuandmeid sisaldavat kontoteavet, mida on kogutud vastavalt käesolevale määrusele ja mida ei säilitata liidu registris ega ELi tehingulogis, säilitatakse kooskõlas käesoleva määrusega.
6. Põhihaldaja tagab, et riiklikel haldajatel on võimalik pääseda juurde kõikidele liidu registris registreeritud andmetele, mis on seotud kontodega, mida nad haldavad või haldasid, ning et neil on võimalik nende andmetega tutvuda ja neid eksportida.

Artikkel 79

Teabe avaldamine ja kättesaadavus

1. Põhihaldaja teeb XIII lisas osutatud teabe XIII lisas sätestatud saajatele kättesaadavaks läbipaistval ja organiseeritud viisil. Põhihaldaja võtab kõik võimalikud meetmed, et teha XIII lisas osutatud teave kättesaadavaks XIII lisas sätestatud sagedusega. Põhihaldaja ei avalda ELi tehingulogis või liidu registris hoitavaid täiendavat teavet, välja arvatud juhul, kui see on lubatud artikli 80 kohaselt.
2. Riiklikud haldajad võivad teha XIII lisas sätestatud saajatele samas lisas ettenähtud sagedusega kättesaadavaks ka selle osa XIII lisas osutatud teabest, millele neil on juurdepääs kooskõlas artikliga 80, avaldades kõnealuse teabe läbipaistval ja organiseeritud viisil internetis üldsusele kättesaadaval veebisaidil. Riiklikud haldajad ei avalda liidu registris hoitavaid täiendavat teavet, välja arvatud juhul, kui see on lubatud artikli 80 kohaselt.

Artikkel 80

Konfidentsiaalsus

1. ELi tehingulogis ja liidu registris hoitav kogu teave, sealhulgas teave kõigi kontode ja sooritatud tehingute kohta ning kontodel hoitavate või tehingust mõjutatud LHÜde kordumatud tunnuskoodid, on konfidentsiaalne, välja arvatud juhul, kui liidu õigusega või siseriikliku õiguse sätetega, mis on proportsionaalsed ja millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki, on ette nähtud teisiti.

Esimest lõiku kohaldatakse ka mis tahes teabe suhtes, mida on kogutud vastavalt käesolevale määrusele ja mis on põhihaldaja või riikliku haldaja käsutuses.

2. Põhihaldaja ja riiklikud haldajad tagavad, et kõik isikud, kes töötavad või on töötanud nende heaks või selliste asutuste heaks, kellele on ülesandeid delegeeritud, ning samuti neilt juhiseid saavad eksperdid täidavad ametisaladuse hoidmise kohustust. Ilma et see piiraks siseriikliku kriminaal- või maksuõiguse nõuete või muude käesoleva määruse sätete kohaldamist, ei avalda nad konfidentsiaalset teavet, mida nad on võinud saada oma ülesandeid täites.

3. Põhihaldaja või riiklik haldaja võib liidu registris ja ELi tehingulogis säilitatud või käesoleva määruse kohaselt kogutud andmeid anda järgmistele asutustele:

- a) liikmesriigi politsei või muu õiguskaitse- või õigusasutus ning maksuhaldur;
- b) Euroopa Komisjoni Euroopa Pettustevastane Amet;
- c) Euroopa Kontrollikoda;
- d) Eurojust;
- e) direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 48 osutatud pädevad asutused;
- f) direktiivi (EL) 2014/65 artiklis 67 osutatud pädevad asutused;
- g) määruse (EL) nr 596/2014 artiklis 22 osutatud pädevad asutused;
- h) Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010; ⁽²²⁾
- i) Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 713/2009; ⁽²³⁾
- j) pädevad riiklikud järelevalveasutused;
- k) liikmesriikide riiklikud haldajad ja direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 18 osutatud pädevad asutused;
- l) direktiivi 98/26/EÜ artiklis 6 osutatud asutused;
- m) Euroopa Andmekaitseinspektor ja pädevad riiklikud andmekaitseasutused.

4. Andmeid võib anda lõikes 3 osutatud asutustele, kui nad taotlevad seda põhihaldajalt või riiklikult haldajalt ning kui sellised taotlused on põhjendatud ja vajalikud LHÜdega seotud tegevuse või rahapesu, terrorismi rahastamise, muu raske kuriteo või turu kuritarvitamise, milleks võidi kasutada liidu registri kontot, või ELi HKS-i toimimist tagavate liidu või siseriiklike õigusnormide rikkumise uurimiseks, avastamiseks, selle eest süüdistuse esitamiseks, maksuhalduseks või maksude sissenõudmiseks, auditeerimiseks ja finantsjärelevalveks.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ELT L 211, 14.8.2009, lk 1).

Ilma et see piiraks siseriikliku kriminaal- või maksuõiguse nõuete kohaldamist, võivad põhihaldaja, riiklikud haldajad või muud ametiasutused, organid või füüsilised ja juriidilised isikud, kes saavad käesoleva määruse kohaselt konfidentsiaalset teavet, kasutada seda üksnes oma kohustuste ja ülesannete täitmiseks – põhihaldaja ja riiklikud haldajad käesoleva määruse kohaldamisala piires, muud ametiasutused, organid või füüsilised ja juriidilised isikud eesmärgil, mille jaoks kõnealune teave neile anti –, ja/või haldus- või kohtumenetluse kontekstis, mis on konkreetselt seotud kõnealuste ülesannete täitmisega.

Mis tahes konfidentsiaalse teabe suhtes, mis on saadud, vahetatud või edastatud käesoleva määruse kohaselt, kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud tingimusi. Käesolev artikkel ei takista siiski põhihaldajat ja riiklikke haldajaid vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet vastavalt käesolevale määrusele.

Käesolev artikkel ei takista põhihaldajat ja riiklikke haldajaid vahetamast või edastamast kooskõlas siseriikliku õigusega konfidentsiaalset teavet, mis ei ole saadud põhihaldajalt või teise liikmesriigi riiklikult haldajalt.

5. Lõike 4 kohaselt andmed saanud asutus tagab, et saadud andmeid kasutatakse üksnes taotluses osutatud eesmärgil vastavalt lõikele 4 ning neid ei avaldata ei tahtlikult ega tahtmatult isikutele, kes ei ole seotud andmete kasutamise kavandatud eesmärgiga. Käesolev säte ei takista kõnealuseid asutusi avaldamast andmeid teistele lõikes 3 loetletud asutustele, kui see on vajalik lõike 4 kohaselt esitatud taotluses osutatud eesmärgil.

6. Põhialdaja võib lõikes 3 loetletud asutuste taotluse korral anda neile kahtlaste tehingute otsimise eesmärgil juurdepääsu tehinguandmetele, mis ei võimalda konkreetsete isikute otsust kindlakstegemist. Sellise juurdepääsuga asutused võivad teatada kahtlastest tehingutest teistele lõikes 3 loetletud asutustele.

7. Europolile antakse liidu registris ja ELi tehingulogis säilitatud andmetele alaline lugemisõigusega juurdepääs Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794⁽²⁴⁾ artikli 18 kohaldamiseks. Europol hoiab komisjoni andmete kasutamiseks kursis.

8. Riiklik haldaja teeb kõigile teistele riiklikele haldajatele ja põhialdajale turvaliste vahendite kaudu kättesaadavaks nende isikute nimed, rahvuse ning sünniaja ja -koha, kellele ta keeldus artikli 19 lõike 2 punktide a–c kohaselt kontot avamast või keda ta keeldus artikli 21 lõike 5 punktide a ja b kohaselt määramast volitatud esindajaks, ning selliste kontode omaniku ja volitatud esindajate nimed, rahvuse ja sünniaja, millele on juurdepääs peatatud kooskõlas artikli 30 lõike 1 punktiga c, artikli 30 lõike 2 punktiga a, artikli 30 lõike 3 punktidega a ja b ning artikli 30 lõikega 4 või mis on suletud kooskõlas artikliga 28. Riiklik haldaja tagab, et teavet ajakohastatakse ja selle jagamine lõpetatakse, kui teabe jagamise põhjuseid enam ei esine. Teavet jagatakse kõige kauem viis aastat.

Riiklik haldaja teavitab asjaomaseid isikuid sellest, et nende isikuandmeid jagati teiste riiklike haldajatega, ning teabe jagamise kestusest.

Asjaomased isikud võivad 30 kalendripäeva jooksul esitada teabe jagamise suhtes vastuväiteid pädevale asutusele või siseriikliku õigusega määratud asjakohasele asutusele. Pädev asutus või asjakohane asutus annab riiklikule haldajale korralduse teabe jagamine lõpetada või jätab teabe jagamise jõusse oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt.

Asjaomased isikud võivad esimese löigu alusel teavet jaganud riiklikult haldajalt taotleda, et see esitaks neile isikuandmed, mis nende kohta jagati. Riiklik haldaja vastab sellisele taotlusele 20 tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest.

9. Riiklik haldaja võib otsustada teatada riiklikule õiguskaitseasutusele ja maksuhaldurile kõikidest tehingutest, milles ühikute arv ületab riikliku haldaja määratud ühikute arvu, ning kõikidest kontodest, millel teatava perioodi jooksul tehtud tehingute arv ületab riikliku haldaja määratud tehingute arvu.

10. ELi tehingulogi ja liidu register ei nõua kontoomanikelt LHÜde hinnainfo esitamist.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

11. Määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 24 kohaselt määratud enampakkumise seire teostajal on juurdepääs kogu teabele liidu registri enampakkumise tagatiste üleandmise konto kohta.

Artikkel 81

Tasud

1. Põhialdaja ei nõua tasusid liidu registris olevate kontode omanikelt.
2. Riiklikud haldajad võivad nõuda mõistlikke tasusid nende hallatavate kontode omanikelt ja tõendajatelt.
3. Riiklikud haldajad teatavad põhialdajale nõutud tasudest, samuti kõikidest tasude muudatustest kümne tööpäeva jooksul. Põhialdaja avaldab tasud avalikul veebisaidil.

Artikkel 82

Töö katkestus

Põhialdaja tagab, et liidu registri töö katkestused on minimaalsed, võttes kõik võimalikud meetmed liidu registri ja ELi tehingulogi kättesaadavuse ja turvalisuse tagamiseks otsuse (EL, Euratom) 2017/46 tähenduses ning nähes kogu teabe kaitsmise eesmärgil ette usaldusväärsed süsteemid ja menetlused.

IV JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 83

Rakendamine

Liikmesriigid jõustavad käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid, eelkõige sellised, mis on vajalikud riiklikele haldajatele nende kohustuste täitmiseks seoses artikli 19 lõike 1, artikli 21 lõike 4 ja artikli 22 lõike 4 kohaselt esitatud teabe kontrollimise ja läbivaatamisega.

Artikkel 84

Kontode edasine kasutamine

1. Käesoleva määruse I jaotise 3. peatükis osutatud kontod, mis on avatud või mida kasutatakse vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 389/2013, jäävad kasutusele käesoleva määruse kohaldamisel.
2. Määruse (EL) nr 389/2013 artikli 18 kohaselt avatud isiku arvelduskontod muudetakse kauplemiskontodeks.

Artikkel 85

Kasutuspiirangud

1. Määruse (EL) nr 389/2013 artikli 3 punktis 12 määratletud Kyoto ühikuid võib hoida liidu registri HKSi kontodel kuni 1. juulini 2023.
2. Pärast lõikes 1 osutatud kuupäeva esitab põhialdaja riiklikele haldajatele loetelu HKSi kontodest, millel hoitakse Kyoto ühikuid. Selle loetelu alusel palub riiklik haldaja konto omanikul määrata KP konto, millele kõnealused rahvusvahelised ühikud üle kantakse.
3. Kui kontoomanik ei ole riikliku haldaja palvele 40 tööpäeva jooksul vastanud, kannab riiklik haldaja rahvusvahelised ühikud üle riiklikule KP kontole või siseriiklikus õiguses määratletud kontole.

*Artikkel 86***Uue kontoteabe esitamine**

Käesoleva määrusega nõutav kontoteave, mida ei tulnud esitada määruse (EL) nr 389/2013 kohaselt, esitatakse riiklikele haldajatele kõige hiljem artikli 22 lõikes 4 osutatud järgmise kontrolli ajal.

*Artikkel 87***Määruse (EL) nr 389/2013 muutmine**

Määrust (EL) nr 389/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 7 lisatakse lõige 4:

„4. Põhihaldaja tagab, et liidu registril on sideühendus kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide registritega, mille suhtes on jõus direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt sõlmitud sidumisleping LHÜdega tehtavate tehingute kohta teabe vahetamiseks.“

2) Artiklisse 56 lisatakse lõiked 4 ja 5:

„4. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping ja selle alusel tuleb lennunduse LHÜd üle kanda mõne muu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, tagab põhihaldaja koostöös kõnealuse teise registri haldajaga, et liidu register kannab need lennunduse LHÜd ELi lennunduse eraldamiskontolt üle selle teise registri asjaomasele kontole.

5. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping ja selle alusel tuleb mõne muu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemile vastavad lennunduse LHÜd üle kanda liidu registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, tagab põhihaldaja koostöös kõnealuse teise registri haldajaga, et liidu register kannab need lennunduse LHÜd selle teise registri asjaomaselt kontolt üle liidu registris avatud õhusõidukikäitaja arvelduskontole, kui kõnealuse teise kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi haldamise eest vastutav pädev asutus on selle kinnitanud.“

3) Artiklisse 67 lisatakse lõige 5:

„5. Kui vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 on olemas kehtiv leping, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 ELi HKSigaga seotud kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemis välja antud ühikute suhtes.“

4) Artikkel 71 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 71

Sidumiskokkulepete rakendamine

Põhihaldaja võib luua kontosid ja protsesse ning teha tehinguid ja muid toiminguid sobival ajal, et rakendada direktiivi 2003/87/EÜ artiklite 25 ja 25a kohaselt sõlmitud lepinguid ja kokkuleppeid.“

5) Lisatakse artikkel 99a:

„Artikkel 99a

Sidumislepingute peatamine

Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt sõlmitud lepingu peatamise või lõpetamise korral võtab põhihaldaja kõnealuse lepinguga koosõlas meetmeid.“

6) Artiklisse 105 lisatakse lõige 3:

„3. Standardid, mis on välja töötatud koosõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 alusel sõlmitud lepingutega, peavad vastama lõigete 1 ja 2 kohaselt koostatud andmevahetust käsitlevale ja tehnilisele kirjeldusele.“

7) Artikkel 108 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 108

Registreeritud andmed

1. Põhihaldaja tagab, et liidu registris säilitatakse kõikide protsesside kohta registreeritud andmeid, logiandmeid ja kontoomanike andmeid viis aastat pärast konto sulgemist.
2. Isikuandmed eemaldatakse registreeritud andmetest pärast viit aastat alates konto sulgemisest või ajast, mil lõppes direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 13 määratletud ärisuhe füüsilise isikuga.
3. Isikuandmeid, millele pääseb juurde ainult põhihaldaja, võib säilitada täiendavad viis aastat üksnes siis, kui see on vajalik LHÜdega seotud tegevuse või rahapesu, terrorismi rahastamise, muu raske kuriteo või turu kuritarvitamise, milleks võidi kasutada liidu registri kontot, või ELi HKS-i toimimist tagavate liidu või siseriiklike õigusnormide rikkumise uurimiseks, avastamiseks, selle eest süüdistuse esitamiseks, maksuhalduseks või maksude sissenõudmiseks, auditeerimiseks ja finantsjärelevalveks.
4. LHÜdega seotud tegevuse või rahapesu, terrorismi rahastamise, muu raske kuriteo või turu kuritarvitamise, milleks võidi kasutada liidu registri kontot, või ELi HKS-i toimimist tagavate liidu või siseriiklike õigusnormide rikkumise uurimise, avastamise, selle eest süüdistuse esitamise, maksuhalduse või maksude sissenõudmise, auditeerimise ja finantsjärelevalve eesmärgil võib riiklike haldajate töödeldavaid isikuandmeid säilitada pärast ärisuhte lõppemist kuni sellise ajavahemiku lõpuni, mis vastab riikliku haldaja siseriiklikus õiguses kõnealuste süütegude kohta sätestatud maksimaalsele aegumistähtajale.
5. Isikuandmeid sisaldavat kontoteavet, mida on kogutud vastavalt käesolevale määrusele ja mida ei säilitata liidu registris ega ELi tehingulogis, säilitatakse kooskõlas käesoleva määrusega.
6. Põhihaldaja tagab, et riiklikel haldajatel on võimalik pääseda juurde kõikidele liidu registris registreeritud andmetele, mis on seotud kontodega, mida nad haldavad või haldasid, ning et neil on võimalik nende andmetega tutvuda ja neid eksportida.“

8) XIV lisasse lisatakse punkt 4a:

„4a. Iga aasta 1. mail avaldatakse järgmine teave lepingute kohta, mis on jõus vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 ja registreeritud ELi tehingulogis 30. aprilliks:

- a) kõigil liidu registri kontodel hoitavad LHÜd, mis on antud välja seotud HKSis;
- b) selliste seotud HKSis välja antud LHÜde arv, mida kasutatakse ELi HKSis nõuete täitmiseks;
- c) selliste seotud HKSis välja antud LHÜde summa, mis kanti eelmisel kalendriaastal üle liidu registri kontodele;
- d) selliste LHÜde summa, mis kanti eelmisel kalendriaastal üle seotud HKS-i kontodele.“

Artikkel 88

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 389/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Määrust (EL) nr 389/2013 kohaldatakse siiski jätkuvalt kuni 1. jaanuarini 2026 kõigi toimingute suhtes, mis on nõutavad seoses kauplemisperioodiga 2013–2020, Kyoto protokolliga teise kohustusperioodiga ja kõnealuse määruse artikli 3 punktis 30 määratletud nõuete täitmise perioodiga.

Artikkel 89

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021, välja arvatud artikkel 87, mida kohaldatakse alates jõustumise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ning vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. märts 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

I LISA

Tabel I-I. Kontoliigid ja eri liiki kontodel hoida lubatud ühikute liigid

Kontoliik	Kontoomanik	Kontohaldaja	Sellist liiki kontode arv	LHÜd		Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt seotud HKSide ühikud
				üldised LHÜd	lennunduse LHÜd	
<i>I. HKSi halduskontod liidu registris</i>						
ELi üldkoguse konto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei
ELi lennunduse üldkoguse konto	EL	põhihaldaja	1	ei	jah	ei
ELi enampakkumiskonto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei
ELi eraldamiskonto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei
ELi lennunduse enampakkumiskonto	EL	põhihaldaja	1	ei	jah	ei
ELi erireservikonto	EL	põhihaldaja	1	ei	jah	ei
ELi lennunduse eraldamiskonto	EL	põhihaldaja	1	ei	jah	ei
Liidu kustutamiskonto	EL	põhihaldaja	1	jah	jah	jah
Enampakkumise tagatiste üleandmise konto	enampakkumise korraldaja, enampakkumisp-latvorm, arvestussüsteem või täitmis- ja tasaarvestussüsteem	konto avanud riiklik haldaja	üks või mitu iga enampakkumisp-latvormi kohta	jah	jah	ei
<i>II. HKSi arvelduskontod liidu registris</i>						
Käitaja arvelduskonto	käitaja	käitise asukohaliikmesriigi riiklik haldaja	üks iga käitise kohta	jah	jah	jah
Õhusõidukikäitaja arvelduskonto	õhusõidukikäitaja	õhusõidukikäitajat haldava liikmesriigi riiklik haldaja	üks iga õhusõidukikäitaja kohta	jah	jah	jah

Kontoliik	Kontoomanik	Kontohaldaja	Sellist liiki kontode arv	LHÜd		Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt seotud HKSide ühikud
				üldised LHÜd	lennunduse LHÜd	
Riiklik arvelduskonto	liikmesriik	kontot omava liikmesriigi riiklik haldaja	üks või mitu iga liikmesriigi kohta	jah	jah	jah
<i>III. HKSi kauplemiskontod liidu registris</i>						
Kauplemiskonto	isik	konto avanud riiklik või põhihaldaja	nagu on heaks kiidetud	jah	jah	jah

II LISA

Tingimused*Tasude maksmine*

1. Kontode loomise ja hooldamisega ning tõendajate registreerimise ja nende üksikasjade hooldamisega seotud registritasude tingimused.

Põhitingimuste muutmine

2. Põhitingimuste muutmine vastavalt käesoleva määruse või siseriiklike õigusaktide muudatustele.

Vaidluste lahendamine

3. Kontoomanike vaidluste lahendamist ja riikliku haldaja kohtualluvust käsitlevad sätted.

Kohustused ja vastutus

4. Riikliku haldaja vastutuse piiramine.
 5. Kontoomaniku vastutuse piiramine.
-

III LISA

Konto avamise taotlemisel esitatav teave

1. Tabeli III-I kohane teave.

Tabel III-I. Kõigi kontode kontoandmed

Teabeelemendi nr	A	B	C	D	E	F
	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
1	Konto liik	K	valikvastused	ei	ei ole asjakohane	jah
2	Kontoomaniku nimi	K	vaba tekst	jah	jah	jah
3	Konto nimi (annab kontoomanik)	K	vaba tekst	jah	ei	jah
4	Kontoomaniku aadress – riik	K	valikvastused	jah	jah	jah
5	Kontoomaniku aadress – piirkond või osariik	V	vaba tekst	jah	jah	jah
6	Kontoomaniku aadress – linn	K	vaba tekst	jah	jah	jah
7	Kontoomaniku aadress – sihtnumber	K	vaba tekst	jah	jah	jah
8	Kontoomaniku aadress – 1. rida	K	vaba tekst	jah	jah	jah
9	Kontoomaniku aadress – 2. rida	V	vaba tekst	jah	jah	jah
10	Kontoomaniku äriühingu registreerimisnumber	K	vaba tekst	jah	jah	jah
11	Kontoomaniku 1. telefoninumber	K	vaba tekst	jah	ei	ei (*)
12	Kontoomaniku 2. telefoninumber	K	vaba tekst	jah	ei	ei (*)
13	Kontoomaniku e-posti aadress	K	vaba tekst	jah	ei	ei (*)
14	Sünniaeg (füüsilise isiku puhul)	K füüsilise isiku puhul	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei
15	Sünnikoht – linn (füüsilise isiku puhul)	K füüsilise isiku puhul	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei
16	Sünnikoht – riik	V	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
17	Isikut tõendava dokumendi liik (füüsilise isiku puhul)	K	valikvastused	jah	jah	ei
18	Isikut tõendava dokumendi number (füüsilise isiku puhul)	K	vaba tekst	jah	jah	ei
19	Isikut tõendava dokumendi kehtivuse lõppkuupäev	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	jah	ei
20	KMKR number ja riigi kood	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	jah	ei
21	Juriidilise isiku tunnus vastavalt määruse (EL) nr 600/2014 artiklile 26	K (kui see on määratud)	ette määratud	jah	ei	jah

(*) Kontoomanik võib otsustada, et teave avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil.

IV LISA

Enampakkumise üleandmiskonto või kauplemiskonto avamiseks esitatav teave

1. III lisa tabeli III-I kohane teave.
2. Tõend selle kohta, et konto avamist taotleval isikul on avatud pangakonto Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvas liikmesriigis.
3. Tõendid konto avamist taotleva füüsilise isiku isikusamasuse tuvastamiseks, milleks võib olla koopia ühest järgmistest dokumentidest:
 - a) isikutunnistus, mille on välja andud Euroopa Majanduspiirkonda või Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni kuuluv riik;
 - b) pass;
 - c) dokument, mida tunnustatakse kontot haldava riikliku haldaja siseriikliku õiguse alusel isikut tõendava dokumendina.
4. Tõendid füüsilisest isikust kontoomaniku alalise elukoha aadressi kohta, milleks võib olla koopia ühest järgmistest dokumentidest:
 - a) punkti 3 kohaselt esitatud isikut tõendav dokument, kui selles on märgitud isiku alalise elukoha aadress;
 - b) riigiasutuse väljastatud muu isikut tõendav dokument, milles on märgitud isiku alalise elukoha aadress;
 - c) kui isiku alalise elukoha riik ei anna välja isikut tõendavaid dokumente, millele on märgitud alalise elukoha aadress, kohaliku omavalitsuse tõend selle isiku alalise elukoha kohta;
 - d) muu dokument, mida tunnustatakse konto haldaja liikmesriigis tavaliselt isiku alalise elukoha tõendina.
5. Kui konto avamist taotleb juriidiline isik, esitatakse järgmised dokumendid:
 - a) tõend juriidilise isiku registreerimise kohta;
 - b) pangakonto andmed;
 - c) kinnitus käibemaksukohustuslasena registreerimise kohta;
 - d) juriidilise isiku tegelikult kasu saava omaniku (nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6) nimi, sünniaeg ja kodakondsus, sh omandiõiguse ja kontrolli omamise liik;
 - e) juhtide nimekiri.
6. Kui konto avamist taotleb juriidiline isik, võivad riiklikud haldajad nõuda järgmisi lisadokumente:
 - a) juriidilise isiku asutamisdokumentide koopia;
 - b) aastaaruande või viimaste auditeeritud finantsaruannete koopia, või kui auditeeritud finantsaruanded ei ole kättesaadaval, maksuameti või finantsjuhi templiga varustatud finantsaruannete koopia.
7. Tõendid juriidilisest isikust kontoomaniku registreeritud aadressi kohta, kui see ei selgu punkti 5 kohaselt esitatud dokumendist.
8. Konto avamist taotleva füüsilise isiku kohta karistusregistri andmed või muu dokument, mida konto haldaja tunnustab karistusregistri andmetena.

Kui konto avamist taotleb juriidiline isik, võib riiklik haldaja nõuda karistusregistri andmeid või muud dokumenti, mida konto haldaja tunnustab karistusregistri andmetena, selle juriidilise isiku tegelikult kasu saava omaniku ja/või juhtide kohta. Kui riiklik haldaja nõuab karistusregistri andmeid, dokumenteeritakse selle põhjendus.

Selle asemel et nõuda karistusregistri andmete esitamist, võib riiklik haldaja paluda karistusregistri pidamise eest vastutaval pädeval asutusel esitada asjakohane teave elektrooniliselt kooskõlas siseriikliku õigusega.

Käesoleva punkti kohaselt esitatud dokumente ei tohi pärast konto avamist säilitada.

9. Kui riiklikule haldajale esitatakse originaaldokument, võib ta teha sellest koopia ja koopiale märke selle ehtsuse kohta.
10. Käesoleva lisa kohase tõendina võib esitada dokumendi koopia juhul, kui selle on tõestatud koopia kinnitanud notar või muu selline riikliku haldaja poolt määratud isik. Ilma et see piiraks määruses (EL) 2016/1191 esitatud õigusnormide kohaldamist, tuleb dokumentide puhul, mis on välja antud mujal kui liikmesriigis, kus dokumendi koopia esitatakse, koopia legaliseerida, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti. Kinnitamise või legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne taotlemise kuupäeva.
11. Konto haldaja võib nõuda, et esitatud dokumentidele lisatakse kinnitatud tõlge haldaja poolt määratud keelde.
12. Selle asemel et nõuda käesoleva lisa kohase teabe esitamiseks paberdokumente, võivad riiklikud haldajad kasutada asjakohase teabe saamiseks digivahendeid, tingimusel, et sellised vahendid on kõnealuse teabe andmiseks siseriikliku õigusega lubatud.

—

V LISA

Tõendaja registreerimiseks esitatav lisateave

Dokument, mis tõendab, et registreerimist taotlev tõendaja on akrediteeritud tõendajana vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 15.

VI LISA

Käitaja arvelduskonto avamiseks esitatav teave

1. III lisa tabeli III-I kohane teave.
2. Käitise käitaja määratakse kontoomanikuks III lisa tabeli III-I kohaselt esitatud andmete alusel. Kontoomaniku nimena esitatud nimi peaks olema sama kui selle füüsilise või juriidilise isiku nimi, kes on asjaomase kasvuhoonegaaside heitloa omanik.
3. Kui kontoomanik kuulub kontserni, esitab ta dokumendi, milles on selgelt näidatud kontserni struktuur. Kui see dokument on koopia, peab selle olema tõestatud koopiana kinnitanud notar või muu selline riikliku haldaja poolt määratud isik. Kui kinnitatud koopia on välja antud mujal kui koopiat nõudvas liikmesriigis, tuleb see legaliseerida, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti. Kinnitamise või legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne taotlemise kuupäeva.
4. Käesoleva lisa tabelite VI-I ja VI-II kohane teave.
5. Kui konto avamist taotleb juriidiline isik, võivad riiklikud haldajad nõuda järgmisi lisadokumente:
 - a) tõend juriidilise isiku registreerimise kohta;
 - b) pangakonto andmed;
 - c) kinnitus käibemaksukohustuslasena registreerimise kohta;
 - d) juriidilise isiku tegelikult kasu saava omaniku (nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6) nimi, sünniaeg ja kodakondsus, sh omandiõiguse ja kontrolli omamise liik;
 - e) juriidilise isiku asutamisdokumentide koopia;
 - f) aastaaruande või viimaste auditeeritud finantsaruannete koopia, või kui auditeeritud finantsaruanded ei ole kättesaadaval, maksuameti või finantsjuhi templiga varustatud finantsaruannete koopia.
6. Selle asemel et nõuda käesoleva lisa kohase teabe esitamiseks paberdokumente, võivad riiklikud haldajad kasutada asjakohase teabe saamiseks digivahendeid, tingimusel, et sellised vahendid on kõnealuse teabe andmiseks siseriikliku õigusega lubatud.

Tabel VI-I. Käitajate arvelduskontode kontoandmed

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
1	Loa tunnuscode	K	vaba tekst	jah	jah	jah
2	Loa jõustumise kuupäev	K	vaba tekst	jah	–	jah
3	Käitise nimi	K	vaba tekst	jah	jah	jah
4	Käitise tegevusala	K	valikvastused	jah	jah	jah
5	Käitise aadress – riik	K	ette määratud	jah	jah	jah
6	Käitise aadress – piirkond või osariik	V	vaba tekst	jah	jah	jah
7	Käitise aadress – linn	K	vaba tekst	jah	jah	jah
8	Käitise aadress – sihtnumber	K	vaba tekst	jah	jah	jah

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
9	Käitise aadress – 1. rida	K	vaba tekst	jah	jah	jah
10	Käitise aadress – 2. rida	V	vaba tekst	jah	jah	jah
11	Käitise 1. telefoninumber	K	vaba tekst	jah	ei	ei
12	Käitise 2. telefoninumber	K	vaba tekst	jah	ei	ei
13	Käitise e-posti aadress	K	vaba tekst	jah	ei	ei
14	Emaettevõtja nimi	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	ei	jah
15	Tütarettevõtja nimi	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	ei	jah
16	Emaettevõtja kontoomaniku tunnuscode (mille on andnud liidu register)	K (kui see on määratud)	ette määratud	jah	ei	ei
17	EPRTRi tunnuscode	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	ei	jah
18	Laiuskraad	V	vaba tekst	jah	ei	jah
19	Pikkuskraad	V	vaba tekst	jah	ei	jah
20	Esimese heitkoguse aasta	K	vaba tekst			jah

Tabel VI-II. Käitise kontaktisiku andmed

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
1	Kontaktisik liikmesriigis – eesnimi	V	vaba tekst	jah	ei	ei
2	Kontaktisik liikmesriigis – perekonnanimi	V	vaba tekst	jah	ei	ei
3	Kontaktisiku aadress – riik	V	ette määratud	jah	ei	ei
4	Kontaktisiku aadress – piirkond või osariik	V	vaba tekst	jah	ei	ei

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
5	Kontaktisiku aadress – linn	V	vaba tekst	jah	ei	ei
6	Kontaktisiku aadress – sihtnumber	V	vaba tekst	jah	ei	ei
7	Kontaktisiku aadress – 1. rida	V	vaba tekst	jah	ei	ei
8	Kontaktisiku aadress – 2. rida	V	vaba tekst	jah	ei	ei
9	Kontaktisiku 1. telefoninumber	V	vaba tekst	jah	ei	ei
10	Kontaktisiku 2. telefoninumber	V	vaba tekst	jah	ei	ei
11	Kontaktisiku e-posti aadress	V	vaba tekst	jah	ei	ei

VII LISA

Õhusõidukikäitaja arvelduskonto avamiseks esitatav teave

1. III lisa tabeli III-I ja VII lisa tabeli VII-I kohane teave.
2. Õhusõidukikäitaja määratakse kontoomanikuks tabeli III-I kohaselt esitatud andmete alusel. Kontoomaniku nimena registreeritud nimi peab olema sama, mis seirekavas märgitud nimi. Kui seirekavas märgitud nimi on vananenud, kasutatakse nime, mis on märgitud kauplemisregistris või mida kasutab Eurocontrol.
3. Kui kontoomanik kuulub kontserni, esitab ta dokumendi, milles on selgelt näidatud kontserni struktuur. Kui see dokument on koopia, peab selle olema tõestatud koopiana kinnitanud notar või muu selline riikliku haldaja poolt määratud isik. Kui kinnitatud koopia on välja antud mujal kui koopiat nõudvas liikmesriigis, tuleb see legaliseerida, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti. Kinnitamise või legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne taotlemise kuupäeva.
4. Kutsung on Rahvusvahelise Tsiviilennunduse Organisatsiooni (ICAO) kasutatav tähis lennuplaani lahtris 7, või kui see ei ole kättesaadav, õhusõiduki registreerimistähis.
5. Kui konto avamist taotleb juriidiline isik, võivad riiklikud haldajad nõuda järgmisi lisadokumente:
 - a) tõend juriidilise isiku registreerimise kohta;
 - b) pangakonto andmed;
 - c) kinnitus käibemaksukohustuslasena registreerimise kohta;
 - d) juriidilise isiku tegelikult kasu saava omaniku (nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6) nimi, sünniaeg ja kodakondsus, sh omandiõiguse ja kontrolli omamise liik;
 - e) juriidilise isiku asutamisdokumentide koopia;
 - f) aastaaruande või viimaste auditeeritud finantsaruannete koopia, või kui auditeeritud finantsaruanded ei ole kättesaadaval, maksuameti või finantsjuhi templiga varustatud finantsaruannete koopia.
6. Selle asemel et nõuda käesoleva lisa kohase teabe esitamiseks paberdokumente, võivad riiklikud haldajad kasutada asjakohase teabe saamiseks digivahendeid, tingimusel, et sellised vahendid on kõnealuse teabe andmiseks siseriikliku õigusega lubatud.

Tabel VII-I. Õhusõidukikäitajate arvelduskontode kontoandmed

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
1	Komisjoni määruse (EÜ) nr 748/2009 kohane kordumatu kood	K	vaba tekst	jah	jah	jah
2	Kutsung (ICAO tähis)	V	vaba tekst	jah	jah	jah
3	Seirekava tunnuscode	K	vaba tekst	jah	jah	jah
4	Seirekava – esimene kohaldamisaasta	K	vaba tekst	jah	jah	jah

VIII LISA

Konto haldajale esitatav teave volitatud esindajate kohta

1. VIII lisa tabeli VIII-I kohane teave.

Tabel VIII-I. Volitatud esindaja andmed

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
1	Eesnimi	K	vaba tekst	jah	jah	ei
2	Perekonnanimi	K	vaba tekst	jah	jah	ei
3	Tiitel	V	vaba tekst	jah	ei	ei
4	Ametinimetus	V	vaba tekst	jah	ei	ei
5	Tööandja nimi	V	vaba tekst	jah	ei	ei
6	Tööandja osakond	V	vaba tekst	jah	ei	ei
7	Riik	K	ette määratud	ei	ei ole asjakohane	ei
8	Piirkond või osariik	V	vaba tekst	jah	jah	ei
9	Linn	K	vaba tekst	jah	jah	ei
10	Sihtnumber	K	vaba tekst	jah	jah	ei
11	Aadress – 1. rida	K	vaba tekst	jah	jah	ei
12	Aadress – 2. rida	V	vaba tekst	jah	jah	ei
13	1. telefoninumber	K	vaba tekst	jah	ei	ei
14	Mobiiltelefon	K	vaba tekst	jah	jah	ei
15	E-posti aadress	K	vaba tekst	jah	jah	ei
16	Sünniaeg	K	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei
17	Sünnikoht – linn	K	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei
18	Sünnikoht – riik	K	vaba tekst	ei	ei ole asjakohane	ei
19	Isikut tõendava dokumendi liik	K	valikvastused	jah	jah	ei

	A	B	C	D	E	F
Teabeelemendi nr	Kontoandmeelement	Kohustuslik (K)/vabatahtlik (V)	Liik	Kas on ajakohastatav?	Kas haldaja peab ajakohastuse heaks kiitma?	Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?
20	Isikut tõendava dokumendi number	K	vaba tekst	jah	jah	ei
21	Isikut tõendava dokumendi kehtivuse lõppkuupäev	K (kui see on määratud)	vaba tekst	jah	jah	ei
22	Riiklik registreerimisnumber	V	vaba tekst	jah	jah	ei
23	Eelistatav keel	V	valikvastused	jah	ei	ei
24	Õigused volitatud esindajana	K	valikvastused	jah	jah	ei

2. Kontoomaniku nõuetekohaselt allkirjastatud avaldus, milles ta väljendab soovi määrata teatav isik volitatud esindajaks ning kinnitab, et sellel volitatud esindajal on õigus tehinguid kontoomaniku nimel algatada, kinnitada või algatada ja kinnitada või et tal on õigus ainult lugemisõigusega juurdepääsule (nagu on sätestatud vastavalt artikli 20 lõigetes 1 ja 5).
3. Tõendid määratava esindaja isikusamasuse tuvastamiseks, milleks võib olla koopia ühest järgmistest dokumentidest:
 - a) isikutunnistus, mille on välja andud Euroopa Majanduspiirkonda või Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni kuuluv riik;
 - b) pass;
 - c) dokument, mida tunnustatakse kontot haldava riikliku haldaja siseriikliku õiguse alusel isikut tõendava dokumendina.
4. Tõendid määratava esindaja alalise elukoha aadressi kohta, milleks võib olla koopia ühest järgmistest dokumentidest:
 - a) punkti 3 kohaselt esitatud isikut tõendav dokument, kui selles on märgitud isiku alalise elukoha aadress;
 - b) riigiasutuse väljastatud muu isikut tõendav dokument, milles on märgitud isiku alalise elukoha aadress;
 - c) kui isiku alalise elukoha riik ei anna välja isikut tõendavaid dokumente, millele on märgitud alalise elukoha aadress, kohaliku omavalitsuse tõend selle isiku alalise elukoha kohta;
 - d) muu dokument, mida tunnustatakse konto haldaja liikmesriigis tavaliselt isiku alalise elukoha tõendina.
5. Määratava esindaja (v.a tõendajate volitatud esindajate) kohta karistusregistri andmed või muu dokument, mida konto haldaja tunnustab karistusregistri andmetena.

Selle asemel et nõuda karistusregistri andmete esitamist, võib riiklik haldaja paluda karistusregistri pidamise eest vastutaval pädeval asutusel esitada asjakohane teave elektrooniliselt kooskõlas siseriikliku õigusega.

Käesoleva punkti kohaselt esitatud dokumente ei tohi pärast konto esindaja määramise heakskiitmist säilitada.

6. Kui riiklikule haldajale esitatakse originaaldokument, võib ta teha sellest koopia ja koopia märke selle ehtsuse kohta.
7. Käesoleva lisa kohase tõendina võib esitada dokumendi koopia juhul, kui selle on tõestatud koopia kinnitanud notar või muu selline riikliku haldaja poolt määratud isik. Ilma et see piiraks määruses (EL) 2016/1191 esitatud õigusnormide kohaldamist, tuleb dokumentide puhul, mis on välja antud mujal kui liikmesriigis, kus dokumendi koopia esitatakse, koopia legaliseerida, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti. Kinnitamise või legaliseerimise kuupäev ei tohi olla varasem kui kolm kuud enne taotlemise kuupäeva.

8. Konto haldaja võib nõuda, et esitatud dokumentidele lisatakse vandetõlge riikliku haldaja poolt määratud keelde.
 9. Selle asemel et nõuda käesoleva lisa kohase teabe esitamiseks paberdokumente, võivad riiklikud haldajad kasutada asjakohase teabe saamiseks digivahendeid, tingimusel, et sellised vahendid on kõnealuse teabe andmiseks siseriikliku õigusega lubatud.
-

IX LISA

Aastaste heiteandmete esitamise vormid

1. Käitajate heiteandmed peavad sisaldama tabeli IX-I kohast teavet, võttes arvesse heiteandmete esitamiseks kasutatavat elektroonilist formaati, mida on kirjeldatud artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses.

Tabel IX-I. Käitajate heiteandmed

1	Käitise tunnuscode:		
2	Aruandeaasta		
<i>Kasvuhoonegaaside heide</i>			
		<i>tonnides</i>	<i>CO₂-ekvivalenttonnides</i>
3	CO ₂ heide		
4	N ₂ O heide		
5	PFC heide		
6	Koguheide	—	Σ (C3 + C4 + C5)

2. Õhusõidukikäitajate heiteandmed peavad sisaldama tabeli IX-II kohast teavet, võttes arvesse heiteandmete esitamiseks kasutatavat elektroonilist formaati, mida on kirjeldatud artikli 75 kohases andmevahetust käsitlevas ja tehnilises kirjelduses.

Tabel IX-II. Õhusõidukikäitajate heiteandmed

1	Õhusõidukikäitaja tunnuscode:		
2	Aruandeaasta		
<i>Kasvuhoonegaaside heide</i>			
		<i>CO₂ tonnides</i>	
3	Riigisisene heide (seotud kõigi lendudega, mis on väljunud liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt ja saabunud sama liikmesriigi territooriumil asuvalle lennuväljale)		
4	Mitteriigisisene heide (seotud kõigi lendudega, mis on väljunud liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt ja saabunud muu liikmesriigi territooriumil asuvalle lennuväljale)		
5	Koguheide	Σ (C3 + C4)	

X LISA

Riiklik eraldustabel

Rea nr		Tasuta eraldatud üldiste LHÜde kogus					
		Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikele 7	Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 10c (ülekantavad LHÜd)		Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ muule sättele	Kokku	
1	Liikmesriigi kood						Sisestatakse käsitsi
2	Käitise tunnuscode						Sisestatakse käsitsi
3	Eraldatav kogus:						
4	aastal X						Sisestatakse käsitsi
5	aastal X + 1						Sisestatakse käsitsi
6	aastal X + 2						Sisestatakse käsitsi
7	aastal X + 3						Sisestatakse käsitsi
8	aastal X + 4						Sisestatakse käsitsi
9	aastal X + 5						Sisestatakse käsitsi
10	aastal X + 6						Sisestatakse käsitsi
11	aastal X + 7						Sisestatakse käsitsi
12	aastal X + 8						Sisestatakse käsitsi
13	aastal X + 9						Sisestatakse käsitsi

Ridu nr 2–13 korratakse iga käitise kohta.

XI LISA

Riiklik lennunduse eraldustabel

Rea nr		Tasuta eraldatud lennunduse LHÜde kogus			
		Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 3e	Vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 3f	Kokku	
1	Liikmesriigi kood				Sisestatakse kä-sitsi
2	Õhusõidukikäitaja tunnuscode				Sisestatakse kä-sitsi
3	Eraldatav kogus				
4	aastal X				Sisestatakse kä-sitsi
5	aastal X + 1				Sisestatakse kä-sitsi
6	aastal X + 2				Sisestatakse kä-sitsi
7	aastal X + 3				Sisestatakse kä-sitsi
8	aastal X + 4				Sisestatakse kä-sitsi
9	aastal X + 5				Sisestatakse kä-sitsi
10	aastal X + 6				Sisestatakse kä-sitsi
11	aastal X + 7				Sisestatakse kä-sitsi
12	aastal X + 8				Sisestatakse kä-sitsi
13	aastal X + 9				Sisestatakse kä-sitsi

Ridu nr 2–13 korratakse iga õhusõidukikäitaja kohta.

XII LISA

Enampakkumistabel

Rea nr	Teave enampakkumisplatvormi kohta				
1	Enampakkumisplatvormi tunnuscode				
2	Enampakkumise seire teostaja isikuandmed				
3	Enampakkumise tagatiste üleandmise konto number				
4	Teave üksikute enampakkumiste kohta (üldised LHÜd/lennunduse LHÜd)				
5	Konkreetne enampakkumise maht	Enampakkumise tagatiste üleandmise kontole üleandmise kuupäev ja kellaeg	Iga enampakkumisega seotud enampakkumise korraldaja(te) isikuandmed	Vastava(te) enampakkumise korraldaja(te) arvele langev maht enampakkumise konkreetsest mahust, sealhulgas, kui see on asjakohane, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 8 kohaste LHÜde vastavast mahust	Sisestatakse käsitsi
6					Sisestatakse käsitsi
7					Sisestatakse käsitsi
8					Sisestatakse käsitsi
9					Sisestatakse käsitsi
10					Sisestatakse käsitsi
11					Sisestatakse käsitsi
12					Sisestatakse käsitsi
13					Sisestatakse käsitsi
14					Sisestatakse käsitsi
15					Sisestatakse käsitsi
16					Sisestatakse käsitsi
17					Sisestatakse käsitsi
18					Sisestatakse käsitsi
19					Sisestatakse käsitsi

XIII LISA

Põhihaldaja aruandlusnõuded

I. Liidu registri teave, mis on seotud ELi HKSiga

Üldsusele kättesaadav teave

1. ELi tehingulogi avalikul veebisaidil avaldatakse iga konto kohta järgmine teave:

- kogu teave, mille kohta on III lisa tabeli III-I, VI lisa tabeli VI-I ja VII lisa tabeli VII-I lahtrisse „Kas avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil?“ märgitud „jah“;
- LHÜd, mis on eraldatud igale kontoomanikule vastavalt artiklitele 48 ja 50;
- konto olek vastavalt artikli 9 lõikele 1;
- esimese heitkoguse aasta ja viimase heitkoguse aasta;
- artikli 6 kohaselt tagastatud LHÜde arv;
- tõendatud heitkoguste arvnäitaja koos selle parandustega käitaja arvelduskontoga seotud käitise kohta aastal X avaldatakse alates aasta (X+1) 1. aprillist;
- tähis ja lause, mis näitab, kas käitaja arvelduskontoga seotud käitis või õhusõidukikäitaja on tagastanud 30. aprilliks sellise arvu LHÜsid, mis vähemalt võrdub tema kõikide eelmiste aastate heitkogustega.

Punktides a–d osutatud teavet ajakohastatakse iga 24 tunni järel.

Punkti g kohaselt avaldatavad tähised ja laused on esitatud tabelis XIV-I. Tähist ajakohastatakse 1. mail ning see ei muutu enne järgmise aasta 1. maid (välja arvatud *-ga märgitud juhtudel, mida kirjeldatakse tabeli XIV-I real nr 5), kui kontot enne ei suleta.

Tabel XIV-I. Nõuetele vastavuse laused

Rea nr	Nõuetele vastavuse arvnäitaja vastavalt artiklile 33	Kas tõendatud heitkogused on registreeritud kogu eelmise aasta eest?	Tähis	Lause
			avaldatakse ELi tehingulogi avalikul veebisaidil	
1	0 või mis tahes positiivne arv	jah	A	„30. aprilliks tagastatud LHÜde arv on suurem kui tõendatud heitkoguste arv või sellega võrdne.“
2	mis tahes negatiivne arv	jah	B	„30. aprilliks tagastatud LHÜde arv on väiksem kui tõendatud heitkoguste arv.“
3	mis tahes arv	ei	C	„Eelmise aasta tõendatud heitkoguste arv ei olnud 30. aprilliks sisestatud.“
4	mis tahes arv	ei (sest liikmesriigi registris oli LHÜde tagastamise ja/või tõendatud heitkoguste arvu ajakohastamise protsess peatatud)	X	„Tõendatud heitkoguste arvu sisetamine ja/või LHÜde tagastamine ei olnud kuni 30. aprillini võimalik, sest liikmesriigi registris oli LHÜde tagastamise ja/või tõendatud heitkoguste arvu ajakohastamise protsess peatatud.“
5	mis tahes arv	jah või ei (kuid seejärel ajakohastatud pädeva asutuse poolt)	* [lisatakse esialgsele tähisele]	„Pädev asutus on esitanud tõendatud heitkoguste hinnangulise arvu või tõendatud heitkoguste arvu korrigeerinud.“

2. ELi tehingulogi avalikul veebisaidil avaldatakse järgmine üldteave, mida ajakohastatakse iga 24 tunni järel:
 - a) iga liikmesriigi riiklik eraldustabel, kus on näidatud ka kõik tabelisse artikli 47 kohaselt tehtud muudatused;
 - b) iga liikmesriigi riiklik lennunduse eraldustabel, kus on näidatud ka kõik tabelisse artikli 49 kohaselt tehtud muudatused;
 - c) liidu registri kõikidel kasutajakontodel hoitavate LHÜde koguarv eelmise päeva seisuga;
 - d) tasud, mida võtavad riiklikud haldajad vastavalt artiklile 81.
3. ELi tehingulogi avalikul veebisaidil avaldatakse iga aasta 30. aprillil järgmine üldteave:
 - a) liikmesriigi eelmisel kalendriaastal tõendatud heitkoguste summa, mida väljendatakse protsendina sellele eelnenud aasta tõendatud heitkoguste summast;
 - b) teatava liikmesriigi hallatavatel kontodel olnud protsentuaalne osa kõikide LHÜde ja Kyoto ühikute ülekannete arvust ja mahust eelmisel kalendriaastal;
 - c) teatava liikmesriigi hallatavatel kontodel olnud protsentuaalne osa kõikide LHÜde ja Kyoto ühikute selliste ülekannete arvust ja mahust eelmisel kalendriaastal, mis on tehtud eri liikmesriikide hallatavate kontode vahel.
4. ELi tehingulogi avaldab oma avalikul veebisaidil järgmise teabe iga lõpuleviidud ja ELi tehingulis 30. aprilliks registreeritud tehingu kohta teabe registreerimisele järgneva kolmanda aasta 1. mail:
 - a) ülekande teinud konto omaniku nimi ja konto identifikaator;
 - b) ülekande saanud konto omaniku nimi ja konto identifikaator;
 - c) tehingu osaks olevate LHÜde või Kyoto ühikute kogus koos riigikoodiga, kuid ilma LHÜ kordumatu tunnuskoodita ja Kyoto ühiku kordumatu seerianumbrita;
 - d) tehingu tunnuskood;
 - e) tehingu lõpuleviimise kuupäev ja kellaaeg (Kesk-Euroopa aja järgi);
 - f) tehingu liik.

Esimene lõik ei kehti tehingute kohta, mille puhul on nii ülekande teinud kui ka saanud konto HKSi halduskonto vastavalt I lisa tabelile I-I.
5. Iga aasta 1. mail avaldatakse järgmine teave lepingute kohta, mis on jõus vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 25 ja registreeritud ELi tehingulis 30. aprilliks:
 - a) kõigil liidu registri kontodel hoitavad LHÜd, mis on antud välja seotud HKSiS;
 - b) selliste seotud HKSiS välja antud LHÜde arv, mida kasutatakse ELi HKSiS nõuete täitmiseks;
 - c) selliste seotud HKSiS välja antud LHÜde summa, mis kanti eelmisel kalendriaastal üle liidu registri kontodele;
 - d) selliste LHÜde summa, mis kanti eelmisel kalendriaastal üle seotud HKSi kontodele.

Kontoomanikele kättesaadav teave

6. Liidu register avaldab liidu registri veebisaidi selles osas, mis on kättesaadav ainult kontoomanikele, järgmise teabe, mida ajakohastatakse reaalajas:
 - a) kontodel hoitavad LHÜd ja Kyoto ühikud koos riigikoodiga ning vastavalt vajadusele märkega selle kohta, millisel kümneaastasel perioodil on LHÜd loodud, kuid ilma LHÜ kordumatu tunnuskoodita ja Kyoto ühiku kordumatu seerianumbrita;

- b) asjaomase kontoomaniku algatatud kavandatavate tehingute loetelu koos järgmiste andmetega iga kavandatava tehingu kohta:
- i) käesoleva lisa punktis 4 loetletud elemendid;
 - ii) ülekande saanud konto number ja konto omaniku nimi;
 - iii) tehingu algatamise ettepaneku tegemise kuupäev ja kellaaeg (Kesk-Euroopa aja järgi);
 - iv) selle kavandatava tehingu praegune olek;
 - v) kõik vastusekoodid, mis on saadud pärast registri ja ELi tehingulogi tehtud kontrolli;
- c) loetelu LHÜdest või Kyoto ühikutest, mis on lõpuleviidud tehingute tulemusena sellelt kontolt või sellele kontole üle kantud, märkides iga tehingu kohta:
- i) punktis 4 loetletud elemendid;
 - ii) ülekande teinud ja ülekande saanud konto number ja konto omaniku nimi.
-

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/1123,**12. märts 2019,****millega muudetakse määrust (EL) nr 389/2013 seoses Kyoto protokolliga teise kohustusperioodi tehnilise rakendamise kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta, (¹) eriti selle artikli 10 lõiget 6

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (²) artikli 19 lõike 1 kohaselt peavad kõik alates 1. jaanuarist 2012 eraldatud lubatud heitkoguse ühikud (edaspidi „LHÜd“) olema kantud liidu registrisse. Liidu register loodi kõigepealt komisjoni määrusega (EL) nr 920/2010 (³).
- (2) Komisjoni määrusega (EL) nr 389/2013 (⁴) tunnistati kehtetuks määrus (EL) nr 920/2010 ning kehtestati liidu registri jaoks 1. jaanuaril 2013 alanud kauplemisperioodiks ja sellele järgnevatel kauplemisperioodidel, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 20 lõike 1 kohase sõltumatu tehingulogi jaoks ning otsuse nr 280/2004/EÜ (⁵) artikliga 6 ettenähtud registrite jaoks üldnõuded ning nende tööd ja hooldamist käsitlevad nõuded.
- (3) Määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 lõikega 1 nähakse ette registrite loomine Kyoto protokollist tulenevate kohustuste täitmiseks. Määrusega (EL) nr 389/2013 reguleeritakse ka kõnealuste registrite toimimist.
- (4) Kyoto protokolliga osaliste koosolekuna toimival Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsil võeti vastu Doha muudatus, millega kehtestati Kyoto protokolliga teine kohustusperiood, mis algas 1. jaanuaril 2013 ja lõpeb 31. detsembril 2020 (edaspidi „Doha muudatus“). Liit kiitis Doha muudatuse heaks nõukogu otsusega (EL) 2015/1339 (⁶). Kyoto protokolliga Doha muudatus tuleb rakendada liidu registris ja riiklikes Kyoto protokolliga registrites. Asjaomaseid sätteid tuleks siiski kohaldada alles alates Kyoto protokolliga Doha muudatuse jõustumise kuupäevast.
- (5) Norra ja Liechtenstein osalevad direktiiviga 2003/87/EÜ loodud ELi heitkogustega kauplemise süsteemis, kuid ei ole Kyoto protokolliga teisel kohustusperioodil kohustuste ühise täitmise lepingu (⁷) osalised. Seepärast tuleks teise kohustusperioodi lõpus kehtestada konkreetne tasaarveldusmenetlus, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 lõikes 6.

(¹) ELT L 165, 18.6.2013, lk 13.

(²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

(³) Komisjoni 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 920/2010 standarditud ja turvatud registrisüsteemi kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 280/2004/EÜ (ELT L 270, 14.10.2010, lk 1).

(⁴) Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

(⁵) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta otsus nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokolliga rakendamise süsteemi kohta (ELT L 49, 19.2.2004, lk 1).

(⁶) Nõukogu 13. juuli 2015. aasta otsus (EL) 2015/1339 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga Doha muudatuse Euroopa Liidu nimel sõlmimise ja sellega võetavate kohustuste ühise täitmise kohta (ELT L 207, 4.8.2015, lk 1).

(⁷) Nõukogu 13. juuli 2015. aasta otsus (EL) 2015/1340 ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Islandi vahelise lepingu (milles käsitletakse Islandi osalemist Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühises täitmisel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga teisel kohustusperioodil) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 207, 4.8.2015, lk 15).

- (6) Kõik ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kolmanda kauplemisperioodiga (2013–2020) seotud nõutavad toimingud tuleks viia lõpule kooskõlas määruses (EL) nr 389/2013 sätestatud eeskirjadega. Kuna direktiiviga 2003/87/EÜ lubati kasutada Kyoto protokollil alusel loodud rahvusvahelisi ühikuid, jätkatakse kõnelause määruse kohaldamist nende toimingute suhtes kuni 1. juulini 2023, mil lõpeb Kyoto protokollil teise kohustusperioodi kohustuste täitmise lisaperiood. Et oleks selge, milliseid eeskirju kohaldatakse ühelt poolt kõigi kolmanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ nii, nagu seda on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/29/EÜ,⁽⁸⁾ ja teiselt poolt kõigi neljanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ nii, nagu seda on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/410,⁽⁹⁾ piiratakse määruse (EL) nr 389/2013 nende sätete kohaldamisala, mida kohaldatakse pärast käesoleva määruse jõustumist jätkuvalt kolmanda kauplemisperioodiga seotud toimingute suhtes, üksnes selle otstarbega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrusele (EL) nr 389/2013 lisatakse artikkel 73h:

„Artikkel 73h

Tasaarveldusprotsessid riikide puhul, mis ei ole kohustuste ühise täitmise lepingu osalised

1. Põhihaldaja arvutab kuue kuu jooksul pärast kauplemisperioodi 2013–2020 sulgemist tasaarveldusväärtuse selliste riikide puhul, mis ei ole kohustuste ühise täitmise lepingu osalised, lahutades asjaomase riigi riikliku haldaja hallatavate käitajate poolt perioodi 2013–2020 kohta tagastatud üldiste LHÜde üldkogusest sellise koguse, mis on võrdne selle riigi lisamisest ELi HKS-i kauplemisperioodiks 2013–2020 tulenevate LHÜde kogusega ELi HKS-is.
2. Põhihaldaja teavitab riiklikke haldajaid lõike 1 kohase arvutuse tulemusest.
3. Viie tööpäeva jooksul pärast lõikes 2 sätestatud teavitamist kannab põhihaldaja HKS-i keskselt tasaarvelduskontolt liidu registris iga positiivse tasaarveldusväärtusega riigi KP osalise arvelduskontole KP registris üle sellise koguse LKÜsid, mis on võrdne lõike 1 kohaselt arvatud tasaarveldusväärtusega.
4. Viie tööpäeva jooksul pärast lõikes 2 sätestatud teavitamist kannavad kõigi negatiivse tasaarveldusväärtusega riikide KP registri haldajad HKS-i kesksele tasaarvelduskontole liidu registris üle sellise koguse LKÜsid, mis on võrdne lõike 1 kohaselt arvatud tasaarveldusväärtuse positiivse ekvivalendiga.
5. Enne käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud ülekande tegemist kannab asjaomane riiklik haldaja või põhihaldaja üle sellise arvu LKÜsid, mis on vajalik LKÜde esimeste rahvusvaheliste ülekannete puhul määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 lõike 1 kohaselt kohaldatava tuluosa katmiseks.
6. Põhihaldaja arvutab kuue kuu jooksul pärast kauplemisperioodi 2013–2020 sulgemist tasaarveldusväärtuse selliste riikide puhul, mis ei ole ühise täitmise lepingu osalised, lahutades asjaomase riigi riikliku haldaja hallatavate õhusõiduki käitajate poolt perioodil 2013–2020 tagastatud üldiste LHÜde üldkogusest sellise koguse, mis on võrdne õhusõiduki käitajate selliste tõendatud heitkogustega, mis on kantud selle liikmesriigi kliimamuutuste raamkonventsiooni kohasesse varusse.
7. Põhihaldaja teavitab riiklikke haldajaid lõike 6 kohase arvutuse tulemusest.
8. Viie tööpäeva jooksul pärast lõike 7 kohast teavitamist kannavad kõigi positiivse tasaarveldusväärtusega riikide KP registri haldajad HKS-i kesksele tasaarvelduskontole liidu registris üle sellise koguse LKÜsid, mis on võrdne lõike 6 kohaselt arvatud tasaarveldusväärtusega.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi (ETL L 140, 5.6.2009, lk 63).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ETL L 76, 19.3.2018, lk 3).

9. Viie tööpäeva jooksul pärast lõike 7 kohast teavitamist kannab põhihaldaja HKSi keskselt tasaarvelduskontolt liidu registris iga negatiivse tasaarveldusväärtusega riigi KP osalise arvelduskontole KP registris üle sellise koguse LKÜsid, mis on võrdne lõike 6 kohaselt arvutatud tasaarveldusväärtuse positiivse ekvivalendiga.

10. Enne käesoleva artikli lõigetes 8 ja 9 osutatud ülekande tegemist kannab asjaomane riiklik haldaja või põhihaldaja üle sellise arvu LKÜsid, mis on vajalik LKÜde esimeste rahvusvaheliste ülekannete puhul määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 lõike 1 kohaselt kohaldatava tuluosa katmiseks.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates kuupäevast, mil komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* teatise Kyoto protokollis Doha muudatuse jõustumise kohta.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. märts 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2019/1124,**13. märts 2019,****millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2019/1122 seoses liidu registri toimimisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/842**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 12 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määruses (EL) 2019/1122, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega, ⁽²⁾ on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ⁽³⁾ alusel loodud liidu registri toimimise eeskirjad.
- (2) Kõik nõuete täitmise perioodiga 2013–2020 seotud nõutavad toimingud tuleks viia lõpule kooskõlas komisjoni määruses (EL) nr 389/2013 ⁽⁴⁾ sätestatud eeskirjadega. Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 406/2009/EÜ ⁽⁵⁾ on sätestatud eeskirjad nõuete täitmise perioodiks 2013–2020, sealhulgas Kyoto protokolliga kohaselt loodud rahvusvaheliste ühikute kasutamise kohta, kohaldatakse kõnealust määrust nende toimingute suhtes kuni 1. juulini 2023, mil lõpeb Kyoto protokolliga teise kohustusperioodi kohustuste täitmise lisaperiood. Et oleks selge, milliseid eeskirju kohaldatakse ühelt poolt kooskõlas otsusega nr 406/2009/EÜ nõuete täitmise perioodiga 2013–2020 seotud kõigi toimingute suhtes ja teiselt poolt kooskõlas määrusega (EL) 2018/842 nõuete täitmise perioodiga 2021–2030 seotud kõigi toimingute suhtes, piiratakse määruse (EL) nr 389/2013 nende sätete kohaldamisala, mida kohaldatakse pärast käesoleva määruse jõustumist jätkuvalt nõuete täitmise perioodiga 2013–2020 seotud toimingute suhtes, üksnes selle otstarbega.
- (3) Määruses (EL) 2018/842 on sätestatud aastateks 2021–2030 liikmesriikide kohustused nende vähima nõutava panuse osas, et saavutada liidu eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks 30 % võrreldes 2005. aasta tasemega.
- (4) Määruse (EL) 2018/842 artikliga 12 on ette nähtud, et liidu registris tagatakse kõnealuse määruse kohaste tehingute täpne arvestus.
- (5) Aastaks eraldatud heitkoguse ühikuid tuleks väljastada liikmesriikide nõuete täitmise kontodele, mis on loodud vastavalt delegeeritud määrusele (EL) 2019/1122 liidu registris, et täita määrusest (EL) 2018/842 tulenevaid kohustusi (edaspidi „JMi nõuete täitmise kontod“), määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt kindlaks määratud kogustes. Aastaks eraldatud heitkoguse ühikuid tuleks hoida liidu registris üksnes JMi nõuete täitmise kontodel.

⁽¹⁾ ELT L 156, 19.6.2018, lk 26.

⁽²⁾ Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1122, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ seoses liidu registri toimimisega (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 3).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

⁽⁴⁾ Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 136).

- (6) Liidu register peaks toetama määruses (EL) 2018/842 sätestatud nõuete täitmise tsükli rakendamist, võimaldades protsesse kasvuhoonegaaside heite iga-aastaste läbivaadatud andmete registreerimiseks JJMi nõuete täitmise kontodel, nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramiseks iga liikmesriigi JJMi nõuete täitmise konto kohta asjaomase nõuete täitmise perioodi igal aastal ning vajaduse korral määruse (EL) 2018/842 artikli 9 lõike 1 punkti a kohase koefitsiendi kohaldamiseks.
- (7) Liidu register peaks tagama ka määruse (EL) 2018/842 artiklite 5, 6, 7 ja 11 kohaste tehingute täpse arvestuse.
- (8) Delegeeritud määrust (EL) 2019/1122 tuleks seepärast vastavalt muuta,

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määrust (EL) 2019/1122 muudetakse järgmiselt.

- 1) Volitustesse lisatakse järgmine tekst:

„Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (*), eriti selle artikli 12 lõiget 1,

(* ELT L 156, 19.6.2018, lk 26.“

- 2) Artiklisse 2 lisatakse järgmine lõige:

„Käesolevat määrust kohaldatakse ka aastaks eraldatud heitkoguse ühikute (edaspidi „AEHÜd“) suhtes.“

- 3) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

- a) punkt 12 asendatakse järgmisega:

„(12) „tehing“: protsess liidu registris, mis hõlmab LHÜ või AEHÜ ülekandmist ühelt kontolt teisele;“;

- b) lisatakse punktid 23 ja 24:

„(23) „JJMi nõuete täitmise periood“: alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 kestev ajavahemik, mille jooksul liikmesriigid peavad piirama oma kasvuhoonegaaside heidet vastavalt määrusele (EL) 2018/842;

(24) „aastaks eraldatud heitkoguse ühik“ („AEHÜ“): määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt kindlaks määratava liikmesriigile aastaks eraldatud heitkoguse osa, mis on võrdne ühe CO₂-ekvivalenttonniga;“.

- 4) Artikli 4 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid kasutavad liidu registrit direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 19 ja määruse (EL) 2018/842 artiklis 12 sätestatud kohustuste täitmiseks. Liidu register tagab riiklikele haldajatele ja kontoomanikele käesoleva määrusega ette nähtud protsessid.“

- 5) Artikli 7 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Põhihaldaja, pädevad asutused ja riiklikud haldajad viivad läbi üksnes selliseid protsesse, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks kooskõlas direktiiviga 2003/87/EÜ ja määrusega (EL) 2018/842.“

- 6) Artikkel 12 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 12

Põhihaldaja hallatavate kontode avamine

1. Põhihaldaja avab kõik HKS-i halduskontod liidu registris, ELi JJMi AEHÜde üldkoguse konto, määruse (EL) 2018/842 kohase kustutamiskonto (edaspidi „JJMi kustutamiskonto“), ELi II lisa AEHÜde üldkoguse konto, ELi JJMi tagavarareservi konto ja igale liikmesriigile ühe JJMi nõuete täitmise konto nõuete täitmise perioodi iga aasta jaoks.

2. Artikli 7 lõike 1 kohaselt määratud riiklik haldaja tegutseb riikliku JJMi nõuete täitmise konto volitatud esindajana.“

7) Lisatakse artikkel 27a:

„Artikkel 27a

JJMi nõuete täitmise konto sulgemine

Põhihaldaja sulgeb JJMi nõuete täitmise konto mitte varem kui üks kuu pärast kõnealuse konto nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist vastavalt artiklile 59f ja pärast kontoomaniku eelnevat teavitamist.

Põhihaldaja tagab, et JJMi nõuete täitmise konto sulgemisel kannab liidu register AEHÜd, mis on sellele kontole järele jäänud, JJMi kustutamiskontole.“

8) Lisatakse IIA jaotis:

„IIA JAOTIS

ERISÄTTED MÄÄRUSTE (EL) 2018/842 JA (EL) 2018/841 KOHASTE TEHINGUTE ARVESTUSE KOHTA

1. PEATÜKK

Määruse (EL) 2018/842 kohased tehingud

Artikkel 59a

AEHÜde loomine

1. Nõuete täitmise perioodi alguses loob põhihaldaja:

- a) ELi JJMi AEHÜde üldkoguse kontrol sellise koguse AEHÜsid, mis on võrdne määruse (EL) 2018/842 artikli 10 lõikes 2 ning määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ning artikli 10 kohaselt vastu võetud otsustes sätestatud kõikidele liikmesriikidele nõuete täitmise perioodi kõikideks aastateks eraldatud heitkoguste summaga;
- b) ELi II lisa AEHÜde üldkoguse kontrol sellise koguse AEHÜsid, mis on võrdne vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 6 lõikele 3 liikmesriikide poolt teatatud protsendimäärade andmete põhjal kõnealuse määruse artikli 4 lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud otsustes sätestatud kõikidele nõuetele vastavatele liikmesriikidele nõuete täitmise perioodi kõikideks aastateks eraldatud heitkoguste summaga.

2. Põhihaldaja tagab, et liidu register annab igale AEHÜle selle loomisel kordumatu tunnuskoodi.

Artikkel 59b

Aastaks eraldatud heitkoguse ühikud

AEHÜsid saab kasutada üksnes liikmesriikidele määruse (EL) 2018/842 artiklist 4 tulenevate kasvuhoonegaaside heite piiramise nõuete ja määruse (EL) 2018/841 artiklist 4 tulenevate kohustuste täitmiseks. Neid võib üle kanda üksnes määruse (EL) 2018/842 artikli 5 lõigetes 1–5, artiklis 6, artikli 9 lõikes 2 ja artiklis 11 ning määruse (EL) 2018/841 artikli 12 lõikes 1 sätestatud tingimustel.

Artikkel 59c

AEHÜde ülekandmine igale JJMi nõuete täitmise kontole

1. Nõuete täitmise perioodi alguses kannab põhihaldaja ELi JJMi AEHÜde üldkoguse kontolt sellise koguse AEHÜsid, mis vastab igale liikmesriigile igaks aastaks eraldatud heitkogusele, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/842 artikli 10 lõikes 2 ning määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt vastu võetud otsustes, asjakohasele JJMi nõuete täitmise kontole.

2. Kui liikmesriigi 2020. aasta JKO nõuete täitmise konto sulgemisel vastavalt määruse (EL) nr 389/2013 artiklile 31 ületab sellel JKO nõuete täitmise kontrol oleva kasvuhoonegaaside heite üldkogus väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides kõigi AEHÜde, rahvusvaheliste ühikute, aTHVde ja pTHVde summat, siis arvatakse ülemäärasele heitkogusele vastav kogus korrutatuna otsuse 406/2009/EÜ artikli 7 lõike 1 punktis a täpsustatud lisateguriga maha AEHÜde kogusest, mis kantakse liikmesriigi 2021. aasta JJMi nõuete täitmise kontole vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

Artikkel 59d

Kasvuhoonegaaside heite asjakohaste andmete sisestamine

1. Pärast seda, kui on tehtud kättesaadavaks enamiku liikmesriikide asjakohased kasvuhoonegaaside heite läbivaadatud andmed nõuete täitmise perioodi asjaomase aasta kohta, sisestab põhihaldaja õigel ajal iga liikmesriigi asjakohase kasvuhoonegaaside heite läbivaadatud üldkoguse väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides iga liikmesriigi nõuete täitmise perioodi kõnealuse aasta JJMi nõuete täitmise kontole.

2. Põhihaldaja sisestab ELi JJMi AEHÜde üldkoguse kontole ka asjaomase aasta kõikide liikmesriikide kasvuhoonegaaside heite asjakohaste läbivaadatud andmete summa.

Artikkel 59e

JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamine

1. Pärast kasvuhoonegaaside heite asjakohaste andmete sisestamist vastavalt artiklile 59d tagab põhihaldaja, et liidu register arvutab vastava JJMi nõuete täitmise konto saldo, milleks lahutatakse kõikide asjaomasel JJMi nõuete täitmise kontrol olevate AEHÜde summast samal kontrol olev kasvuhoonegaaside heite läbivaadatud üldkogus väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides.

2. Põhihaldaja tagab, et liidu register näitab iga JJMi nõuete täitmise konto saldot.

Artikkel 59f

Nõuetele vastavuse arvnäitajate kindlaksmääramine

1. Põhihaldaja tagab, et kuus kuud pärast kasvuhoonegaaside heite asjakohaste andmete käesoleva määruse artikli 59d kohast sisestamist aastate 2025 ja 2030 kohta, määrab liidu register kindlaks iga JJMi nõuete täitmise konto kohta aastate 2021 ja 2026 nõuetele vastavuse arvnäitaja, milleks arvutatakse kõikide AEHÜde, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 24a kohaste ühikute ja MLÜde (maakasutuse leevendusühikud) summa, millest lahutatakse samal JJMi nõuete täitmise kontrol olev kasvuhoonegaaside heite läbivaadatud üldkogus väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides.

2. Põhihaldaja tagab, et liidu register määrab ajavahemiku 2022–2025 ja 2027–2030 iga aasta kohta kindlaks iga JJMi nõuete täitmise konto nõuetele vastavuse arvnäitaja kuupäeval, mis on üks kuu pärast seda kuupäeva, mil määrati kindlaks eelmise aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja; selleks arvutatakse kõikide AEHÜde, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 24a kohaste ühikute ja MLÜde summa, millest lahutatakse samal JJMi nõuete täitmise kontrol olev kasvuhoonegaaside heite läbivaadatud üldkogus väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides.

Põhihaldaja tagab, et liidu register registreerib iga JJMi nõuetele vastavuse konto nõuetele vastavuse arvnäitaja.

Artikkel 59g

Määruse (EL) 2018/842 artikli 9 lõike 1 punktide a ja b kohaldamine

1. Kui käesoleva määruse artikli 59f kohaselt kindlaksmääratud nõuetele vastavuse arvnäitaja on negatiivne, tagab põhihaldaja, et liidu register kannab ülemäärased kasvuhoonegaaside ülevaadatud heitkogused, mis on väljendatud CO₂-ekvivalenttonnides ja mida on korrutatud määruse (EL) 2018/842 artikli 9 lõike 1 punktis a täpsustatud koefitsiendiga 1,08, liikmesriigi JJMi nõuete täitmise asjaomase aasta kontolt üle liikmesriigi JJMi nõuete täitmise järgmise aasta kontole.

2. Samal ajal blokeerib põhihaldaja asjaomase liikmesriigi JJMi nõuete täitmise kontod, mis vastavad nõuete täitmise perioodi järelejäänud aastatele.

3. Põhihaldaja muudab JJMi nõuete täitmise konto oleku blokeeritust avatuks nõuete täitmise perioodi kõikide järelejäänud aastate puhul alates aastast, mille puhul artikli 59f kohaselt kindlaksmääratud nõuetele vastavuse arvnäitaja on null või positiivne.

Artikkel 59h

Määruse (EL) 2018/842 artiklis 6 sätestatud paindlikkusmeetme kasutamine

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande ELi II lisa AEHÜde üldkoguse kontolt selle liikmesriigi nõuete täitmise perioodi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontole. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik esitab taotluse enne JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist või pärast seda, kui asjaomase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja on juba kindlaks määratud;
- b) taotluse esitanud liikmesriiki ei ole määruse (EL) 2018/842 II lisas loetletud;
- c) taotletud kogus on suurem kui määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõigete 3 ja 4 kohaselt vastu võetud otsustega asjaomasele liikmesriigile ette nähtud, määruse (EL) 2018/842 II lisale vastava koguse allesolev kogujääk, võttes arvesse selle koguse mis tahes vähendamist vastavalt kõnelause määruse artikli 6 lõike 3 teisele lõigule;
- d) taotletav kogus on suurem kui asjaomase aasta ülemäärase heite kogus, mille arvutamisel on võetud arvesse kõnelause liikmesriigi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontolt artikli 59x lõike 3 ja artikli 59za lõike 2 kohaselt selle liikmesriigi LULUCFi nõuete täitmise kontole üle kantud AEHÜsid.

Artikkel 59i

AEHÜde laenamine

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register kõneluse liikmesriigi nõuete täitmise perioodi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontole AEHÜde ülekande selle liikmesriigi nõuete täitmise perioodi järgmise aasta JJMi nõuete täitmise kontolt. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik esitab taotluse enne JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist või pärast seda, kui asjaomase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja on juba kindlaks määratud;
- b) taotletud kogus ületab aastate 2021–2025 puhul 10 % järgmise aasta eraldatud heitkogustest, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt, ning aastate 2026–2029 puhul 5 % järgmise aasta eraldatud heitkogustest, mis on kindlaks määratud määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt.

Artikkel 59j

AEHÜde järgmistesse aastatesse ülekandmine

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande kõneluse liikmesriigi nõuete täitmise perioodi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontolt selle liikmesriigi nõuete täitmise perioodi mis tahes järgmise aasta JJMi nõuete täitmise kontole. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik esitab taotluse enne asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist;
- b) 2021. aasta puhul, kui taotletud kogus on suurem kui konto positiivne saldo, mis on arvutatud vastavalt artiklile 59e;

- c) aastate 2022–2029 puhul, kui taotletud kogus on suurem kui konto positiivne saldo, mis on arvatud vastavalt käesoleva määruse artiklile 59e, või ületab 30 % sellele liikmesriigile asjaomase aastani eraldatud kumulatiivsetest heitkogustest, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 10;
- d) ülekannet algatava JJMi nõuete täitmise konto olek ei luba ülekannet teha.

Artikkel 59k

MLÜde kasutamine

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register MLÜde ülekande liikmesriigi LULUCFi nõuete täitmise kontolt selle liikmesriigi JJMi nõuete täitmise kontole. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) taotletud kogus on suurem kui artikli 59x kohaselt JJMi nõuete täitmise kontole ülekandmiseks kõlblike MLÜde kasutada olev kogus või allesjäänud kogus;
- b) taotletud kogus on suurem kui määruse (EL) 2018/842 III lisa kohaselt kasutada olev kogus või allesjäänud kogus;
- c) taotletud kogus on suurem kui asjaomase aasta heitkogus, millest on lahutatud määruse (EL) 2018/842 artikli 10 lõikes 2 ja kõnealuse määruse artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt vastu võetud otsustes sätestatud asjaomase aasta AEHÜde kogus ning käesoleva määruse artikli 59j kohaselt eelmistest aastatest käimasolevasse või mis tahes järgmisesse aastasse üle kantud AEHÜde kogus;
- d) kõnealune liikmesriik ei ole esitanud määruse (EL) nr 525/2013 artikli 7 lõike 1 teise lõigu kohast aruannet oma kavatsuse kohta kasutada määruse (EL) 2018/842 artikli artiklis 7 sätestatud paindlikkusmeetodid;
- e) kõnealune liikmesriik ei ole järginud määrust (EL) 2018/841;
- f) ülekanne algatatakse enne kõnealuse liikmesriigi LULUCFi nõuete täitmise konto saldo arvutamist või pärast asjaomase nõuete täitmise perioodi nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist vastavalt artiklitele 59u ja 59za;
- g) ülekanne algatatakse enne kõnealuse liikmesriigi JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist või pärast asjaomase aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist.

Artikkel 59l

Liikmesriigile aastaks eraldatud heitkoguse eelloovutamine

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande selle liikmesriigi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontolt teise liikmesriigi JJMi nõuete täitmise kontole. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) aastate 2021–2025 puhul, kui taotletud kogus ületab 5 % algatavale liikmesriigile asjaomaseks aastaks eraldatud heitkogusest, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 10, või on suurem kui allesjäänud kasutada olev kogus;
- b) aastate 2026–2030 puhul, kui taotletud kogus ületab 10 % algatavale liikmesriigile asjaomaseks aastaks eraldatud heitkogusest, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 10, või on suurem kui allesjäänud kasutada olev kogus;
- c) liikmesriik on taotlenud ülekannet asjaomasest aastast varasema aasta JJMi nõuete täitmise kontole;
- d) ülekannet algatava JJMi nõuete täitmise konto olek ei luba ülekannet teha.

*Artikkel 59m***Loovutamine pärast JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist**

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande selle liikmesriigi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontolt teise liikmesriigi JJMi nõuete täitmise kontole. Sellist ülekannet ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) liikmesriik esitab taotluse enne konto saldo arvutamist vastavalt artiklile 59e;
- b) taotletud kogus on suurem kui konto positiivne saldo, mis on arvatud vastavalt artiklile 59e, või allesjäänud kogus;
- c) ülekannet algatava JJMi nõuete täitmise konto olek ei luba ülekannet teha.

*Artikkel 59n***Tagavarareserv**

Pärast kasvuhoonegaaside heite asjakohaste andmete sisestamist 2030. aasta kohta vastavalt käesoleva määruse artiklile 59d loob põhihaldaja ELi JJMi tagavarareservi kontol lisakoguse AEHÜsid, mis on võrdne järgmiste koguste vahega: 70 % kõigi liikmesriikide 2005. aasta läbivaadatud heitkoguste summast, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 kohaselt vastu võetud otsuses kirjeldatud meetodile, ning kõigi liikmesriikide kasvuhoonegaaside heite 2030. aasta asjakohaste läbivaadatud andmete summa. See kogus jääb vahemikku on 0–105 miljonit AEHÜd.

*Artikkel 59o***Tagavarareservi esimene jaotusvoor**

1. Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande ELi JJMi tagavarareservi kontolt kõnealuse liikmesriigi ajavahemiku 2026–2030 mistahes aasta JJMi nõuete täitmise kontole. Selliseid ülekandeid ei tehta järgmistel juhtudel:

- a) taotluses osutatakse muu kui ajavahemikku 2026–2030 jääva aasta JJMi nõuete täitmise kontole;
- b) liikmesriik esitab taotluse enne 2030. aasta saldo arvutamist;
- c) liikmesriik esitab taotluse vähem kui kuus nädalat enne 2026. aasta JJMi nõuete täitmise konto nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist;
- d) taotluse esitanud liikmesriiki ei ole loetletud määruse (EL) 2018/842 artikli 11 lõike 5 kohaselt avaldatud otsuses;
- e) taotletud kogus ületab 20 % kõnealuse liikmesriigi üldisest ülejäägist ajavahemikul 2013–2020, nagu on kindlaks määratud määruse (EL) 2018/842 artikli 11 lõike 5 kohaselt avaldatud otsuses, või käesoleva artikli lõike 3 kohaselt vähendatud kogust, või allesjäänud kasutatavat kogust;
- f) teistele liikmesriikidele artiklite 59l ja 59 m kohaselt müüdüd AEHÜde kogus ületab teistelt liikmesriikidelt artiklite 59l ja 59 m kohaselt üle kantud AEHÜde kogust;
- g) taotletud kogus ületab asjaomase aasta ülemäärase heite kogust, kui võtta arvesse järgmist:
 - i) asjaomase aasta AEHÜde kogus, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 ja artikli 10 kohaselt vastu võetud otsustes;
 - ii) asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontole artiklite 59l ja 59 m kohaselt kantud või sellelt müüdüd AEHÜde kogus;
 - iii) artikli 59j kohaselt eelmistest aastatest käimasolevasse või mistahes järgmisesse aastasse üle kantud AEHÜde üldkogus;

- iv) selliste AEHÜde üldkogus, mida on lubatud asjaomaseks aastaks laenata vastavalt artiklile 59i;
 - v) artikli 59x kohaselt JJMi nõuete täitmise kontodele kandmiseks kõlblike MLÜde kogus või artikli 59m kohaselt kasutada olev allesjäänud kogus.
2. Kuus nädalat enne 2026. aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist tagab põhihaldaja, et liidu register arvutab kõigi liikmesriikide poolt löike 1 kohaselt taotletud AEHÜde kogusumma ja näitab seda.
3. Kui lõikes 2 osutatud summa on suurem kui ELi JJMi tagavarareservi kontol olevate AEHÜde üldkogus, tagab põhihaldaja, et liidu register kannab üle iga liikmesriigi taotletud koguse, mida on proportsionaalselt vähendatud.
4. Põhihaldaja tagab, et proportsionaalselt vähendatud koguse arvutamiseks korrutab liidu register taotletud summa ELi JJMi tagavarareservi kontol olevate AEHÜde üldkoguse ja kõigi liikmesriikide poolt löike 1 kohaselt taotletud AEHÜde üldkoguse vahelise suhtarvuga.

Artikkel 59p

Tagavarareservi teine jaotusvoor

1. Kui artikli 59o lõikes 2 osutatud summa on väiksem kui ELi JJMi tagavarareservi kontol olevate AEHÜde üldkogus, tagab põhihaldaja, et liidu register lubab liikmesriikidel esitada lisataotlusi, tingimusel et:
- a) liikmesriik esitab taotluse kõige varem kuus nädalat enne 2026. aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist, kuid mitte hiljem kui kolm nädalat enne 2026. aasta nõuetele vastavuse arvnäitaja kindlaksmääramist;
 - b) taotluse esitanud liikmesriik on loetletud määruse (EL) 2018/842 artikli 11 lõike 5 kohaselt avaldatud otsuses;
 - c) teistele liikmesriikidele artiklite 59l ja 59 m kohaselt müüdüd AEHÜde kogus ei ületa teistelt liikmesriikidelt artiklite 59l ja 59 m kohaselt üle kantud AEHÜde kogust;
 - d) ülekantav kogus ei ületa asjaomase aasta ülemäärase heite kogust, kui võtta arvesse kõiki artikli 59o lõike 1 punktis g loetletud koguseid ja artikli 59o kohaselt saadud AEHÜde kogust.
2. Kui kõigi tingimustele vastavate taotluste summa on suurem kui allesjäänud üldkogus, tagab põhihaldaja, et liidu register arvutab iga tingimustele vastava taotluse kohta ülekantava koguse, milleks korrutatakse ELi JJMi tagavarareservi kontol olevate AEHÜde allesjäänud üldkoguse konkreetse taotluse ja kõigile käesolevas lõikes sätestatud kriteeriumitele vastavate taotluste summa vahelise suhtarvuga.

Artikkel 59q

Kohandamine

1. Juhul kui määruse (EL) 2018/842 artikli 10 kohaselt tehakse kohandusi või muudetakse käesoleva määruse artiklis 59a täpsustatud summat muul viisil, mille tõttu suureneb nõuete täitmise perioodil liikmesriigile aastaks eraldatud heitkogus, loob põhihaldaja ELi JJMi AEHÜde üldkoguse kontol vastava koguse AEHÜsid ja kannab need üle asjaomase liikmesriigi asjakohasele JJMi nõuete täitmise kontole.
2. Juhul kui (EL) 2018/842 artikli 10 kohaselt tehakse kohandusi või muudetakse käesoleva määruse artiklis 59a täpsustatud summat muul viisil, mille tõttu väheneb nõuete täitmise perioodil liikmesriigile aastaks eraldatud heitkogus, kannab põhihaldaja vastava koguse AEHÜsid asjaomase liikmesriigi asjakohaselt JJMi nõuete täitmise kontolt üle JJMi kustutamiskontole.
3. Kui liikmesriik teatab protsendimäära vähendamise vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 6 lõike 3 teisele lõigule ja pärast seda, kui on tehtud vastav muudatus määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 3 kohaselt vastu võetud otsustes täpsustatud kogustes, kannab põhihaldaja vastava koguse AEHÜsid ELi II lisa AEHÜde üldkoguse kontolt JJMi kustutamiskontole. Liikmesriigile määruse (EL) 2018/842 artikli 6 kohaselt kasutada olevat üldkogust muudetakse vastavalt.

*Artikkel 59r***Eelnevalt järgmisesse aastasse üle kantud AEHÜde ülekandmine**

Põhihaldaja tagab, et liikmesriigi taotlusel teeb liidu register AEHÜde ülekande kõnealuse liikmesriigi nõuete täitmise perioodi asjaomase aasta JJMi nõuete täitmise kontole selle liikmesriigi nõuete täitmise perioodi mistahes järgmise aasta JJMi nõuete täitmise kontolt. Sellist ülekannet ei tehta, kui:

- a) taotletud kogus on suurem kui artikli 59j kohaselt sellele JJMi nõuete täitmise kontole eelnevalt üle kantud AEHÜde kogus, millelt ülekannet kavatsetakse teha;
- b) liikmesriik esitab taotluse enne selle JJMi nõuete täitmise konto saldo arvutamist, millele kavatsetakse ülekannet teha, või pärast kõnealuse konto nõuete täitmise arvnäitaja kindlaksmääramist.

*Artikkel 59s***Ülekannete sooritamine ja tagasipööramine**

1. Kõigi käesolevas jaotises sätestatud ülekannete suhtes kohaldatakse artikleid 34, 35 ja 55.
 2. Ekslikult algatatud ülekandeid JJMi nõuete täitmise kontole võib tagasi pöörata riikliku haldaja taotlusel. Sellistel juhtudel kohaldatakse artikli 62 lõikeid 4, 6, 7 ja 8.“
- 9) Artikli 70 lõige 2 asendatakse järgmisega:
- „2. Põhihaldaja tagab, et ELi tehingulogi teeb automaatseid kontrolle ja võtab seejuures arvesse käesoleva määruse artikliga 75 ette nähtud andmevahetuse ja tehnilisi kirjeldusi, et teha kindlaks eeskirjade eiramisi ja kõrvalekaldeid, mille puhul ei vasta kavandatud protsess direktiivis 2003/87/EÜ, määruses (EL) 2018/842 ja käesolevas määruses sätestatud nõuetele.“
- 10) Delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.
 - 11) Delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 XIII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

*Artikkel 2***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13. märts 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

I LISA

Delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 I lisasse lisatakse järgmine tabel:

„Tabel I-II: Kontod IIA jaotise kohaste tehingute arvestuseks

Kontoliik	Kontoo-manik	Kontohaldaja	Sellist liiki kontode arv	AEHÜ	Arvestatud heide/arvestatud sidumine	MLÜ	MMPEH
ELi JJMi AEHÜde üldkoguse konto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei	ei
JJMi kustutamiskonto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	jah	ei
ELi II lisa AEHÜde üldkoguse konto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei	ei
ELi JJMi tagavarareservi konto	EL	põhihaldaja	1	jah	ei	ei	ei
JJMi nõuete täitmise konto	liikmesriik	põhihaldaja	igal liikmesriigil üks kümneaastase nõuete täitmise perioodi iga aasta kohta	jah	ei	jah	ei“

II LISA

Delegeeritud määruse (EL) 2019/1122 XIII lisasse lisatakse II punkt:

„II. IIA jaotise kohase tehingute arvestusega seotud teave**Üldsusele kättesaadav teave**

7. Põhihaldaja teeb avalikult kättesaadavaks järgmise teabe iga JJMi nõuete täitmise konto kohta ja ajakohastab seda 24 tunni jooksul, kui see on asjakohane:
- a) teave kontot omava liikmesriigi kohta;
 - b) aastaks eraldatud heitkoguse ühikud, mis on kindlaks määratud vastavalt määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõikele 3 ja artiklile 10;
 - c) iga JJMi nõuete täitmise konto olek vastavalt artiklile 10;
 - d) asjakohased kasvuhoonegaaside heite andmed vastavalt artiklile 59d;
 - e) iga JJMi nõuete täitmise konto nõuetele vastavuse arvnäitaja vastavalt artiklile 59f järgmisel kujul:
 - i) A – nõuded on täidetud,
 - ii) I – nõuded ei ole täidetud;
 - f) kasvuhoonegaaside heitkogus, mis on sisestatud vastavalt artiklile 59g;
 - g) järgmine teave iga lõpuleviidud tehingu kohta:
 - i) selle kontoomaniku nimi ja tunnuscode, kelle kontolt ülekanne tehakse;
 - ii) selle kontoomaniku nimi ja tunnuscode, kelle kontole ülekanne tehakse;
 - iii) tehinguga hõlmatud AEHÜde kogus, ilma AEHÜ kordumatu tunnuscodeita;
 - iv) tehingu tunnuscode;
 - v) tehingu lõpuleviimise kuupäev ja kellaaeg (Kesk-Euroopa aja järgi);
 - vi) tehingu liik.

Kontoomanikele kättesaadav teave

8. Liidu register näitab liidu registri veebisaidi selles osas, millele pääseb juurde ainult JLMi nõuete täitmise konto omanik, järgmist teavet, mida ajakohastatakse reaalajas:
- a) kontol hoitavad AEHÜd, ilma AEHÜde kordumatu tunnuscodeita;
 - b) asjaomase kontoomaniku poolt algatatud kavandatavate tehingute loetelu koos järgmiste andmetega iga kavandatava tehingu kohta:
 - i) punkti 7 alapunktis g osutatud elemendid;
 - ii) tehingu algatamise ettepaneku tegemise kuupäev ja kellaaeg (Kesk-Euroopa aja järgi);
 - iii) asjaomase kavandatava tehingu praegune olek;
 - iv) kõik vastusecodeid, mis on saadud pärast registri ja ELi tehingulogi tehtud kontrolli;
 - c) lõpuleviidud tehingute tulemusena asjaomasele kontole kantud AEHÜde nimekiri koos punkti 7 alapunktis g osutatud elementidega iga tehingu kohta;
 - d) lõpuleviidud tehingute tulemusena asjaomaselt kontolt üle kantud AEHÜde nimekiri koos punkti 7 alapunktis g osutatud elementidega iga tehingu kohta.“
-

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2019/1125,**5. juuni 2019,****metioniinsulfaadi tsinkkelaadi lubamise kohta kõikide loomaliikide söödalisandina****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr 1831/2003 on sätestatud loomasöötades kasutatava söödalisandi loa taotlemise nõue ning sellise loa andmise alused ja kord.
- (2) Kooskõlas määruse (EÜ) nr 1831/2003 artikliga 7 on esitatud taotlus metioniinsulfaadi tsinkkelaadi kasutamise lubamiseks. Taotlusele olid lisatud kõnealuse määruse artikli 7 lõikes 3 nõutud andmed ja dokumendid.
- (3) Taotluses käsitletakse metioniinsulfaadi tsinkkelaadi lubamist söödalisandina kõikide loomaliikide puhul ning selle klassifitseerimist söödalisandite kategooriasse „toitainelised lisandid“.
- (4) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) jõudis oma 18. mai 2017. aasta arvamuses ⁽²⁾ ja 4. oktoobri 2018. aasta arvamuses ⁽³⁾ järeldusele, et kavandatud kasutustingimuste juures ei avalda metioniinsulfaadi tsinkkelaat kahjulikku mõju loomade tervisele ega tarbijaohutusele. Toiduohutusamet jõudis ka järeldusele, et söödalisandit käsitletakse ainena, mis võib tekitada naha tundlikkust ning silmade ja naha ärritust, ning märkis, et söödalisand kujutab endast sissehingamisel kasutaja jaoks riski. Seepärast leiab komisjon, et tuleks võtta asjakohaseid kaitsemeetmeid, et ära hoida kahjulikku mõju inimeste tervisele, eelkõige söödalisandi kasutajate puhul. Toiduohutusamet tegi ka järelduse, et söödalisand ei kujuta endast täiendavat riski keskkonnale võrreldes muude tsingiühenditega ning on tõhusaks tsingi allikaks kõikide loomaliikide puhul. Toiduohutusameti hinnangul ei ole vaja kehtestada turustamisjärgse järelevalve erinõudeid. Ühtlasi kinnitas toiduohutusamet määrusega (EÜ) nr 1831/2003 asutatud referentlabori esitatud aruande söötas sisalduva kõnealuse söödalisandi analüüsimeetodi kohta.
- (5) Söödalisandi hindamine näitab, et määruse (EÜ) nr 1831/2003 artiklis 5 sätestatud tingimused kasutamise lubamiseks on täidetud, tingimusel et söödalisandi kasutajad võtavad asjakohaseid kaitsemeetmeid. Seepärast tuleks anda luba kõnealuse lisandi kasutamiseks käesoleva määruse lisas esitatud tingimustel.
- (6) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Lisas nimetatud ainet, mis kuulub söödalisandite kategooriasse „toitainelised lisandid“ ja funktsionaalrühma „mikroelementide ühendid“, lubatakse kasutada söödalisandina loomasöötades vastavalt lisas esitatud tingimustele.

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.⁽²⁾ EFSA Journal 2017; 15(6): 4859.⁽³⁾ EFSA Journal 2018; 16(10): 5463.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 5. juuni 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

Söödalisandi identifitseerimisnumber	Loa hoidja	Söödalisand	Koostis, keemiline valem, kirjeldus, analüüsimeetod	Loomaliik või -kategorooria	Vanuse ülempiir	Miini-	Maksimumsisaldus	Muud tingimused	Loa kehtivusaaja lõpp
						saldus			
						Elemendi (Zn) sisaldus (mg/kg) täis-söödas, mille niiskusesisaldus on 12 %			

Toitaineliste lisandite kategooria. Funktsionaalrühm: mikroelementide ühendid

3b614	—	Metioniinsulfaadi tsinkkelaat	<p><i>Söödalisandi koostis</i></p> <p>Metioniinsulfaadi tsinkkelaat pulbrina, mille tsingisisaldus on 2–15 %.</p> <p><i>Toimeaine kirjeldus</i></p> <p>Tsink, 2-amino-4 metüülsulfoonüülbutaanhape, sulfaat; metioniiniga kelaaditud tsink (molaarsuhe 1:1)</p> <p>Keemiline valem: $C_5H_{11}NO_6S_2Zn$</p> <p>CASi nr: 56329-42-1</p> <p><i>Analüüsimeetodid</i> (1)</p> <p>Tsingi kogusisalduse määramiseks söödalisandis ja eelsegudes:</p> <p>— EN 15510: induktiivsidestatud plasma aatomiemissioonspektromeetria (ICP-AES) või</p> <p>— EN 15621: induktiivsidestatud plasma aatomiemissioonspektromeetria (ICP-AES) rõhu all lagundatud proovist</p>	Kõik loomaliigid	—	—	<p>Koerad ja kassid: 200 (kokku)</p> <p>Lõhilased ja vasikate piimaasendajad: 180 (kokku)</p> <p>Pörsad, emised, küülikud ja kõik kalaliigid, v.a lõhilased: 150 (kokku)</p> <p>Muud liigid ja kategooriad: 120 (kokku)</p>	<ol style="list-style-type: none"> Lisand lisatakse söödale eelsguna. Metioniinsulfaadi tsinkkelaati võib turule lasta ja kasutada söödalisandina valmistise kujul. Söödakäitlejad peavad söödalisandi ja eelsegude kasutajatele kehtestama kasutamise korra ja võtma asjakohased korralduslikud meetmed, et maandada sissehingamisest, nahakaudsest kokkupuutest ja silma sattumisest tulenevaid võimalikke riske. Kui kõnealuseid riske ei ole sellise korra ja selliste meetmetega võimalik vähendada vastuvõetava tasemeni, kasutatakse söödalisandi ja eelsegude käitlemisel sobivaid isikukaitsevahendeid. 	22. juuli 2029
-------	---	-------------------------------	---	------------------	---	---	---	---	----------------

Söödalisandi identifitseerimisnumber	Loa hoidja	Söödalisand	Koostis, keemiline valem, kirjeldus, analüüsimetod	Loomaliik või -kategooria	Vanuse ülempiir	Miini-	Maksimumsisaldus	Muud tingimused	Loa kehtivusaaja lõpp
						mumsisaldus	Elemendi (Zn) sisaldus (mg/kg) täis-söödas, mille niiskusesisaldus on 12 %		
			<p>Metioniini sisalduse määramiseks söödalisandis:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ionivahetuskromatograafia koos kolonnijärgse derivaatimisega ja fotomeetrilise määramisega (IEC-UV/FD) – EN ISO 17180 või VDLUFA 4.11.6 ja EN ISO 13903 <p>Tsingi kogusisalduse määramiseks söödalisandis ja segasöödas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — määrus (EÜ) nr 152/2009 – aatomabsorptsioonspektrometria (AAS) või — EN 15510: induktiivsidestatud plasma aatomiemissioonspektrometria (ICP-AES) või — EN 15621: induktiivsidestatud plasma aatomiemissioonspektrometria (ICP-AES) rõhu all lagundatud proovist 						

(¹) Analüüsimetodite üksikasjad on kättesaadavad referentlabori veebisaidil aadressil: <https://ec.europa.eu/jrc/eurl/feed-additives/evaluation-reports>

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2019/1126,**25. juuni 2019,****millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus „Jambon du Kintoa“ (KPN)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 52 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 50 lõike 2 punktile a avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* Prantsusmaa taotlus registreerida nimetus „Jambon du Kintoa“ ⁽²⁾.
- (2) Kuna komisjon ei ole saanud ühtegi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 51 kohast vastuväidet, tuleks nimetus „Jambon du Kintoa“ registreerida,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Nimetus „Jambon du Kintoa“ (KPN) registreeritakse.

Esimeses lõigus osutatud nimetus määratletakse komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 668/2014 ⁽³⁾ XI lisas esitatud klassi 1.2 „lihatooted (kuumtöödeldud, soolatud, suitsutatud jne)“ kuuluva tootena.*Artikkel 2*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. juuni 2019

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Phil HOGAN

⁽¹⁾ ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 36, 29.1.2019, lk 19.

⁽³⁾ Komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 179, 19.6.2014, lk 36).

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS (EL) 2019/1127,

4. oktoober 2018,

riigiabi SA.45359 – 2017/C (ex 2016/N) kohta, mida Slovakkia kavatses anda ettevõttele Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o.

(teatavaks tehtud numbri C(2018) 6545 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid osutatud sätte kohaselt üles esitama märkusi ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse,

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) Slovakkia teavitas komisjoni 12. mail 2016. aastal saadetud kirjas kavatsusest anda ettevõttele Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. (edaspidi „abisaja“) investeringuteks ettenähtud regionaalabi summas 125 046 543 eurot, mis antakse otsetoetusena, tingimusel et komisjon selle heaks kiidab. Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. kuulub Jaguar Land Roveri kontserni ⁽²⁾ (edaspidi „JLR“).
- (2) Komisjon andis 24. mai 2017. aasta kirjas (edaspidi „algatamisotsus“) Slovakkiale teada otsusest algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELTL“) artikli 108 lõike 2 kohane menetlus seoses teatatud abiga ja ka võimaliku teatamata riigiabiga ning palus Slovakkial esitada selle kohta kuu aja jooksul märkused.
- (3) Slovakkia ametiasutused esitasid oma märkused komisjoni otsuse kohta algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohane menetlus 20. juuli 2017. aasta kirjas.
- (4) Algatamisotsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽³⁾ 8. detsembril 2017. Komisjon kutsus teisi huvitatud isikuid üles esitama oma märkused ühe kuu jooksul.
- (5) Ainuke märkus, mille komisjon huvitatud isikutelt sai, oli JLRilt 19. detsembril 2017 saadud märkus. Komisjon edastas selle 17. jaanuaril 2018 Slovakkiale. Slovakkia märkused JLRi märkuste kohta registreeriti 5. veebruaril 2018.
- (6) Komisjon saatis Slovakkiale teabepäringud 9. ja 23. veebruaril 2018 ning Slovakkia vastas neile sama aasta 9. märtsil ning 12. ja 18. aprillil. Komisjon saatis Slovakkiale veel ühe teabepäringu 11. juunil 2018 ja sai sellele vastuse 3. juulil 2018.
- (7) Komisjoni talituste ja Slovakkia ametiasutuste koosolekud toimusid 10. oktoobril ja 27. novembril 2017 ning 1. märtsil 2018.

⁽¹⁾ ELT C 422, 8.12.2017, lk 21.

⁽²⁾ Täpsem määratlus jaotises 2.3.

⁽³⁾ Vt allmärkus 1.

- (8) Komisjon sai JLRilt 14. mail 2018 koostatud kirja, millele vastas 22. mail. Komisjon sai JLRilt lisateavet 2. juulil 2018.
- (9) 3. juuli 2018. aasta kirjas nõustus Slovakkia, et käesolev otsus võetakse vastu ja sellest teavitatakse Slovakkia inglise keeles.
- (10) Komisjon avaldas algatamisotsuses kahtlust selles, kas teatud abi on siseturuga kokkusobiv, ja kahtlustas ka, et sellega võib kaasneda võimalik lisaabi, millest ei ole teatatud. Kuna selline võimalik teatamata lisaabi võib mõjutada abi siseturuga kokkusobivust, eelkõige abi proportsionaalsust, ning arvestades selle selget negatiivset mõju, hindab komisjon käesolevas otsuses kõigepealt seda, kas anti lisaabi, millest ei teatatud. Seda on vaja ühisturuga kokkusobivuse hindamise ulatuse määramiseks.

2. ABI ÜKSİKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Abi eesmärk

- (11) Slovakkia ametiasutused soovivad edendada regionaalarengut, andes investeeringuteks ettenähtud regionaalabi suurettevõttele JLR, et see saaks ehitada ja sisustada tipptasemel alumiiniumpõhiste sõidukite tootmistehase, mis on kavandatud Slovakkia Nitra maakonnas asuvasse Nitra linna, kus võib ETLi artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt regionaalabi anda, kusjuures Slovakkia asjaomase perioodi (1.7.2014–31.12.2020) regionaalabi kaardi (*) kohaselt on sellise abi ülemmäär 25 %.

2.2. Teatatud projekt

- (12) Investeeringuprojektiga, mille kavandatavad abikõlblikud investeeringukulud on nominaalväärtuses 1 406 621 000 eurot (jooksev väärtus 1 369 295 298 eurot) ⁽⁵⁾, kavatakse rajada autotehas, mille aastane võimsus on 150 000 „premium-klassi linnamaasturite D-segmeni“ sõidukit ⁽⁶⁾. Investeering alustati 2015. aasta detsembris ja see lõpeb 2020. aastal. Investeeringuid tehakse ehitatavasse tööstusparki (Nitra Strategic Park, edaspidi „NSP“), mis asus asutamise ajal (8.7.2015) valdavalt eraomandis põllumaal. Projekti tulemusena peaks loodama 2 834 uut töökohta.
- (13) Slovakkia ametiasutustele 24. novembril 2015. aastal esitatud ametliku abitaotluse kohaselt sooviti teatud investeeringuprojektiga saavutada tootmisvõimsus 150 000 sõidukit aastas. Esialgses abitaotluses, mille JLR esitas Slovakkia ametiasutustele 25. juunil 2015, käsitleti investeeringut, millega saavutatakse tootmisvõimsus 300 000 sõidukit aastas ja mis tehakse kahes etapis. Lisaks oli kavas tootma hakata veel kaht mudelit (milliseid, seda ei olnud veel otsustatud). Slovakkia selgitas, et JLR otsustas 2015. aasta sügisel vähendada projekti mahtu ja piirduda vaid tehasega, mille aastane tootmisvõimsus oleks 150 000 sõidukit (nagu teada antud). Toode, mida teises etapis toota kavatseti, ei olnud sel ajal veel teada ja puudusid siduvad kohustused laiendada investeeringut ka teisele etapile.

2.3. Abisaaja

- (14) Riigiabi saaja on Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. Nagu algatamisotsuses kirjas, kuulub 85 % ettevõttest Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. ettevõttele Jaguar Land Rover Limited ja 15 % ettevõttele Jaguar Land Rover Holdings Limited. Jaguar Land Rover Limited kuulub täielikult ettevõttele Jaguar Land Rover Holdings Limited, mis omakorda kuulub täielikult ettevõttele Jaguar Land Rover Automotive plc. Jaguar Land Rover Automotive plc vahetu emaettevõtte on Tata Motors Limited India (edaspidi „Tata Motors“). Tata Motorsi põhitegevus on sõiduautode, tarbesõidukite ja busside tootmine ja müük. JLR ei hõlma käesolevas otsuses Tata Motorsit.

⁽⁴⁾ SA.37447 (N/2013) (ELT C 210, 4.7.2014, lk 4).

⁽⁵⁾ Otsuses esitatud jooksvad väärtused on arvatud 1,17 %-lise diskontomäära alusel, mida kohaldatai lõpliku abitaotluse esitamise ajal ehk 24. novembril 2015. Jooksvad väärtused on diskonteeritud vastavalt Ühendkuningriigi 2015/2016. majandusaastale, mil oli kavas abi anda. JLR kasutab Ühendkuningriigi majandusaastat, mis algab 1. aprillil ja lõpeb 31. märtsil.

⁽⁶⁾ Plaan on tootma hakata täiesti uut Land Rover Discoveryt (tuntud [...]*) (nime all) ja [...] (tuntud [...] nime all).

(*) Ärisaladus

- (15) Slovakkia ametiasutused kinnitasid ja esitasid teabe, mille alusel ka komisjon veendus, et ei JLR ega selle emaeettevõtte Tata Motors ole raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi suuniste ⁽⁷⁾ mõistes raskustes olev ettevõtja.

2.4. Abi suurus ja osakaal

2.4.1. Teatatud abi

- (16) Teatatud otsetoetus, mille nimiväärtus on 129 812 750 eurot ja jooksev väärtus 125 046 543 eurot, ⁽⁸⁾ tähendab, et abikõlblikud kulud on jooksvas väärtuses 1 369 295 298 eurot (vt põhjendus 12), mis annab abi osakaaluks 9,13 %. Investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, millest teatati, on kavas anda riigieelarvest.

2.4.2. Võimalik lisaabi, millest ei ole teatatud

- (17) Algamisotsuse jaotises 3.1.2 leidis komisjon, et Slovakkia võib olla andnud teatatud abi kõrval ka ebaseaduslikku abi ehk arendanud taristut, müünud NSP maa turuhinnast madalama hinnaga ja andnud vabastuse kohustusest maksta põllumajandusmaa kasutusotstarbe muutmise lõivu (edaspidi „PKM-lõiv“). NSP elluviimise eest vastutavaks üksuseks on Slovakkia ametiasutused määranud MH Investi (edaspidi „MHI“), mis on täielikult riigile kuuluv ettevõtte, mida kontrollib, juhib ja rahastab Slovakkia transpordi-, ehitus- ja regionaalarengu ministeerium. MHI-le kuulusid algselt kõik NSP krundid. Slovakkia ametiasutused on teinud NSPs eri töid (MHI on palganud kolmandaid isikuid seda tegema): ettevalmistavad maaparandustööd, tehnovõrgud, raudtee- ja maanteeühendused, tulvatõkked ja põhjavee kaitsmisega seotud tööd. Železnice sloveskej republiky (edaspidi „Slovakkia Raudteed“), mis on samuti täielikult riigile kuuluv ettevõtte, ehitab NSPsse mitmeliigilise transpordi terminali. Nimetatud tööde ja terminali hinnanguline maksumus on umbes 500 miljonit eurot.
- (18) Nagu algamisotsuse jaotises 3.1.3 märgitud, kehtestati Slovaki Vabariigi valitsuse 13. märtsi 2013. aasta määruse nr 58 (põllumajandusmaa sundvõõrandamise ja kasutusotstarbe muutmise tasude kohta) ⁽⁹⁾ ühe muudatusena nn PKM-lõivu erand H, mida kohaldatakse maale, mille ostavad täielikult riigimandis ettevõtted, mis ehitavad strateegilisi tööstusparke, mida käsitatakse seaduse nr 175/1999 ⁽¹⁰⁾ mõistes märkimisväärse investeeringuna (edaspidi „märkimisväärsete investeeringute seadus“). Erand H jõustus 31. oktoobril 2015. NSPD hakati käsitama märkimisväärse investeeringuna alates 8. juulist 2015.
- (19) Võimalikud teatamata abimeetmed antakse riigieelarvest.

2.5. Kestus

- (20) Teatatud meede on kavas välja maksta vahemikus 2017–2021. Abisaaja saab teistest meetmetest (mis võivad osutada teatamata abiks) kasu alates JLRi maaostulepingu sõlmimisest, võimalikust PKM-lõivust vabastamisest ja taristu arendamisest väljaspool selle 185 hektari suuruse maa-ala piire, mille JLR ostis Slovakkialt (edaspidi „JLRi krunt“).

3. MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (21) Komisjon algatas ametliku uurimise 24. mail 2017. Ei olnud võimalik välistada, et JLR sai teatatud abi kõrval ka teatamata abi, milleks oli taristu arendamine, NSP maa müük alla turuhinna ja PKM-lõivust vabastamine. Asjaomases hindamises võeti arvesse nii teatatud abi kui ka võimalikke teatamata abimeetmeid.

⁽⁷⁾ ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

⁽⁸⁾ Võttes aluseks 1,17 %-lise diskontomäära, nagu osutatud allmärkuses 5.

⁽⁹⁾ <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-58>.

⁽¹⁰⁾ 29. juuni 1999. aasta seadus nr 175/1999 märkimisväärsete investeeringute ettevalmistamise ja teatavate õigusaktide muutmise kohta.

3.1. Võimalik lisaabi, millest ei ole teatatud

3.1.1. Võimalik abi, mida anti taristu arendamise ja NSP maa üleandmise vormis turuväärtusest madalama hinnaga

- (22) Komisjon arvas, et NSPs asuva maa müügiga JLRile võisid kaasneda teatavad eelised, mida võib käsitleda täiendava riigiabina.
- (23) MHI, kellest sai NSP tulevase krundi algne omanik, oli 31. detsembriks 2016 kulutanud juba 75 miljonit eurot, et omandada NSP jaoks maa, millel hakkaks tegutsema JLR. Samuti tegi MHI märkimisväärse summas lisakulutusi krundi enda arendamiseks. Samas näis, et JLR kattis oma uue krundi omandamis- ja arendamiskuludest vaid väikse osa. Vastuolu kulude vahel, mida Slovakkia kandis maa omandamise ja sellel maal NSP arendamise eest, ning hinna vahel, mida JLR maksis NSP maa eest, sundis küsima, kas NSP maa müümine JLRile hõlmas riigiabi.
- (24) Slovakkia väitis, et NSP arendamine ei saa hõlmata riigiabi, kuna komisjoni teatise (riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses) ⁽¹⁾ punkti 17 kohaselt kuulub see avaliku sektori ülesannete hulka. Seetõttu väitis Slovakkia, et NSP arendamine ei ole majandustegevus ja selle riigieelarvest rahastamine ei ole riigiabi. Peale selle väitis Slovakkia, et JLR maksaks NSPs ostetava maa eest turuhinda, mis määratakse kindlaks sõltumatute ekspertide tehtud hindamiste põhjal.
- (25) Ent komisjon kahtles, kas NSP arendamine vastab olukorrale, millele on osutatud komisjoni teatise (riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses) punktis 17, mida kohaldatakse üksnes nende meetmete puhul, mis ei hõlma sihtotstarbelist taristut.
- (26) Komisjon sai aru nii, et Slovakkia ja abisaaja vahelised lepingulised kokkulepped annaksid JLRile peaaegu kogu NSP äriliselt kasutatava maa otsese omandiõiguse või hilisema väljaostmise õiguse.
- (27) Komisjoni arvates on taristu sihtotstarbeliselt määratud, kui see on loodud varem kindlaksmääratud ettevõttele ja selle konkreetseid vajadusi silmas pidades ⁽²⁾. Esialgsele hindamisele arvas komisjon, et NSPd võib pidada JLRi jaoks ettenähtud (sihtotstarbeliseks) taristuks, ja seda järgmistel põhjustel: a) suur maa-ala reserveeriti lepingu alusel ühele ettevõttele; b) abisaaja (ettevõtte) võis olla varem teada; c) NSP näis olevat loodud just abisaaja vajadusi silmas pidades.
- (28) Seetõttu arvas komisjon, et kui NSP on JLRi jaoks sihtotstarbeliselt rajatud taristu, oleks ettevõtte pidanud tavapärasel turutingimustel ka tegevuskoha arendamise eest tasuma (v.a tõesti üldkasutatava taristuga seotud kulud, mis tuleb käesolevas otsuses välja selgitada).
- (29) Isegi kui eeldada, et NSP ei ole sihtotstarbeline taristu, tekitas JLRilt küsitava turuhinna kindlaksmääramise meetod kahtlusi. Eelkõige oli komisjonil kahtlusi, kas Slovakkia tehtud ja JLRile otseselt kasulike konkreetsete arendustööde väärtus oli sõltumatute ekspertide hinnangutes õigesti kajastatud ning kas JLR pidi katma NSP arenduskuludest tema osalusele pargis vastava osa.

3.1.2. Võimalik abi vabastusena lõivust, mis kuulunuks tasumisele põllumajandusmaa tööstusmaaks muutmise korral (PKM-lõiv)

- (30) Komisjon arvas, et JLR võis olla saanud eelise vabastusena (erand H) lõivust, mida Slovakkia seaduste kohaselt tuleb maksta põllumajandusmaa tööstusmaaks muutmise korral. Õigemini ei saanud komisjon välistada, et kui riigi omandis ettevõtte ostis põllumajandusmaa kolmandatelt isikutelt, valmistas selle ette tööstuskasutuseks (sh maa ehituseks ettevalmistamine ja ühendused tehnovõrkudega) ning müüs seejärel investorile, oli see Slovakkialt abisaajale antud riigiabi ja valikuline eelis. Seega arvas komisjon, et lõivust vabastamine võis olla JLRile antud riigiabi ELTLi artikli 107 lõike 1 tähenduses.

⁽¹⁾ ELT C 262, 19.7.2016, lk 1.

⁽²⁾ See lähenemine on kooskõlas komisjoni 17. juuni 2014. aasta määruse (EL) nr 651/2014 (ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks, üldine grupierandi määrus (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1)) artikli 2 punktiga 33.

3.2. Teatatud abi kokkusobivus siseturuga

3.2.1. Sissejuhatus

- (31) Esialgse uurimise käigus ei suutnud komisjon teha kindlaks, et teatatud regionaalabi on kooskõlas regionaalabi suunistega aastateks 2014–2020 ⁽¹³⁾ (edaspidi „RAS“).
- (32) Täpsemalt ei saanud komisjon kindel olla, et teatatud regionaalabi meede vastab RASi miinimumnõuetele, mistõttu avaldas kahtlust, a) kas kõik abikõlblike investeerimiskulude hulka arvatu on abikõlblik; b) kas abil on ergutav mõju; c) kas abi on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega; d) ega ei ole selget negatiivset mõju liidu ühtekuuluvusele; ning e) ega ei ole selget negatiivset mõju kaubandusele (RASi 119. lõigu mõistes ehk võib-olla on ületatud abi osakaalu ülempiiri). Peale selle arvas komisjon, et taristu arendamine ja PKM-lõivust vabastamine võisid olla lisaabi, mis võib mõjutada teatatud abi proportsionaalsust ja abi osakaalu jäämist abi ülemmäära piiresse.

3.2.2. Nn reservkulude kui investeerimiskulude abikõlblikkus

- (33) Komisjon täheldas, et abikõlblikud kulud sisaldavad kuluartiklit „reserv“ (ootamatu ülekulu), mille suurus on vähemalt [60–85] miljonit inglise naela ([72–102] miljonit eurot) ⁽¹⁴⁾. Kaheldi, kas reservkulud on investeerimiseks ettenähtud regionaalabi jaoks abikõlblikud.

3.2.3. Teatatud regionaalabi ergutava mõju puudumine

- (34) Komisjon kahtles, kas teatatud regionaalabil oli ergutavat mõju ehk kas see oli JLRi investeeringu Nitrasse meelitamiseks vajalik. JLRi asukohaotsusele eelnevat protsessi kirjeldavate dokumentide alusel ei jäänud komisjonile veenvat muljet, et Mehhiko oli tõsiseltvõetav alternatiiv. Täpsemalt täheldas komisjon juhatuse 2015. aasta jaanuari koosoleku dokumentides JLRi kavatsust ehitada kaks tehist eri kohtadesse ning Euroopa ja Mehhiko tegevuskohtade hindamise põhjalikkuse erinevust esimese kasuks. Samuti paistis Mehhiko variandiga kaasnevat märkimisväärne viivitus. Komisjoni arvates võistles Nitra uue JLRi tehase saamise nimel mitte Mehhikoga, vaid hoopis Poola Jawori linnaga. Abi ergutava mõju muutis kahtlaseks ka Mehhiko ja Nitra nüüdispuhasväärtuse (NPV) suur erinevus (esimese kasuks), mida teatatud regionaalabi kompenseeris vaid osaliselt. Seetõttu ei saanud komisjon välistada, et JLR eelistas Nitrat Mehhikole strateegilistel kaalutlustel ehk oleks Nitrasse investeeritud ka 125 miljoni euro suuruse (jooksev väärtus) teatatud abita või vähemalt väiksema abi korral. JLRi strateegilised kaalutlused olid: a) kaugus oma peakorterist; b) ajalised viivitused; c) vulkaanidest tingitud katastroofioht Mehhikos; d) poliitiline ebastabiilsus, valitsuse ebatõhusus ja korruptsioonirisk; e) kaubamärgi väärtuse kaalutlused; ning f) investeerimine ELi, kaitstes nii end Ühendkuningriigi liidust lahkumise korral.

3.2.4. Proportsionaalsuse puudumine

- (35) Kuna teatatud abi on vaid veidi väiksem kui Nitrasse tehtava investeeringu suuruse kohta vastavalt Slovakkia kehtivale regionaalabi kaardile lubatud abi ülemmäär (edaspidi „kohandatud abisumma“), kahtles komisjon, kas kogu abisumma oleks proportsionaalne ka siis, kui JLR sai ka lisaabi. Peale selle kahtles komisjon, kas proportsionaalsust (413 mln euro suurune elujõulisuserinevus Mehhiko ja Slovakkia vahel, mille arvutas JLR ja mis langeb kokku ühega kahest RASis sätestatud proportsionaalsuspiirmäärast) ⁽¹⁵⁾ ei „oleks saavutatud juba väiksema summaga“.

⁽¹³⁾ ELT C 209, 23.7.2013, lk 1.

⁽¹⁴⁾ Kogu otsuses kasutati inglise naela ja euro vahetuskurssi 1: 1,2, mida JLR kasutas pikaajalises äriplaneerimises.

⁽¹⁵⁾ Teine on kohandatud regionaalabi ülemmäär.

3.2.5. Selge negatiivne mõju – ühtekuuluvuse kahjustamine

- (36) Komisjon väljendas kahtlust Mehhiko-alternatiivi tõsiseltvõetavuses, arvates, et ehk oli tegelikult alternatiiviks hoopis Poola Jawor. Ettevõttesisestest arvutustest nähtub, et investering oluaks kasumlikum Jaworis, kus lubatud regionaalabi osakaalu ülemmäär on sama mis Nitras ehk 25 %. Seetõttu oli komisjon esialgsel seisukohal, et kui Mehhiko variant osutuks mittetõsiseltvõetavaks ja Nitra tegelik konkurent oli Jawor, siis ei saa välistada, et abipakett, mille Slovakkia JLRile andis, avaldas RASi 121. lõigu kohaselt selget negatiivset mõju.

3.2.6. Selge negatiivne mõju kaubandusele – ületati abi ülemmäära

- (37) Teatatud regionaalabi jääb jooksvas väärtuses esmapilgul allapoole abi osakaalu, mis on sellise suurusega investeringu puhul Nitra piirkonnas lubatud. Ent taristu arendamisena ning maa turuväärtusest madalama hinnaga müügi ja/või PKM-lõivust vabastamisena antud lisaabiga koos oleks abi kogusumma lubatud ülemmäärast suurem ning see avaldaks kaubandusele RASi 119. lõigu kohaselt selget negatiivset mõju. Kuna komisjon ei saanud lisaabi olemasolu ümber lükata, väljendati kahtlust, kas mitte kogu abimeede ei avaldanud kaubandusele selget negatiivset mõju.

4. SLOVAKKIA MÄRKUSED

4.1. Slovakkia märkused võimaliku teatamata lisaabi kohta

4.1.1. Võimalik abi taristu arendamisena ja NSP maa loovutamisenä turuväärtusest madalama hinnaga

- (38) Slovakkia ametiasutuste arvates ei ole NSP JLRi jaoks tehtud ehk erikasutuses taristu mitmel põhjusel. Nende väitel oli NSP maa muudetud tööstusmaaks ammu enne seda, kui JLR alustas uue tegevuskoha otsinguid, ja Slovakkia ametiasutused olid pakkunud seda NSP hoonestamata roheala enne juba teistele investoritele. Peale selle väitsid Slovakkia ametiasutused, et JLR ei ole NSP omanik, tal ei ole sellele ainulitsentsi ega kontsessiooniõigust ning samamoodi ei ole JLRil *de facto* ainukontrolli NSP üle. Samuti väitsid Slovakkia ametiasutused, et NSP kui tööstusmaana määratletud arendatud ala olemasolu oli tegelikult üks põhjus, miks JLR Nitra oma tegevuskohaks valis (mitte vastupidi), ning Slovakkia ametiasutuste tegevus NSP arendamisel on riigis ja teisteski liikmesriikides tavapraktika, et vältida hiljem raiskuläinuks osutuvate kulutuste tegemist ja saavutada võimalikult suur regionaalareng.
- (39) Slovakkia ametiasutused selgitasid, kuidas jõuti NSPni. Strateegilise pargi mõiste ja sellest tulenev nimi „Nitra strateegiline park“ pärinevad 1999. aasta märkimisväärsete investeringute seadusest. NSP asub 704 hektaril, mille suhtes on Slovakkia ametiasutustel sundvõõrandamisõigus, et teha sinna, olemasoleva Nitra Põhjatööstuspargi lähedusse strateegiline park⁽¹⁶⁾. Need kaks parki moodustavad ühtse tööstusmaa-ala, mida tuntakse Nitra Põhja nime all. NSP asub viie omavalitsuse maadel: peamiselt Nitra ja Lužianky maadel, aga väike osa on ka Čakajovce, Zbehy ja Jelšovce maadel.
- (40) Vajadusest arendada Nitra maakonnas tööstusmaad oli esimest korda juttu Nitra maakonna 1998. aasta üldplaneeringus⁽¹⁷⁾. Nitra ja Lužianky omavalitsustest loodeti teha tööstuskeskused.
- (41) Slovakkia valitsus mõistis, et tööstusarengu soodustamiseks on vaja leida viis, kuidas lahendada maaomandi killustatuse probleem, mis takistas suurte investimisprojektide ligimeelitamist. Slovakkia maaomand on väga killustunud ajaloolise pärimisseaduse tõttu, mille kohaselt pärisid kõik lapsed võrdse osa oma vanemate maast. Nii on tekkinud väga palju väikeste killustatud maatükkide kaasomanikke. Seetõttu võttis Slovakkia 1999. aastal vastu märkimisväärsete investeringute seaduse, mille alusel antakse välja märkimisväärsete investeringute tunnustusi, mille abil saab maad suurte investimisprojektide jaoks omandada lihtsamalt.

⁽¹⁶⁾ Algamisotsuse põhjenduses 13 mainiti, et NSP asub 29,7 hektari suuruse olemasoleva tööstuspargi kõrval. See teave ei tundu õige, sest Nitra Põhjatööstuspark on tunduvalt suurem. Investeeringulepingu 7. lisas esitatud selgitustega kaardil on NSP sees asuvad 27 hektarit märgitud tööstuspargiks. See ala ei kattu Nitra Põhjatööstuspargiga.

⁽¹⁷⁾ Nitra maakonna 1998. aasta üldplaneering nr 188, 28. aprill 1998.

- (42) Tööstusmaa arendamise vajadust kinnitati ka 2003. aastal, kui Nitra omavalitsus kanti soovituslike kohtade loetellu, mis koostati Slovakkia tööstusparkide võimalike asukohtade uuringus, mis kinnitati valitsuse 16. juuli 2003. aasta otsusega nr 690. Selles käsitleti 231 hektari suurust ala. 2004. aastal märgiti Nitra maakonnas ära ala, kus oli kavas muuta põllumajandusmaa tööstusmaaks. See ala hõlmas Nitra Põhjatööstusparki lõunas ning ulatus ka nn lõunaalale ja suuremale osale JLRi krundist. Hiljem kehtestati valitsuse otsusega nr 88/2004 finantsmeetmed Nitra ja mitme teise Slovakkia linna regionaalarengu jaoks, et ehitada investeeringute ligimeelitamiseks vajalik tehniline taristu. 2006. aastal kehtestas Lužianky omavalitsus üldplaneeringu, kus oli eraldatud 106 hektarit Nitra Põhja tööstuspiirkonna maaks.
- (43) 2007. aastal seadsid esimesed ettevõtted end Nitra Põhjatööstusparki sisse. Sony, keda hiljem tunti Foxconni nime all, oli üks põhiinvestoritest. 2011. aastal tehti planeeringuotsus ühendada tööstuspiirkonnaga kiirtee R1.
- (44) Nitra maakonna 2012. aasta üldplaneeringus kinnitati, et Nitra Põhja tööstuspiirkond on „määratletud tööstuspargi või tööstusliku tootmise üksuste jaoks sobiva alana. See ala ei [olnud] päris täis ehitatud ja sel [oli] arengupotentsiaali.“ Slovakkia valitsus mõistis, et killustatud maaomandist tingitud investeerimistakistuse kaotamiseks on vaja veel midagi ette võtta. Seetõttu muudeti 2013. aastal märkimisväärsete investeeringute seadust nii, et selliste investeeringute tegemine saaks olla kiirem – märkimisväärse investeeringu tunnistuse väljaandmine muudeti paindlikumaks ja vähem bürokraatlikuks.
- (45) 2014. aastal muutis Lužianky omavalitsus oma 2006. aasta üldplaneeringut nii, et oleks lihtsam teha oma 158 hektari suuruse ala jaoks tööstuspiirkonnas detailplaneering, sest oli tekkinud sellest huvitatud tööstusinvestor (kes küll lõpuks otsustas investeerida mujale). Lužianky 2014. aasta üldplaneeringus olid sätestatud üksikasjalikud taristu arendamise plaanid, mille eesmärk oli valmistada ala ette tööstuslikuks kasutuseks. Üks kavandatud ala arendamise põhimõtteid oli funktsionaalse ja ruumilise seose loomine Nitra Põhjatööstuspargiga. Üldplaneeringus oli sõnaselgelt välja toodud ala arendamise piirangud ja vajadused (nt vajadus transpordihenduste järele, raudtee kaitsetsoon, Nitra jõe biokoridor, lahendus kõrgel asuva põhjavee kaitseks, vajadus ehitada veehoidlad ja pumbajaamad, tagada joogiveevarustus, ühiskanalisatsioon, sadeveekaitse, kõrgsurvetoru olemasolu ja ühendus telekommunikatsioonivõrguga).
- (46) 27. mail 2015 käivitas Slovakkia valitsus uue seadusandliku algatuse koondada strateegiliste tööstus- ja tehnoloogiaparkide loomiseks vajalikud tegevused riigi täisomandis ettevõttesse, kes valmistab tegevuskoha ette (sh ehitab vajaliku taristu). Algatuse tulemusena võeti vastu märkimisväärsete investeeringute seaduse 30. juuni 2015. aasta muudatus nr 154/2015. Samal ajal kavandati ka määruse nr 58⁽¹⁸⁾ muutmist (nagu kirjas algatamisotsuse põhjenduses 10). 8. juulil 2015⁽¹⁹⁾ andis Slovakkia valitsus NSP ehitamiseks välja märkimisväärse investeeringu tunnistuse.
- (47) Kuna Slovakkia ametiasutused olid kehtestanud maa tööstusmaaks muutmise korra, neil oli olemas tööstusliku arengu strateegia, mis oli Nitra Põhjatööstuspargi rajamisega juba osaliselt ellu viidud, neil olid koostatud detailplaneeringud ülejäänud piirkonna arendamiseks ja nad olid pakkunud hoonestamata roheala teistele investoritele, ei saa nende arvates väita, et NSP asutati konkreetselt JLRi jaoks. Peale selle rõhutasid Slovakkia ametiasutused, et kõik NSP arendamiseni viinud etapid olid toimunud enne JLRi otsust leida endale uus tegevuskoht ja ammu enne JLRi lepingulist kohustumist rajada tehas Nitrasse.
- (48) Slovakkia ametiasutused viitasid mitmele JLRi dokumendile, kust on näha, et NSP arendamise kavade olemasolu koos olemasoleva tööstuspargiga, mille kõrval on laienemiseks sobilik tööstusmaa, olid JLRi asukohahinnangus väga positiivsed argumendid. Näiteks 27. aprillil 2015 oli Nitra kolmandal kohal, aga üheks positiivseks teguriks oli märgitud asjaolu, et „tegevuskoht asub olemasoleval tööstusmaal“.
- (49) Peale selle selgitasid Slovakkia ametiasutused, et JLRi krunti ja seotud rajatise ei tehtud JLRi konkreetseid vajadusi silmas pidades.

⁽¹⁸⁾ Slovaki Vabariigi 13. märtsi 2013. aasta määrus nr 58 põllumajandusmaa sundvõõrandamise ja kasutusotstarbe muutmise tasude kohta.

⁽¹⁹⁾ Valitsuse 8. juuli 2015. aasta otsus nr 401/2015.

- (50) 11. detsembril 2015 Slovakkia ja JLRi vahel sõlmitud investeerimislepingus (edaspidi „investeerimisleping“) viidatakse järelevalveõigusega seoses ainult sellele, et maa peab olema ehituseks ettevalmistatud. MHI peab tegema teatavad tööd selleks, et maa vastaks MHI ja JLRi vahel kokkulepitud nõuetele, millel põhines ka müügihind. Slovakkia ametiasutuste sõnul oli järelevalveõigus tingitud tavapäraest projektijuhtimisnõuetest, mitte ettevõttespetsiifilisest arendamisest. MHI jaoks ei ole JLRi võimalik tagasiside siduv. MHI peab küsima tagasisidet ainult JLRi krundi ehituseks ettevalmistamise projektide ja nende tehniliste kirjelduste kohta. See ei hõlma tööde teostamise järelkontrolli.
- (51) Slovakkia ametiasutused selgitasid ka NSPga seotud taristutööde olemust. Nagu varasemateski tööstusparkide riikliku arendamise projektides, oli taristutööde eesmärk tagada kõigile pargi ettevõtetele taristuteenus (sh ühendused avalike tehnovõrkude ning raud- ja maanteedega). Taristutööd hõlmavad alljärgnevat:
- a) riigi maa tavapärase ettevalmistamine ehituseks (221 mln eurot). Lisatööd on kirjas investeerimislepingus ja JLR maksab nende eest. Nendeks on krundisisesed teed ja maa lisatoetus, mida JLRi ehitise raskus nõuab;
 - b) tehnovõrkudega seotud taristutööd (11,28 mln eurot) on vajalikud selleks, et kõigil pargis olevatel kruntidel oleks ühendused tehnovõrkudega. Need ühendused viivad ainult kuni krundi piirini. Tehnovõrkudega seotud taristu ehitamise eest krundi sees maksab JLR. Peale selle maksab JLR ka ühendustasu vastavalt turuhinnale. NSPs ei ole mingeid erireegleid, mis ei kehtiks omavalitsuse muudel aladel. JLR maksab kõik oma krundiga seotud tavapärased ühendus- ja jaotustasud, mille on kehtestanud riiklik võrguteenuste amet⁽²⁰⁾. JLRile ei ole tehtud mingeid erandeid;
 - c) teed (185,9 mln eurot): ühendus kiirteega, kohalikud avalikud teed, pargisisene teesüsteem ja avalikud parklad, tuletõrjedepoo, politseiosakond ja teehooldusdepoo. Teed on kasutamiseks kõigile Nitra Põhjatööstuspiirkonna (NSP ja Nitra Põhjatööstuspark) ettevõtetele, aga ka teistele seal liikujatele. Ükski teedest ei ole ainult JLRi jaoks ega ehitatud tema nõuete järgi. Teetööd piirduvad tavapärase töödega, mida tehakse kõigi arenduste puhul;
 - d) piirkonna geograafia nõudis tulvatõkete süsteemi ja põhjavee kaitsmist (25 mln eurot);
 - e) Lužianky mitmeliigilise transpordi terminal (51,85 mln eurot), mille ehitab, ehitamist rahastab ja mida hakkab käitama Slovakkia Raudteed, kes kasutab selleks oma äritegevusest saadud vahendeid, mille kohta peetakse arvet riigi rahastatud mittemajandustegevusest eraldi. Lužianky mitmeliigilise transpordi terminalil on kolm eri otstarbega osa: a) valmissõidukite hoiuala, mis ühendatakse ühelt poolt JLRi tootmistehasega ja teiselt poolt väljuva raudteeveeremi laadimisalaga. Hoiustamisala väljarentimine peaks olema põhiteenus. JLR soovib saada selle ala ainukasutusõigust; b) väljuva raudteeveeremi laadimisalal laaditakse valmistoodang veeremile. Sellele osale terminalist ei ole JLRil lepingulist ainukasutusõigust; ning c) konteinerite ümberlaadimiskeskus. Viimase ehitamine ei ole veel alanud, sest Slovakkia Raudteed hindab veel võimalikku nõudlust ja investeeringu kasumlikkust. Seda saaksid turutingimustel kasutada kõik soovijad. Slovakkia Raudteed peab JLRiga läbirääkimisi juurdepääsutasude ehk kasutustasude üle, et Slovakkia Raudteed saaks kasutatud kapitalilt kasu teenida ja katta oma kulud. Kasutustasud jagatakse äripõhimõtetele NPV-meetodil 30 aasta peale ning need hõlmavad kõiki asjaomaseid investeerimis-, tegevus- ja parenduskulusid. Tasud on turutingimustel ja peaksid tagama investeeringu piisava tasuvuse (sisemine tulumäär [...] ja NPV [...] mln eurot).

⁽²⁰⁾ Úrad pre reguláciu sietových odvetví.

- (52) Slovakkia ametiasutused selgitasid ka, millist osa NSPst hakkab kasutama JLR:
- a) esiteks selgitasid nad, et pärast algatamisotsust loobus JLR mõnest oma õigusest. Investeeringislepingu punkti 4.10 kohaselt pidi MHI andma JLRile võimaluse osta lõunaala kas osaliselt või täielikult 12 kuu jooksul pärast JLRi krundi ostulepingu allkirjastamist. 29. juunil 2017. aastal loobus JLR sellest võimalusest (enne krundi ostulepingu allkirjastamist 12. detsembril 2017). Slovakkia ametiasutused andsid komisjonile teada, et kogu lõunaala omanikeks saavad teised ettevõtted (nt Gestamp ja Prologis).
 - b) Investeeringislepingu punkti 4.9 kohaselt oli JLRil põhjaala kas osalise või täieliku esmaostu õigus 20 aastaks alates oma krundi ostmise lepingu allkirjastamisest. 25. augustil 2017. aastal loobus JLR sellest õigusest 69-hektarilise põhjaala 40,1 hektari suhtes. Maa ostetakse ostupäeva turuhinnaga, mille määravad kindlaks sõltumatud eksperdid.
 - c) seoses investeeringislepingu punkti 4.2 alapunkti b alapunktiga ii (mille kohaselt kohustub Slovakkia 10 aasta jooksul pärast JLRi krundi ostulepingu allkirjastamist tagama JLRi vastavasisulise taotluse korral „strateegilise pargi laiendamise laiendusala“) selgitasid Slovakkia ametiasutused, et see on vaid poliitiline lubadus maa omandada ja anda JLRile võimalus see kunagi tulevikus ära osta, aga ostutingimused (sh hind) ei ole veel kokku lepitud.
- (53) Slovakkia ametiasutuste arvates ei anna investeeringulepinguga JLRile antud õigused mingit kontrolli lõuna-, põhja- ega laiendusala üle. Seega on JLRi krundi pindala 185 hektarit ja see moodustab vaid 26 % NSP kogupindalast või 55 % NSP äriotstarbelisest pindalast (366 hektarit on tehniline maa).
- (54) Nagu Slovakkia ametiasutused selgitasid, määrati JLRi krundi ostuhind sõltumatute ekspertiisidega, mille tegid [...], [...] ja CB Richard Ellis. Ekspertid hindasid turuhinda kooskõlas tol ajal kohaldatava komisjoni teatisega ametiasutuste korraldatavas maa ja hoonete müügis sisalduvate riigiabi elementide kohta⁽²¹⁾. Slovakkia ametiasutused selgitasid ka, et teatamismenetluse käigus komisjonile esitatud CB Richard Ellise aruanne oli esitatud kogemata, sest see ei ole objekti hindamisaruanne, vaid eraldiseisev turuteabe aruanne.
- (55) Hindamise aluseks võeti alati eeldus, et maa müüakse ehitusvalmina ehk ehituseks ettevalmistatuna ja tööstusmaana registreerituna. Slovakkia ametiasutused on seetõttu arvanud, et hinnanguline turuhind sisaldab maa ehituseks ettevalmistamist. Lõplikuks müügihinnaks (15,83 eurot ruutmeetri eest) määrati kolme sõltumatu hinnangu (15, 15,5 ja 17 EUR/ha) keskmine. Investeeringislepingu kohaselt peab JLR maksma eraldi igasuguste tellitud eritööde eest, mis ei kuulu maa ehituseks ettevalmistamise hulka.

4.1.2. Võimalik abi vabastusena lõivust, mis kuulunuks tasumisele põllumajandusmaa tööstusmaaks muutmise korral (PKM-lõiv)

- (56) Slovakkia ametiasutused selgitasid, et erand H on vabastus PKM-lõivust ja seda kohaldatakse täielikult riigi omandis ettevõtte (siinsel juhul MHI) ostetud maale, millele on kavas ehitada tööstuspark, mis on tunnustatud märkimisväärseks investeeringuks. Seetõttu on erand H ette nähtud ainult riigimaa arendamisele, mida teevad avaliku sektori asutused. Selle eesmärk on kaotada raha riigi ühelt kontolt teisele ümberpaigutamisega seotud halduskoormus. Erandita oleks MHI kui NSP maa omanik ja arendaja pidanud maksma PKM-lõivu kohe, kui maa kasutusotstarve muudeti tööstusmaaks. MHI kui maa omaniku ja arendaja ülesanne oli paigaldada taristu, muuta maa kasutusotstarvet, valmistada see ette ehituseks ja müüa investoritele (sh JLR). JLR ei oleks pidanud lõivu maksma, sest investeeringislepingu kohaselt omandaks ta maa alles siis, kui see juba on tööstusmaa. Slovakkia ametiasutused selgitasid, et JLRi sisedokumentis olnud viide sellele, et JLR on PKM-lõivust vabastatud, oli dokumendi autori vale arusaam. Samuti andsid nad komisjonile teada, et kogu tulevase NSP maa muutmise põllumajandusmaast tööstusmaaks oleks erandi H puudumise korral maksnud umbes 30 miljonit eurot ja konkreetselt JLRi krundi puhul umbes 8 miljonit eurot.

⁽²¹⁾ EÜT C 209, 10.7.1997, lk 3.

4.2. Slovakkia märkused teatatud abi siseturuga kokkusobivuse kohta

4.2.1. Nn reservkulude kui investeerimiskulude abikõlblikkus

- (57) Slovakkia ametiasutused kinnitasid algatamisotsuse tabelis 1 loetletud abikõlblike kulude paikapidavust. Kavandatud abikõlblikud investeerimiskulud on 1 406 620 591 eurot nominaalväärtuses ja 1 369 295 298 eurot jooksvas väärtuses. JLRi dokumentide hulgas olnud 18. novembri 2015. aasta esitlus, kus on juttu reservkuludest, tehti finantsanalüüsi jaoks ega sisaldanud algatamisotsuse tabelis 1 loetletud abikõlblike kulude alla mittekuuluvaid reservkulusid. Need abikõlblikud kulud näitasid eeldatavaid kulusid abitaotluse esitamise ajal ja sellist reservi iga abikõlbliku kuluartikli jaoks, mis on osa mõistlikust kulude hindamisest. Seetõttu arvavad, Slovakkia ametiasutused, et kogu nominaalväärtuses summa (1 406 620 591 eurot) on abikõlblik.

4.2.2. Teatatud regionaalabi ergutava mõju puudumine

- (58) Slovakkia arvates kontrollis ta korralikult vastupidise stsenaariumi tõsiseltvõetavust ja komisjoni kahtlused on alusetud, sest Mehhiko oli ELi kavandatavale tehasele tõsiseltvõetav alternatiiv. Slovakkia sõnul oli Mehhiko 2015. aasta kevadel veel võimalik investeringukoht, mida aga ei kaalutud samaaegse lisainvesteeringu tegemise kohana. Seetõttu oli Slovakkia pakutud riigiabi vajalik, et JLR Nitra kasuks otsustaks.
- (59) Slovakkia rõhutab, et Mehhiko oli tõsiseltvõetav alternatiiv kolmel põhjusel:
- kui JLR omale uut tegevuskohta otsis, olid paljud autotootjad (sh *premium*-klassi algseadmete valmistajad) juba Mehhikos tegevad või sinna investeerimas. Paljud autotootjad hakkasid pärast JLRi asukohaotsust Mehhikosse investeerima. Täpsemalt on nii VW-l kui ka Audil tehased Pueblas ja nendelgi jaoks olid kvalitatiivsed riskid samad mis JLRil. Ent need VW/Audi otsuseid Pueblasse investeerida ei mõjutanud;
 - JLR tegi kättesaadavaks palju hiljuti koostatud dokumente eri allikatest ning neist on näha, et Mehhikot kaaluti põhjalikult ja tehti ka täielik Mehhikot ja Slovakkia võrdlev finantsanalüüs. Oaki 2015. aasta jaanuari lõpuks valminud teostatavusuuringu kohaselt peeti Mehhikot Põhja-Ameerika kõige lootustandvamaks võimalikuks tegevuskohaks. Pärast Mehhiko eri kohtade põhjalikku võrdlust, valiti 27. aprillil 2015 toimunud strateegia-nõukogul eelistatava liiduvälise alternatiivina välja Puebla, sest see on sadamatele lähedal, tariifid on soodsad, olemas on väljakujunenud tarnijabaas ja tööturutingimused on soodsad. Darwini teostatavusuuring Euroopa tegevuskoha kohta viibis, mistõttu mõnel hilisemal koosolekul ja mõnes hilisemas dokumendis keskenduti projekti „Darwin“ tulemustele ning ei käsitletud Mehhikot enam kuigi palju. 10. juuli 2015. aasta esitluse kohta märkis Slovakkia, et Oaki alternatiivi käsitlevate slaidide vähesus selles oli tingitud koosoleku kontekstist ning sellest, et seal viibinud olid juba Mehhiko ja Puebla andmetega kursis. Juuli asukohasoovituse tegemiseks üleilmastumisfoorumil tegi JLR põhjalikud finantsmudelid, mille abil võrdles võimalike tegevuskohtade kulusid. Need arvutused tehti mõlema koha jaoks ühesugustel alustel ning neile lisandus koha tugivate ja nõrkade külgede kvalitatiivne hinnang.
 - Mehhikot esitleti Slovakkia alternatiivina JLRi juhatuse ja nõukogu järgmistel koosolekutel, kus asukohaotsus tehti.
- (60) Slovakkia esitas lisatõendeid, nagu juhatusele tehtud esitlused, Mehhiko teostatavusuuring, Mehhiko ametiasutustega vahetatud teave, kõrgema juhtkonna 2015. aasta juuni kohapealse visiidi tulemused (käidi Pueblas varem väljavalitud kohtades ja uuriti kvalitatiivseid strateegilisi tegureid lähemalt) ning Mehhiko ja Kesk- ja Ida-Euroopa kulude erinevuse dokument (10.6.2015).

- (61) Slovakkia ametiasutused arvavad, et ehk tuginevad komisjoni kahtlused ajakirjanduse vaeväidetel, mille saab JLRi 2015. aasta märtsi ja juuli vahelisel ajal koostatud sisedokumentide alusel selgelt ümber lükata. Slovakkia ametiasutused esitasid palju tõendeid selle kohta, et 2015. aasta kevadel oli Mehhiko endiselt kaalumisel, mitte ei oldud otsustatud juba ELi kasuks. Need tõendid pärinevad eri allikatest ja JLRi eri tasanditelt (JLRi kõrgem juhtkond ja töörühmad, välised konsultandid ning Mehhiko valitsusametnikud). Eriti kõnekad on enne ja pärast JLRi kõrgema juhtkonna delegatsiooni 2015. aasta juuni Puebla-visitit koostatud dokumendid. Mehhiko jäeti kõrvale alles siis, kui JLR otsustas 2015. aasta suvel Nitra kasuks.
- (62) Ernst & Youngi uuring „Project Oak – Golden Site Report Out“ kannab kuupäeva 20. märts 2015. JLR kasutas seda Mehhikos väljavalitud kohtade elujõulisuse hindamisel. 30. märtsil 2015. aastal toimunud rahvusvahelise arengu nõukogu koosoleku protokollis on kirjas, et „*lepiti kokku jätkata Türgi ja Mehhiko kui alternatiivsete tegevuskohtade hindamist*“. 27. aprillil 2015. aasta strateegianõukogu koosoleku päevakorrapunktides ja protokollis on kirjas, et „*Mehhiko Puebla kinnitati ELi alternatiiviks*“. Mehhiko väljavalimise protsess, millest anti ülevaade 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumiskoosolekul, kinnitab seda otsust 11. mail 2015 märgitud seisuga: „*[Mehhiko osariigid] H[...] ja G[...] kõrvale jäetud; Puebla osariigi (täpsemalt H[...], A[...] ja S[...]i) hindamist jätkatakse*.“ H[...] st sai „*eelisvariant, sest see asub sadama lähedal, seal on väljakujunenud tarnijabaas ja tööturutingimused on soodsad*“. 15. mail 2015. aasta üleilmastumise strateegiafoorumi koosolekul valiti projektis „Darwin“ välja Slovakkia ja Poola ning projektis „Oak“ Mehhiko. 22. mail 2015 sai JLR Puebla osariigi ametliku vastuse võimalike soodustavate meetmete, maavärinariski, VW piirangute ja ajakava kohta. 1. juunil 2015 toimunud rahvusvahelise arengu nõukogu koosoleku päevakavas ja protokollis on jaotises „*Värskem info Darwini kohta*“ kirjas, et „*peamised aruteluteemad olid: [...] Mehhiko arutelu käigu ja uue Puebla hindamisviisi plaanide lähem selgitamine*.“ 10. juuni 2015. aasta esitluses (Projekt „Darwin“. Mehhiko ning Kesk- ja Ida-Euroopa kulude erinevus) sisalduvast rahavoogude hinnangust on näha, et JLRi analüüsis oli kavas võrrelda Mehhikot ja Poolat („MX vs PL“) ning Mehhikot ja Slovakkia („MX vs SK“). 15. juunil 2015 toimunud strateegianõukogu koosolekul, kus keskenduti projektile „Darwin“, oli sellegipoolest päevakorrapunkt „*Mehhiko visitit, et arutada Pueblaga seotut*“. 15. juunil alanud nädalal 2015. aastal käis JLRi äri üleilmse laiendamise direktor Puebla osariigis H[...] ja A[...]s. 25. juunil 2015 kinnitas JLR Puebla osariigi valitsusjuhile, et välja valiti H[...]. 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumiskoosoleku jaoks koostatud märkmetes on kokkuvõtte H[...]s ja A[...]s käimise järeldustest. Nagu foorumis protokollis näha, oli selle eesmärk „*valida Darwini ja Oaki projektides koostatud valikust eelistatavim tegevuskoht ning leppida kokku, et jõuda 30. septembriks siduva investimislepinguni. Valikuse jäänud kohad olid Nitra (Slovakkia), Jawor (Poola) ja Puebla (Mehhiko)*“. Protokollis seisab veel: „*Nitraga (Darwini projekti lõppvalik) kaasneksid Pueblaga (Oaki projekti lõppvalik) võrreldes palju suuremad kulud*“. Koosolekuks koostatud esitluses on kirjas: „*Pärast kvantifitseerimise riskitegurite ja kvantifitseeritavate kaalutlustega arvestamist ning eeldusel, et kaalumisel olevat ELi riigiabi ka antakse, võiks Mehhiko kulu eelis kaduda, nii et soovitatav oleks Puebla (Mehhiko) kõrvale jätta*“. JLRi nõukogu 3. augusti 2015. aasta koosoleku protokollis on kirjas, et „*[p]ärast põhjalikku uue tegevuskoha valimist 10. juulil toimunud üleilmastumiskoosolekul, lepiti kokku, et soovitatav koht on Nitra Slovakkias, kui nõukogu selle heaks kiidab*“. JLRi nõukogu koosoleku jaoks koostatud esitluses kirjeldati, „*kuidas Darwini ja Oaki projektides valiti välja üks koht*“.
- (63) Slovakkia ametiasutused selgitasid, et JLR ei esitanud Mehhiko ametiasutustele ametlikku abitaotlust sellepärast, et seal riigiabi andmise korda ei ole. Ent JLR sai Puebla osariigi valitsuselt üksikasjalikku teavet selle kohta, mida neil pakkuda oleks, kui JLR otsustaks sinna investeerida.
- (64) Slovakkia ametiasutused kinnitasid, et Mehhikosse investeerimist ei käsitatud teise investeeringuna ehk ELi ehitatavale tehasele lisaks. Nende arvates tugines komisjoni selline kahtlus ühel ainsal väidetavalt veidi eksitava JLRi dokumendil ning nad väidavad, et selles on juhatuse liikmete 21. jaanuari 2015. aasta koosolekul (st kuus kuud enne lõplikku kohavalikut) väljaspool JLRi ruume toimunud arutelusid kajastatud väärt. Selle JLRi dokumendi lükkasid ümber väga paljud teised hilisemad tõendid, kus käsitleti Mehhikot ja Slovakkia võrdset

valikuvariantidena. Samuti selgitasid Slovakkia ametiasutused, et uue tehasega loodav lisavõimsus (300 000 sõidukit aastas) on peaaegu 50 % JLRi tootmisvõimsusest. Ei ole mõeldav, et JLR plaaniks samal ajal või isegi veidi kaugemas tulevikus teha veel teisegi samasuure investeeringu.

- (65) Slovakkia ametiasutused selgitasid, miks mainiti juhatuse 21. jaanuari 2015. aasta koosoleku esitluses ja aruandes kahe tehase ehitamist. Slovakkia sõnul oli JLRi algne kava alustada tootmist uues tehases võimsusega 150 000 sõidukit aastas (esimese tehase esimene etapp) ja suurendada hiljem aastatel [2020–2025] tootmist 300 000 sõidukini (esimese tehase teine etapp). 2015. aasta jaanuari koosoleku aegu kasvas aga JLRi sõidukite nõudlus nii jõudsalt, et juhatuse liikmed kaalusid korraks ka teise tehase ehitamist teise kohta viie kuni kümne aasta möödumisel esimese tehase valmimisest, kui nõudlus on selleks piisav. Teise tehase asukohast tol koosolekul lähemalt ei räägitud, sest see otsus oli veel kaugel. Slovakkia ametiasutused märkisid, et koosoleku protokollis väidetu, millest võis aru saada, et JLRil on prognoositava nõudluse rahuldamiseks vaja tulevikus kahte tehast, oli tingitud kas sellest, et aeti segamini esimese tehase kaks etappi, või oli protokollis liiga palju tähelepanu pööratud lühikesele arutelule kaugemas tulevikus võimaliku teise tehase kohta.
- (66) Slovakkia ametiasutused rõhutasid, et JLRi sisedokumentides on läbivalt näha kavatsust investeerida vaid ühte tehasesse. 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumi protokollis on kirjas, et Mehhiko ees eelistati Nitrat ja neid kaaluti võrdsetel alustel. JLR kaalus tootmist vaid ühes tegevuskohas: „[o]leme valmis valima Darwini ja Oaki projektidest ühe koha“.
- (67) Strateegilised põhjused olid otsustamisel samuti tähtsad, aga et kaalukauss vajuks Slovakkia poole, oli vaja ikkagi riigiabi. Slovakkia ametiasutuste arvates on vale väita, et pakutud abi katab vaid väikese osa nüüdispuhasväärtuse vahest, kui komisjon väitis algatamisotsuses, et see katab 47 % sellest ⁽²²⁾. JLRi sisedokumentides on sõnaselgelt kirjas, et asukohavalik oli Slovakkia kasuks väga napilt ja riigiabi oli selles määrava tähtsusega. Tata nõukogu 18. septembri 2015. aasta koosoleku protokollis on selle kohta kirjas, et „kui arvestada nii kvalitatiivseid kui ka riskitegureid, piisaks Mehhiko asemel Nitra eelistamiseks [150–200] miljoni inglise naela ⁽²³⁾ suurusest riigiabist“. Samamoodi oli JLRi 2015. aasta novembri otsus kinnitada uue tehase asukohaks Nitra tehtud „tingimusel, et saadakse kogu kõnealune riigiabisumma“. Seetõttu nõudis JLR, et investeerimislepingus oleks punkt, kus on kirjas, et ettevõtte täidab oma investeerimiskohustust ainult siis, kui saadakse kogu regionaalabisumma.
- (68) Peale selle märkis Slovakkia, et võimalikku elluviimisviivitust Mehhikos võeti rahalises võrdluses sõnaselgelt arvesse ja seega kaaluti seda põhjalikult. Slovakkia viitas 10. juuli 2015. aasta üleilmastumisfoorumi esitlusele, kus on kirjas, et „töö nr 1 elluviimisele kulub Mehhikos [...]s eeldatavasti 6–9 kuud rohkem, nagu kirjeldatud eespool“.

4.2.3. Proportsionaalsuse puudumine

- (69) Slovakkia ametiasutuste väitel ei antud JLRile mingit muud abi, mistõttu on nende arvates abi proportsionaalne.

4.2.4. Selge negatiivne mõju – ühtekuuluvuse kahjustamine

- (70) Slovakkia ametiasutused rõhutasid, et Slovakkia abi ei kahjusta ühtekuuluvust Poolaga, tuletades meelde, et „üleilmastumisfoorum otsustas 10. juulil, et Poola Jawor ei ole sobiv asukoht, sest seal on tõsiseid probleeme koha põhiomaduste ja elluviimisega. Seetõttu tuli valida Slovakkia Nitra ja Mehhiko Puebla vahel. Eelistatud asukohaks valiti Slovakkia ja anti luba alustada põhjalikku teostatavusuuringut. Mehhiko jäeti esialgu kõrvale.“ Jawor jäeti Nitra kõrval valikust välja siis, kui 10. juulil 2015 otsustati lõpliku soovitusliku asukoha kasuks, mille pidi nõukogu ratifitseerima sama aasta augusti alguses. JLRi ja Tata Motorsi nõukogud ei kaalunud vastavalt 3. ja 7. augustil 2015 toimunud koosolekul Nitra kõrval enam Jawori.

⁽²²⁾ Kasutades arve, mida komisjon mainis algatamisotsuse allmärkuses 55.

⁽²³⁾ Vastab abikõlblikele investeerimiskuludele summas [1 700–2 100] miljonit inglise naela.

4.2.5. Selge negatiivne mõju kaubandusele – ületati abi ülemmäära

- (71) Kuna Slovakkia ametiasutusel on arvamusel, et mingit muud abi peale teatatud abi ei antud, ei nõustu nad komisjoni kahtlusega, et ületati lubatud suurimat abi osakaalu, mis võiks avaldada kaubandusele selget negatiivset mõju.

5. JLRi MÄRKUSED

5.1. Sissejuhatus

- (72) JLR toetas Slovakkia ametiasutuste 20. juuli 2017. aasta märkusi ja lisas mõned täpsustused.

5.2. JLRi märkused võimaliku teatamata lisaabi kohta

- (73) JLRi arvates olid Slovakkia jõupingutused NSP arendamisel vajalikud selleks, et koht oleks elujõuline ja ahvatleks sinna investeerima. JLR teadis väga hästi, et taristu ei oleks ainult tema kasutada ning ta peab maksma tavapäraseid juurdepääsutasusid ja makse, turuhinna ostetava maa eest ja tema vajadusi silmas pidades tehtud erilahenduste eest.
- (74) JLR väitis kindlalt, et NSP ja taristu arendamine ei ole ainult tema jaoks. See, et üldplaneering ja õigusaktid pärinevad juba 1990ndatest, kinnitab, et neid ei tehtud vaid JLRi huvisid silmas pidades. Vastupidi, hoopis Nitra Põhjatööstuspargi ala ja pikaajaste tööstuspiirkonna edasiarendamise plaanide olemasolu olid tegurid, mis mõjutasid JLRi otsustama Nitra kasuks. Seda on näha ka JLRi sisedokumentidest, kus on viited, nagu „*asub professionaalselt arendatavas tööstuspargis*“, ⁽²⁴⁾ „*koha valimisoleku ja taristu tõttu parim kindlustuspoliis*“ ⁽²⁵⁾ ja „*[k]oht loodud tööstuspargis, kus kõrval asuvad ka tehased*“ ⁽²⁶⁾.
- (75) Peale selle juhtis JLR tähelepanu sellele, et ta omandas NSP äriotstarbel kasutatavast pindalast ainult 55 % ehk 185 hektarit 338st ning esmaostu õigus ega muu ostuõigus ei anna talle õigust maa hõivata või seda oma kontrolli all hoida. Samuti tuletab JLR meelde, et loobus põhjaala esmaostuõigusest 25. augustil 2017. Selline õigus säilis tal vaid 28,5 hektari suhtes.
- (76) JLR väidab, et maksis ehitusvalmis maa eest täisturuhinna, sest selle olid sõltumatult määranud kolm eksperti, kusjuures hinna määramisel arvestati sõnaselgelt just ehitusvalmidust ehk hinnati maad, mille maa on ehituseks ette valmistatud. Peale selle selgitas JLR, et maksis tema soovil tehtud lisatööde eest täies mahus. Nende maksumus oli peaaegu kaks korda suurem kui algselt investeerimislepingus ettenähtud 16,9 miljonit eurot.
- (77) Lisaks selgitab JLR, et algatamisotsuse põhjenduses 16 mainitud 75 miljonit eurot ei ole hind, mille eest MHI ostis JLRi krundi kolmandatelt isikutelt, vaid MHI kogukulud kogu NSP maa ostmisele.
- (78) Samuti väidab JLR, et ei saanud kasu PKM-lõivust vabastamisest. JLR ei ostanud mitte põllumajandusmaad, vaid tööstusmaad ning kõik kolm maa turuhinna eksperdi hinnangut anti just ehitusvalmis tööstusmaale. JLR mõõnis, et ühes tema dokumendis oli tööpoolest juttu kuni [50–110] miljoni euro suurusest PKM-lõivust vabastamisest, aga see kajastas konsultandi valearusaama, mille aluseks ei olnud Slovakkia ametiasutustelt saadud info.

⁽²⁴⁾ Rahvusvahelise arengu nõukogu aruanne, 30. märts 2015.

⁽²⁵⁾ Rahvusvahelise arengu nõukogu esitus, 1. juuni 2015.

⁽²⁶⁾ Strateegianõukogu esitus, 15. juuni 2015.

5.3. Märkused teatatud abi siseturuga kokkusobivuse kohta

- (79) JLR kinnitas, et regionaalabi oli Nitrasse investeerimise kasuks otsustamise eeltingimus. JLR kinnitas, et arvestas nii strateegiliste kaalutlustega kui ka lisakulusid katva riigiabi saamise võimalusega, ent rõhutab, et strateegilised kaalutlused üksinda või koos väiksema riigiabiga ei oleks pannud teda Nitra kasuks otsustama.
- (80) JLR rõhutas, et teised sõidukitootjad otsustasid Mehhikosse investeerida nii enne kui ka pärast tema asukohtaotsust. Nende investeeringud Mehhikosse kinnitavad riigi tõsiseltvõetavust ka JLRi võimaliku tegevuskohana. Hindas ju JLR Mehhikot üle 18 kuu. Selleks loodi projektimeeskond, palgati välised konsultandid, suheldi Mehhiko valitsusametnikega ja käidi kohapeal (seda tegi isegi JLRi äritegevuse üleilmse laiendamise meeskonna kõrgeim juht).
- (81) JLR rõhutab, et pidas Mehhikot teostatavaks võimaluseks kogu otsustamisperioodil, ja seda on näha ka paljudest komisjonile esitatud toleaegsetest sisedokumentidest. JLRi arvates on ajakirjanduses avaldatud vastupidised arvamused, mida algatamisotsuses mainiti, puhtspekulatiivsed ega kajasta kuidagi JLRi otsustamisprotsessi.
- (82) Peale selle väidab JLR, et kavas oli investeerida ühte kohta. Kunagi ei olnud mingit plaani investeerida samal ajal või lähitulevikus teise tehasesse, aga kusagil mujal. JLR mõnab, et juhatuse liikmete 21. jaanuaril 2015. aasta koosoleku protokollis on tõesti juttu teisest tehasest, kuna seal sel teemal tõepoolest spekuleeriti ja seetõttu läks ka protokoll kirja, et kui on piisavat nõudlust, võib JLR kaaluda viie või kümne aasta pärast alginvesteeringu lõpuleviimisest teise tehase ehitamist kusagile mujale. Sellegipoolest rõhutab JLR, et seda tulevikuvõimalust lähemalt ei käsitletud ei koosoleku materjalides ega koosolekul endal. Pigem on koosoleku materjalides juttu sama kohaga seotud kahest eri etapist ehk JLRi strateegiast alustada tootmist 2018. aastal 150 000se aastavõimsusega (esimese tehase esimene etapp) ja suurendada seda [2020–2025]. aastal 300 000ni (esimese tehase teine etapp). Peale selle väidab JLR, et kahe 300 000se aastavõimsusega lisatehase samaaegne ehitamine ELi ja Mehhikosse oleks mõeldamatu, kuna 2014/2015. majandusaastal müüs JLR ainult 462 209 sõidukit. Neid arve vaadates ei ole mingit ratsionaalset alust arvata, et JLR võis tahta suurendada oma aastast tootmisvõimsust lähemas tulevikus 600 000 sõiduki võrra.
- (83) JLR rõhutab, et Jawor Poolas ei olnud Nitra ega Mehhikoga võrdväärne, sest sellel olid olulised puudused, eriti just krunti poolitav tee. Seetõttu ei pidanud nõukogu Jawori Nitraga võrdseks valikuvariandiks, nagu on kirjas ka nõukogu 18. novembri 2015. aasta koosolekul tehtud esitluses.

6. ABI HINDAMINE

6.1. Sissejuhatus

- (84) Siin jaotises keskendub komisjon kõigepealt sellele, kas teada antud abi on kogu riigiabi, mida JLR saab, või saab ta kasu ka muust abist ehk täpsemalt müügihinna ja turuhinna erinevusest, riigi rahaga erikasutuseks ettenähtud taristu ehitamisest ja PKM-lõivust vabastamisest. Pärast abi õiguspärasuse vaagimist, kujundab komisjoni kindla arusaama saadud abi ühisturuga kokkusobivuse kohta.

6.2. Abi olemasolu

6.2.1. Teada antud otsene abi

- (85) Algatamisotsuses märgitud põhjustel arvab komisjon, et teatatud otsene abi on ELTLi artikli 107 lõike 1 mõistes riigiabi ja kuna seda antakse riigi vahenditest, on see valikuline, annab JLRile majandusliku eelise ning võib mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust ja moonutab või võib moonutada konkurentsi.

6.2.2. Võimalik lisaabi, millest ei ole teada antud

- (86) Nagu kirjas jaotises 3.1, arvas komisjon algatamisotsuses, et JLR võis saada NSP arendamise ja JLRi krundi ostuga seoses täiendavat riigiabi. Algatamisotsuses oli käsitletud kolme võimalust, kuidas JLR võis sellist lisaabi saada:
- a) algatamisotsuse põhjenduses 118 on kirjas, et kui NSP oleks käsitatav JLRi jaoks ehitatud taristuna, peaks JLRi tasu NSP omandiõiguse ja muude sellega seotud õiguste eest sisaldama tavapärasel turutingimustel ka taristu arendamise kulusid, mida Slovakkia riik NSP ehitamisel tegi (v.a tööpoolest üldkasutatava taristu ehitamise kulud, mis on vaja veel välja selgitada);
 - b) algatamisotsuses oli sõnastatud kahtlus, et isegi, kui jõutakse järeldusele, et kogu NSPd ei saa käsitada JLRi jaoks loodud taristuna, siis kas mõned tööd, mida Slovakkia JLRi krundi arendamiseks ja ühendamiseks tegi, ei olnud siiski ainult JLRi vajaduste rahuldamiseks ja kas nende tööde väärtus kajastus õigesti ka sõltumatute ekspertide hindamisotsustes ja hinnas, mille JLR lõpuks maa ja asjaomase taristu eest maksis;
 - c) viimasena oli algatamisotsuses juttu sellest, et PKM-lõivust vabastamist saab käsitada veel ühe abimeetmena JLRi kasuks.

6.2.2.1. Kas NSPd võib käsitada JLRi jaoks loodud taristuna

- (87) Jõudmaks järelduseni, et JLR peab katma kõik Slovakkia riigi tehtud taristuarenduskulud, peavad olema korraga täidetud mõlemad järgmistest tingimustest: a) NSP on erikasutuses taristu ehk JLR on ettevõtte, kelle vajadusi arvestades NSP loodi; ning b) kulude hulka ei kuulu üldkasutatava taristu kulud.
- (88) Komisjoni arvates ei ole mõlemad põhjenduses 87 nimetatud tingimused korraga täidetud, mistõttu ei ole NSP 704 hektarit maad JLRi jaoks loodud taristu. NSP loomise ajaloost, mida kirjeldasid Slovakkia ametiasutused ja mille kokkuvõtte on siinse otsuse jaotises 4.1.1, on näha, et NSP asutati ametlikult 8. juulil 2015 asjaomase märkimisväärse investeeringu tunnistusega, milles anti Slovakkia võimudele maa sundvõõrandamise volitused. NSP maa kasutusotstarbe muutmine tööstusmaaks algas ammu enne seda, kui JLR näitas üles huvi selle piirkonna vastu, ja sel ajal olid juba olemas ka kindlad Nitra põhjapoolse tööstusala arendamise plaanid. Näiteks 2014. aastal oli taristu detailplaneering Lužianky üldplaneeringus juba olemas. Peale selle oli osa tööstusalast (sh Nitra Põhjatööstuspark) selleks ajaks juba välja arendatud. NSP on sisuliselt Nitra Põhjatööstusparki laiendus. Seega asub komisjon seisukohale, et JLR ei ole ettevõtte, kelle jaoks NSP loodi.
- (89) Pealegi ostis JLR ainult ühe osa NSPst. NSP koosneb äriotstarbeliselt kasutatavast maast, mida saab müüa investoritele (sh JLR), ja nn tehnilisest maast. Viimane moodustab NSPst üle poole ja seda on vaja taristumeetmeteks, mis on vajalikud kogu Nitra põhjapoolsele tööstusalale (sh Nitra Põhjatööstuspark) ja veidi ka sellest välja jäävatele aladele. Tehniline maa hõlmab näiteks kiirtee mahasõitu ehk Dražovcesse viivat teed ning mitut kaitsetsooni, mis on vajalikud ala geograafiliste iseärasuste tõttu (nt tulvatõkked) ja kuhu ei saa eriti midagi ehitada. Peale selle esitas Slovakkia tõendid, kust oli näha, et JLRi ostetud maa moodustab NSPst vaid 26 % (kui tehniline maa välja arvata, siis 55 %) ja paljud teised ettevõtted on end NSPst juba sisse seadnud.
- (90) Seetõttu arvab komisjon, et NSP 704 hektarit ei saa pidada JLRi jaoks loodud taristuks.

6.2.2.2. Kas JLR maksis NSP maa ja taristu eest turuhinda

- (91) Nagu algatamisotsuse põhjenduses 119 kirjas, võib tehing ka siis, kui kõik NSP 704 hektarit ei ole käsitatavad JLRi jaoks loodud taristuna, sisaldada JLRile antavat riigiabi: kas konkreetselt JLRi vajadustele vastava taristu arendamisena või maa müümisenä alla turuhinna. Seega on komisjonil vaja hinnata taristumeetmeid ja maamüügitehingut eraldi.

Taristumeetmed

- (92) Põhjenduses 51 nimetatud taristukulud, mida kandis Slovakkia riik, on seotud maa ehituseks ettevalmistamise, teede tegemise, tehnovõrkude, tulvatõkete, veemajanduse ja Lužianky mitmeliigilise transpordi terminali rajamisega.
- (93) Oma otsuses SA.36346 (GRW maa tööstuslikul ja ärilisel otstarbel arendamine Saksamaal)⁽²⁷⁾ analüüsis komisjon, kas see, et riik rahastas sellise maa arendustöid, mis oli ette nähtud turutingimustel müümiseks tööstusettevõtetele, oli algsele omanikule või investorile maa arendamise jaoks antav riigiabi. Komisjon leidis, et riigi maa ehituseks ettevalmistamine ning tehnovõrkude (vesi, gaas, kanalisatsioon ja elekter) ja teedega ühendamine ei ole majandustegevus, vaid osa riigi ülesannetest ehk maa andmine ja järelevalve kooskõlas kohalike linna- ja ruumiplaneerimiskavadega. Meede ei hõlmanud konkreetsete maaostjate erivajadusi arvestavat arendustöid ja ostjad pidid ostma maa turutingimustel.
- (94) Komisjoni arvates ei välju Slovakkia kulutused maa ehituseks ettevalmistamisele NSP äriotstarbelises osas tavapäraste selliste arenduskulude (riigi maa ehituseks ettevalmistamine) piiridest ning selliste kulutuste tegemine (st maa andmine ja järelevalve kooskõlas kohalike linna- ja ruumiplaneerimiskavadega) on Slovakkia riigi ülesanne. Kuna sellised tööd kuuluvad riigi vastutusalasse, ei ole nende riiklik rahastamine maa omanikule või investorile arendustööde eest antav riigiabi. Siin otsuses käsitletaval juhul on omanik või investor MHI. Ent see, kas maa lõppostja ehk siinsel juhul JLR saab riigiabina käsitatavat kasu, ei ole sama, mis küsimus maa omaniku või arendaja riigiabi saamise kohta. Kuna MHI tegutseb riigi nimel ja tema tegevust rahastab riik, on tema tegevus omistatav riigile. JLR ei ole saanud riigiabi maa ehituseks ettevalmistamise ja turuhinnast odavama müügihinnana siis, kui MHI ei valmistanud JLRi krundi ehituseks ette omal kulul selles osas, mis oli enam kui maa tavapärane ehituseks ettevalmistamine, ning kui maa müük toimus turutingimustel.
- (95) Investeeringulepingus on täielik loetelu krundi ehituseks ettevalmistamise töödest ja seal on juttu maa tavapäraseks tööstuslikuks kasutamiseks ettevalmistamisest. Kõik lisatööd, mida on vaja teha just konkreetselt JLRi vajadusi arvestades, on investeeringulepingus pealkirja „Investeeringulepingus Slovakkia ametiasutuste kinnituse, et JLRi järelevalveõigused ehitusetaapis piirdusid vaid õigusega kontrollida, et maa vastaks ehituseks ettevalmistatud tööstusmaa nõuetele, milles olid JLR ja MHI kokku leppinud ja mis määras ka müügihinna. Niisiis järeldab komisjon, et maa ehituseks ettevalmistamine ja JLRi soovidele vastavad lisatööd ei ole JLRile antud riigiabi, kui neile kohaldatakse maamüügilepingut, mis on sõlmitud tavapärastel turutingimustel, või nende eest on tasutud investeeringulepingu kohaselt turutingimustele vastavalt ja lisamaksetena. Selle tingimuse täidetuse analüüs on siinse otsuses põhjendustes 105–108.
- (96) Algatamisotsuses on kirjas, et NSP arendamine ei hõlmanud mitte ainult riigi investeeringuid maa ehituseks ettevalmistamiseks, vaid ka eri liiki taristu arendamist. Need taristutööd, millega tehti JLRile kättesaadavaks ühendus tehnovõrkude ja teedega, tehti väljaspool JLRi ja teiste ettevõtete krunde ning neid ei tehtud ühtegi konkreetset kasutajat silmas pidades (vt põhjendused 97–104).

⁽²⁷⁾ SA.36346 (2013/N), ELT C 141, 9.5.2014, lk 1.

⁽²⁸⁾ Slovakkia ametiasutused märkisid, et kuigi algatamisotsuses on juttu teatavatest investeeringulepingustest 16,9 miljoni euro väärtuses, mille eest oleks pidanud JLR eraldi maksta, olid need kulud kasvanud juba 30,1 miljoni suuruseks.

- (97) Slovakkia ametiasutused kinnitasid, et kõigi tehnovõrkudega seotud tööde eest JLRi krundil peab JLR maksma, nagu ka tehnovõrkudega ühendamise ja nende kasutamise eest, ning seda turuhindade alusel. Slovakkia ametiasutused esitasid ülevaate avalike tehnovõrkude kasutajatasude arvutamisele kohaldatavatest õigusaktidest. Sellised eeskirjad on sätestatud liikmesriigi tasandil ja Slovakkia kinnitas, et NSPs tegutsevatele kasutajatele ei kehti teistsugused hinnad kui mujal riigis. JLRi makstavad ühendamise- ja jaotustasud arvutatakse tavapärase sellises olukorras kohaldatavate hindade alusel. Niisiis maksab JLR ühendamise- ja jaotustasu kooskõlas kogu riigis kohaldatavate sätetega, mille on kehtestanud riiklik võrguteenuste amet. See tähendab, et JLRile ei tehta mingeid erandeid. Komisjon leiab, et tehnovõrkudega seotud tööd on täielikult Slovakkia riigi vastutusalas ega ole tehtud konkreetselt just JLRi vajadusi arvestades.
- (98) Põhjenduses 51 nimetatud investeeringud teedesse on vajalikud kõigile tööstusalal (NSPs ja Nitra Põhjatööstuspargis) ja kaugemalgi asuvatele ettevõtetele. Ükski teedest ei ole tehtud vaid JLRi jaoks või selle erivajadusi arvestades. Teed on tasuta avalikuks kasutamiseks. Slovakkia ametiasutused on kinnitanud, et teetööd piirduvad tavapärasega, ja esitanud tõendid selle kohta, et NSP projektile kohaldatavad reeglid olid samad mis teistegi projektide puhul. JLRi krundi siseste teede ehitamise eest tasub JLR. Seetõttu arvab komisjon, et teedega seotud tööd on täielikult Slovakkia riigi vastutusalas ega ole tehtud konkreetselt JLRi vajadusi arvestades.
- (99) Komisjon on varem arvanud, ⁽²⁹⁾ et kui parkla ei ole ehitatud ühe konkreetse ettevõtte jaoks, vaid on osa tööstuspargi majandusliku arendamise kavast, saab seda käsitada üldkasutatavana ja riigiabi mittesisaldavana. Komisjon märgib, et avalike parkimiskohtade ehitamine oli kirjas juba Lužianky omavalitsuse 2014. aasta üldplaneeringus. Seetõttu järeltab komisjon, et parkla arendamine on Slovakkia riigi vastutusalas ega ole tehtud konkreetselt JLRi vajadusi arvestades.
- (100) Komisjon arvab, et tuletõrjedepoole, politseijaoskonnale, teehooldusdepoole, tulvatõkete süsteemile ja põhjavee kaitsmisele tehtud kulutused on tavapärased riigi ülesanded, mis ei ole majandustegevus. Seetõttu ei ole nende riigi vahenditest rahastamise puhul tegemist riigiabiga.
- (101) Kuna Lužianky mitmeliigilise transpordi terminali ehitust rahastab Slovakkia Raudteed, mis on riiklik taristuettevõtte, võiks seda investeeringut käsitada riigiabina. Kõigepealt uuris komisjon, kas see võiks anda JLRile eelise.
- (102) Slovakkia ametiasutused selgitasid, et selle mitmeliigilise transpordi terminali ehitamist rahastab Slovakkia Raudteed oma äritegevusest saadud tuludest, mille kohta peetakse arvet riigi rahastatud mittemajandustegevusest eraldi. JLR soovib saada terminalis oleva valmissõidukite hoiustamise ala ainukasutusõiguse. Teist kaht terminaliosa saavad kasutada kõik võimalikud kasutajad turutingimustel. Seega nähtub, et vähemalt osa sellest taristust on loodud konkreetselt JLRi vajadusi arvestades.
- (103) Slovakkia ametiasutused kinnitasid veel, et terminali kõikide osade kasutustasud arvutatakse äriistel põhimõtetel ning need hõlmavad kõiki investeerimis-, tegevus-, renoveerimis- ja asenduskulusid. Tasud saavad olema turupõhimõtetele vastavad ja sellised, mis annaksid projekti sisemiseks tulumääraks [...]. 30 aasta jooksul küsitavad kasutustasud peaksid tagama projekti investeeringu tasuvuse [...] miljonit eurot (prognoositav nüüdispuhasväärtus).
- (104) Seetõttu arvab komisjon, et Slovakkia Raudteed toimib samamoodi, nagu käituks turumajanduse tingimustes tegutsev ettevõtja. Kui riiklik organ teeb majandustehinguid tavapärasel turutingimustel ei anna need vastaspoolele eelist ⁽³⁰⁾. Seetõttu järeltab komisjon, et JLR ei saa Lužianky mitmeliigilise transpordi terminali kasutamiseks riigiabi.

⁽²⁹⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2014. aasta otsus (EL) 2015/508 Saksamaa väidetava taristuabi kohta ettevõtjale Propapier PM2 GmbH – Riigiabi SA.36147 (C 30/10) (ex NN 45/10; ex CP 327/08) (ELT L 89, 1.4.2015, lk 72).

⁽³⁰⁾ Euroopa Kohtu 10. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-39/94 (SFEI ja teised), ECLI:EU:C:1996:285, põhjendused 60–61.

Maatehing

- (105) Slovakkia müüs JLRile MHI kaudu 185 hektarit ehitusvalmis äriotstarbelist maad (JLRi krunt) hinnaga 15,83 eurot ruutmeeter ehk kokku peaaegu 30 miljoni euro eest. Komisjoni otsuse SA.36346 põhjendustes 40 ja 41 on kirjas, et arendatud maa lõppostjat ei käsitata maa-arendusmeetme abisaajana ELTLi artikli 107 lõike 1 mõistes, kui ta ostab arendatud maa turuhinnaga. Sellega seoses märgib komisjon, et JLRi krundi lõplik müügihind määrati kindlaks kolme rahvusvaheliselt tunnustatud eksperdi sõltumatute hinnangute alusel (nende keskmisena), mis olid koostatud kooskõlas professionaalsete hindamisnormide ning Ühendkuningriigi kutseliste maamõõtjate organisatsiooni Royal Institution of Chartered Surveyors meetoditega. Kõik kolm hindamisaruannet sisaldavad kinnitust koostaja sõltumatuse kohta, komisjon sai nendega tutvuda ning need on koostatud krundi kohta, mis asub tööstusmaal, mille tehnovõrkudega ühendamise punktid asuvad krundi piiril, mis on ehituseks ettevalmistatud ning mille eest ei ole vaja maksta põllumajandusmaa tööstusmaaks muutmise tasu. Samuti on hindamisaruannetes toetunud eeldusele, et kõik olemasolevad tehnovõrgud ja ala läbiv raudtee paigutatakse ümber ning kogu pargis ehitatakse välja teed ja avalikud parklad. Kõigis kolmes hindamisaruandes kasutatakse sarnaseid meetodeid, mille alusel võrreldakse maad teiste Slovakkias müüdud või müügil olevate kruntidega ⁽³¹⁾ ning kohandatakse nende hindu krundi suuruse, asukoha, olemasoleva taristu, kuupäeva, kuju ja silmatorkavuse alusel. [...] aruandes kasutati lisaks ka diskonteeritud rahavoogude meetodit ⁽³²⁾. Hindamisaruannete kohaselt oli JLRi krundi ruutmeetri hind vastavalt 15,5, 15,0 ja 17,0 eurot.
- (106) Eeldused maa omaduste kohta on kõigis kolmes hindamisaruandes samad ning vastavad JLRi krundi olukorrale pärast taristutööde tegemist.
- (107) Peale selle märgib komisjon, et CB Richard Ellise aruanne, mille Slovakkia ametiasutused komisjonile kogemata esitasid, oli üldine turuteabe aruanne. Selles oli ainult üldine Slovakkia kinnisvaraturu kirjeldus, milles oli välja toodud keskmine Slovakkias müüdud või müügil olevate kruntide hind, mis oli kooskõlas JLRi krundi väärtuse hindamise aruannetes kasutatud võrdluskruntide hinnaga. Turuteabe aruandes ei olnud mingeid konkreetseid kohandamisi JLRi krundi turuhinna määramiseks.
- (108) Seetõttu järeldab komisjon, et ostuhind 15,83 eurot ruutmeetri eest oli turutingimustele vastav ja maa müüdi turuväärtuse hindamise aruannetes kirjeldatud olekus turutingimustel.

Järeldus

- (109) Komisjon on jõudnud järeldusele, et JLR ei saa NSPs krundi ostmisel ja seal tehtud taristutöödega seoses mingit valikulist eelist, mida rahastaks Slovakkia riik.

6.2.2.3. PKM-lõivust vabastamine

- (110) Komisjon väljendas algatamisotsuses kahtlust ega PKM-lõivust vabastamine ei võinud olla JLRile antav riigiabi.
- (111) Nagu mainitud põhjenduses 105, eeldati kõigis kolmes sõltumatus hindamisaruandes, et krundi kasutusotstarve oli tööstusmaa ja selle põllumajandusmaast tööstusmaaks muutmine ei nõua lisakulutusi. Ostuhind 15,83 eurot ruutmeetri eest on niisiis turuhind sellisel juhul, kui ostja ei pea tegema maa kasutusotstarbe muutmisele lisakulutusi. Sõltumatute ekspertide aruannete alusel saab kindlaks teha, et JLRi krundi müük toimus turutingimustel, ning PKM-lõivust vabastamine vähendab MHI kui riigi eriotstarbelise majandusüksuse kulusid oma ülesannete täitmisel, aga see ei kandu valikulise eelisena edasi JLRile.
- (112) Niisiis on komisjon jõudnud järeldusele, et PKM-lõivust vabastamine ei ole JLRile antud riigiabi ELTLi artikli 107 lõike 1 mõistes.

⁽³¹⁾ [...] hindamisaruanne algas 10–40 euro suuruse ruutmeetrihinnaga kruntidega. [...] hindamisaruanne algas 3–55 euro suuruse ruutmeetrihinnaga kruntidega. CB Richard Ellise hindamisaruanne algas 14–38 euro suuruse ruutmeetrihinnaga kruntidega.

⁽³²⁾ Meetodi kohaselt alustati müügihinnast 35 eurot ruutmeeter ja maa proportsionaalsest müügist järgmise 20 aasta jooksul.

6.2.2.4. Kokkuvõte

- (113) Komisjon arvab, et JLRi krundi müügi ning maa ehituseks ettevalmistamise, tehnovõrkude ja taristuga seotud tööde tingimused ei anna JLRile mingeid valikulisi eeliseid. Sellepärast ei ole enam vaja ka hinnata, kas on täidetud muud tingimused, mis kõik koos on vajalikud selleks, et NSP maa müüki JLRile oleks võimalik käsitada ETLi artikli 107 lõike 1 mõistes riigiabina. Seega piirdub JLRile antav riigiabi teadaantud otsetoetusega.

6.3. Riigiabi õiguspärasus

- (114) Komisjon on algatamisotsuses sedastanud, et kuna Slovakkia ametiasutused on komisjonile heakskiitmiseks edastanud teabe kavandatavast otsetoetusest nominaalväärtuses 129 812 750 eurot, on nad järginud selle abiosaga seoses neile ETLi artikli 108 lõikega 3 pandud kohustusi.

6.4. Abi kokkusobivus siseturuga

6.4.1. Abi siseturuga kokkusobivuse hindamise õiguslik alus

- (115) 12. mail 2016 teada antud meetme eesmärk on soodustada regionaalarengut Slovakkia Nitra maakonnas. Seetõttu tuleb selle hindamiseks kohaldada ETLi artikli 107 lõike 3 punkte a ja c regionaalabi kohta RAS 2014–2020 tõlgenduses ning Slovakkia regionaalabi kaarti aastateks 2014–2020. RASi üldistele hindamis põhimõtetele tuginev hindamine koosneb kolmest etapist: miinimumnõuetele vastavuse hindamine, võimaliku selge negatiivse mõju väljaselgitamine ning hea ja halva mõju suhte hindamine. Komisjon jõudis algatamisotsuses järeldusele, et ühiseid hindamis põhimõtteid rakendades võis öelda, et osa üldistest ühisturuga kokkusobivuse kriteeriumidest olid täidetud ja ametliku uurimise käigus ei leitud mingeid asjaolusid, mis seaksid nende kriteeriumide alusel tehtud esialgse hindamise kahtluse alla.
- (116) Ent komisjon väljendas algatamisotsuses kahtlust, kas kõik kulutused olid abikõlblikud ning abi proportsionaalne ja ergutava mõjuga. Seetõttu ei suutnud komisjon jõuda kindlale arusaamisele, kas projekt vastab RASi kõigile miinimumnõuetele. Samuti ei saanud komisjon algatamisotsuses välistada selget negatiivset mõju kaubandusele ja liikmesriikide ühtekuuluvusele. Nende kaalutluste alusel ei saanud komisjon välja selgitada, kas abi võimalik kasulik mõju kaalub ergutava mõju võimaliku puudumise korral üles kahjuliku mõju.

6.4.2. Investeeringuprojekti abikõlblikkus

- (117) Nagu algatamisotsuse jaotises 3.3.2 kirjas, arvab komisjon, et investeeringuprojekt võib saada regionaalabi ja riigiabi võib olla siseturuga kokkusobiv, kui on täidetud kõik RASis sätestatud kokkusobivuse kriteeriumid.

6.4.3. Kulude abikõlblikkus

- (118) Algatamisotsuses väljendati kahtlust reservkulude abikõlblikkuses. RASi 20. lõigu punkti e kohaselt on „abikõlblikud kulud – investeeringuteks ettenähtud abi korral alginvesteeringuga seotud materiaalne ja immateriaalne vara või palgakulud“. Slovakkia ametiasutused esitasid kuluartiklite üksikasjaliku jaotuse. Need abikõlblikud kuluartiklid näitasid eeldatavaid kulusid abitaotluse esitamise ajal ja sellist reservi iga abikõlbliku kuluartikli jaoks, mis on osa mõistlikust kulude hindamisest. Investeeringulepingus käsitatakse kogu 1 406 620 590 euro suurust nominaalsummat „kavandatud projektiinvesteeringuna“, mille JLR on lubanud teha ⁽³³⁾.

⁽³³⁾ Investeeringulepingus on kirjas, et kui tegelikud investeeringukulud on investeeringuperioodil alla 85 % kavandatud projektiinvesteeringust, on Slovakkial õigus leping lõpetada ja JLR peaks kogu investeeringu summa tagasi maksma.

- (119) Slovakkia ametiasutuste selgituste alusel märgib komisjon, et JLRi organisatsiooniseses 18. novembri 2015. aasta esitluses oli juttu reservist organisatsioonisesest raamatupidamiskaalutlustel, mis olid seotud JLRi investeerimislubadusega Slovakkiale. See reserv ei olnud hinnangulistele abikõlblikele kuludele lisanduv kulu, vaid hindamisvaru. Kuna JLR võttis investeerimislepingus endale kohustuse kulutada kogu investeeringu nominaalväärtus ehk 1 406 620 590 eurot ja regionaalabi makstakse vaid tegelikult tehtud abikõlblike kulude pealt, on komisjon nõus, et 1 406 620 590 eurot on abikõlblike kulude maksimaalne nominaalväärtus, mille jaoks võib abi anda. Komisjon märgib sellega seoses, et Slovakkia võttis endale kohustuse mitte ületada teada antud maksimaalset abisummat ega abi osakaalu ülemmäära. Seega saab komisjon järeldada, et abikõblilikud kulud on RASi 20. lõigu punktiga e kooskõlas.

6.4.4. Miinimumnõuded

6.4.4.1. Panus piirkondliku eesmärgi saavutamisse ja riikliku sekkumise vajadus

- (120) Nagu kirjas algatamisotsuse jaotise 3.3.4.1 punktis a, aitab abi kaasa regionaalarengule ja seda peetakse õigustatuks, sest Nitra on regionaalabi kaardil maakond, millel on ETLi artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt õigus saada regionaalabi ja kus tavapärase suuretevõtetele makstava investeerimisabi osakaalu ülemmäär on 25 %.

6.4.4.2. Regionaalabi ja selle andmise meetodi sobivus

- (121) Komisjon jõudis juba algatamisotsuse jaotise 3.3.4.1 punktis b järeldusele, et teatatud otsetoetus on põhimõtteliselt sobiv meetod, millega hüvitada elujõulisuse vahe ja vähendada investeerimiskulusid. Maksusoodustusi ei valitud sellepärast, et need on halduslikult keerukad.

6.4.4.3. Ergutav mõju

- (122) RASi alapunkti 3.5 kohaselt võib regionaalabi pidada siseturuga kokkusobivaks ainult siis, kui sel on ergutav mõju. Ergutav mõju esineb siis, kui abi muudab ettevõtte käitumist nii, et ta hakkab tegelema piirkonna arengut toetava lisategevusega, mida ta ilma abita ei teeks või teeks piiratult, muul viisil või muus kohas. Abiga ei tohi subsideerida sellise tegevuse kulusid, mida ettevõtte teeks niisamagi, ja sellega ei tohi hüvitada majandustegevuse tavalist äririski.
- (123) RASi 64. ja 65. lõigus on sätestatud vormilised ergutava mõju nõuded, mille kohaselt võivad konkreetse investeeringuga seotud tööd alata alles pärast abitaotluse ametlikku esitamist. Komisjon on algatamisotsuse põhjenduses 166 juba maininud, et vormilised ergutava mõju nõuded toetusele on täidetud, sest ametlik abitaotlus on esitatud enne investeerimisprojekti elluviimise algust. Komisjon kinnitab seda arvamust ka siinse otsuse jaoks.
- (124) Vormilise ergutava mõju nõude kõrval on RASi 61. lõigus nõutud, et abil oleks ka sisuline ergutav mõju, mille esinemist saab tõendada kahe võimaliku stsenaariumi korral: st abita poleks investeering piisavalt kasumlik (1. stsenaarium) või abita tehtaks investeering teises asukohas (2. stsenaarium).
- (125) Teise stsenaariumi korral peab liikmesriik tõendama, et abi motiveerib abisaajat tegema kavandatava investeeringu valitud piirkonda ja mitte mujale (kus investeering oleks kasumlikum ega vajaks abi), kuna abiga hüvitatakse abisaajale projekti valitud piirkonnas elluviimisega seotud netopuudujäägid, mida teises võimalikus (elujõulisemas) elluviimiskohas ei ole.
- (126) Nagu kirjas RASi alapunktis 3.5.2, peab liikmesriik esitama selged tõendid selle kohta, et abi mõjutab reaalselt investeerimist või investeerimiskoha valikut. Selleks peab liikmesriik esitama põhjaliku kirjelduse vastupidisest stsenaariumist, milles abisaajale abi ei anta.

- (127) Slovakkia esitas vastupidise stsenaariumina teise stsenaariumi, mille kohaselt oleks investeering tehtud Nitra asemel Mehhiko Puebla osariiki H[...]sse. Teatise kohaselt oleks heakskiidetud investeerimisprojekti ehk aastas 150 000 sõidukit tootva tehase abita ehitamine H[...]sse andnud kavandatud 20aastase projekti jooksul Nitraga võrreldes 413 miljonit eurot suurema investeeringu nüüdispuhasväärtuse.
- (128) RASi 71. lõigus on kirjas, et teise stsenaariumi korral võib liikmesriik tõendada abi ergutava mõju olemasolu, esitades äriühingu dokumendid, millest nähtub, et võrreldud on investeeringu kulukust ja kasu valitud abi andmise piirkonnas ja muus asukohas. Selleks peaks liikmesriik RASi 72. lõigu alusel toetuma ametlikele nõukogu dokumentidele, riskihindamistele, finantsaruannetele, organisatsiooniselele äriplaanidele, eksperdiarvamustele, muudele uuringutele ja dokumentidele, kus on kirjeldatud erinevaid investeerimisstsenaariumeid.
- (129) Nagu algatamisotsuses juba mainitud, esitasid Slovakkia ametiasutused sellise teabe asukoha valimise protsessi selgitusena, millega koos olid esitatud ka selle aluseks olnud dokumendid valimise ajast. Neis dokumentides on kirjeldatud, kuidas abisaaja investeeringu tegemist ja investeerimiskohta kaalus. Ametliku uurimise ajal esitasid Slovakkia ametiasutused veel selgitusi ja lisadokumente sellest ajast.
- (130) 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil lepitati kokku, et soovitatav oleks valida investeeringukohaks Nitra, kui nõukogu selle heaks kiidab. JLRi nõukogu kiitis Nitra 3. augustil 2015 heaks. Samuti kiitis nõukogu siis heaks Slovakkia ainuläbirääkimiste kulgu kinnitava mittesiduva kavatsusavalduse allkirjastamise ning JLRi uue üksuse asutamise Slovakkias, kui see äritegevuse heakskiitmise arutelul⁽³⁴⁾ heaks kiidetakse ja JLRi äriplaan 2015. aasta septembri kolmandal nädalal põhjalikult läbi vaadatakse. Ka Tata Motors Limitedi nõukogu 7. augusti 2015. aasta koosoleku protokollis on viide põhjalikule esitlusele, mille teeb järgmisel koosolekul projekti finantsküsimumustes JLRi finantsjuht. 2015. aasta juulis/augustis oli juttu veel 300 000se aastase tootmisvõimsusega tehastest. Projekt läbis äritegevuse heakskiitmise arutelu JLRi juhataste koosolekul 3. septembril 2015. Tata Motorsi nõukogu 18. septembri 2015. aasta koosolekul andis JLR nõukogule värskeimat teavet Darwini projekti kohta (sh olulisim finantsteave ja ärilised põhjendused). Mehhiko asemel Nitra valimiseks piisas muudetud riigiabisummast [150–200] miljonit inglise naela⁽³⁵⁾ ja projekt jagati kahte etappi. 21. oktoobril 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil lepitati kokku muuta algset investeerimisprojekti abitaotluse jaoks nii, et see piirduks vaid esimese etapiga, kuna teise etapi toodete kohta ei olnud piisavat teavet ehk puudus kindel äriplaan, mille alusel sõlmida Slovakkia ametiasutustega kogu investeeringu kohta ametlik leping. JLRi nõukogu 18. novembri 2015. aasta koosolekul kiideti heaks muudetud äriplaan ja Slovakkia kinnitati eelistatud investeerimiskohaks, aga tingimusel, et kavandatud projekti jaoks saadakse kogu riigiabisumma. Slovakkia ja Mehhiko nüüdispuhasväärtuse aluseks oli värskeim tootestrategia ja värsked eeldused, milles ei olnud enam teist etappi. Nüüdispuhasväärtuse erinevus oli 413 miljonit eurot ja uueks riigiabi nominaalsummaks saadi 129 812 750 eurot.
- (131) Ergutava mõju olemasoluks peab abi olema otsustav tegur, mis paneb tegema investeeringu H[...] asemel Nitrasse. Kuna lõplik investeerimisotsus tehti alles 2015. aasta oktoobris/novembris, mil algne investeerimisprojekt tehti ümber ja kaotati selle teine etapp ning mil JLRi nõukogu taaskinnitas Slovakkia sõnaselgelt eelistatud uueks tegevuskohaks, on 2015. aasta oktoober/november komisjoni arvates see aeg, mil peaks olema avaldunud ergutav mõju. Ent kuna JLRi nõukogu ja Tata Motorsi nõukogu olid 10. juuli 2015. aasta asukohasoovituse 2015. aasta augusti alguses juba ratifitseerinud ning 10. augustil 2015 oli Slovakkia sõlmitud mittesiduv kavatsusavaldus, millest avalikult anti teada järgmisel päeval, arvab komisjon, et ergutav mõju peaks olema avaldunud ka 2015. aasta juulis/augustis.

⁽³⁴⁾ Äritegevuse heakskiitmise arutelul lepitakse kokku äristrateegias, lisatakse projekt äriplaani ja tsüklikavva ning kogu investeerimisprojekt kiidetakse heaks.

⁽³⁵⁾ See vastab [1 700–2 100] miljoni inglise naela suurusele abikõlblikule kulule, mis on väiksem kui 25. juuni 2015. aasta abitaotluse kavandis esitatud [2 100–2 500] miljonit.

Mehhiko tõsiseltvõetavus

- (132) Eelmärkusena mainib komisjon, et Slovakkia väidab, et Mehhiko oli JLRi jaoks tõsiseltvõetav alternatiiv sellepärast, et oli realistlik investeerimiskoht teistele autotootjatele, ei saa pidada piisavaks, sest see ei ole faktiline tõend sellest, et kui JLR poleks abi saanud, oleks ta teinud investeeringu Mehhikosse. RASi 68. lõigu kohaselt on vastupidine stsenaarium usaldusväärne, kui see on autentne ja seotud otsuse tegemise tingimustega ajal, mil abisaaja teeb investeeringu kohta otsuse.
- (133) Ametliku uurimise ajal esitasid Slovakkia ametiasutused rohkem JLRi dokumente, kust on näha, et võrreldi kulusid ja kasu Nitras ja Mehhikos H[...]s. RASi 71. lõigu kohaselt peab komisjon kontrollima, kas võrdlusel on realistlik alus.
- (134) Algamisotsuse põhjenduses 181 tõi komisjon välja kolm peamist põhjust, miks ta kahtleb Mehhiko variandi tõsiseltvõetavuses.
- (135) Esiteks ei saanud komisjon välistada, et esitatud teave ei käinud kahe eraldi projekti kohta. Komisjoni arvates on siinse otsuse põhjendustes 61–66 esitatud argumendid Slovakkialt piisavad järeldamiseks, et projektid „Oak“ ja „Darwin“ olid ühe projekti teostatavusuuringud (nii on sõnaselgelt öeldud ka 7. augustil 2015 Tata Motorsi nõukogule tehtud esitluses) ja Mehhiko varianti ei heidetud kõrvale enne, kui JLRi nõukogu tegi 18. novembril 2015 lõpliku otsuse allkirjastada Slovakkia investeerimisleping.
- (136) Isegi juba enne projekti „Darwin“ ametlikku käivitamist oli viiteid sellele, et võrreldakse Ida-Euroopat ja Põhja-Ameerika vabakaubanduse kokkuleppe (NAFTA) riike. Näiteks oli 10. novembril 2014 toimunud strateegianõukogu protokollis üks päevakorrapunkte „*teha dokumenteeritud info alusel üleilmse konkurentsivõime uuring (sh Ida-Euroopa ja NAFTA riikide võrdlusanalüüs)*“.
- (137) Nii projektis „Oak“ kui ka projektis „Darwin“ võeti uurimise aluseks tehas, mis toodaks aastas 300 000 sõidukit, asuks 400–600 hektaril ja alustaks tootmist 2018. aasta juunis. Vajaliku lisatootmisvõimsuse arvnäitajad kinnitavad Slovakkia ja JLRi väiteid, mille nad saatsid vastuseks algamisosusele, et puudus vajadus ehitada kaks eraldi tehast, mille mõlema tootmisvõimsus oleks 300 000 sõidukit. Seda näitab ka näiteks 15. detsembril 2014. aasta dokument „*Üleilmse tootmise jalajälje suurendamine*“.
- (138) Juhatuse liikmete 21. jaanuari 2015. aasta koosolekul mainiti ka teist tehast. Slovakkia ametiasutused selgitasid, et juhatuse liikmed arutasid lühidalt, et pärast esimest 300 000se võimsusega tehase ehitamist tuleks viie kuni kümne aasta pärast kaaluda järgmise tehase ehitamist, kui nõudlust on. Selle teise tehase asukohaks võiks olla Ameerika Ühendriigid ja Mehhiko, mis ka selgitaks, miks JLR kinnitas 2015. aasta detsembris Puebla osariigi valitsusjuhile, et tahab suhteid edasi arendada, sest jätkab üleilmset laienemist ning Puebla ja Mehhiko jäävad endiselt JLRi mõtetesse.
- (139) Slovakkia esitatud tõenditest on näha, et teostatavusuuringud projekt „Oak“ ja projekt „Darwin“ viidi läbi ühe tehase jaoks. 27. aprillil toimunud strateegianõukogul kinnitati projektist „Darwin“ rääkides ELi väliseks valikuvõimaluseks Puebla ning otsustati lõpetada Türgi ja teiste valikust väljajäänud riikide hindamine. 25. juunil 2015 Puebla valitsusjuhile saadetud kirjas, mis järgnes JLRi äritegevuse üleilmse laiendamise meeskonna samal kuul toimunud visiidile Pueblasse, antakse teada, et H[...] „*koos mõne Kesk- ja Ida-Euroopa kohaga jätkab konkureerimist võimaliku investeerimiskohana*“. 10. juuli 2015. aasta üleilmastumisfoorumi koosoleku protokollis on kirjas, et „*koosoleku eesmärk oli valida välja Darwini ja Oaki projektide eeliskoht [...]*“. Veel oli seal kirjas, et „*Pueblal (Oaki projekti eelistus) on Nitraga (Darwini projekti eelistus) võrreldes märgatavad kulueelised*“. JLRi nõukogu 18. novembril 2015 toimunud koosoleku protokollis on kirjas, et „*Slovakkia ja Mehhiko nüüdispuhasväärtus on uusima tootstrateegia ja uute eelduste alusel ümberarvutatud ning teine etapp on kaotatud*“.

- (140) Seetõttu peab komisjon usutavaks, et Slovakkia ametiasutuste esitatud teave projektide „Oak“ ja „Darwin“ kohta käib üheainsa projekti kohta.
- (141) Teiseks põhjendas komisjon algatamisotsuses oma kahtlusi Mehhiko valiku tõsiseltvõetavuses sellega, et Mehhiko ja Euroopa kohtade hindamise põhjalikkus oli erinev. Selle ümberlukkamiseks esitas Slovakkia lisatõendeid ja selgitusi, mille kokkuvõte on siinse otsuse põhjenduse 59 punktis b. Slovakkia ametiasutused on kinnitanud oma seisukohta ka sellega, et esitasid veel Puebla võimude ja JLRi vahelist kirjavahetust ning kohavisiitide ülevaate ja protokollid. Selle lisateabe alusel saab komisjon nõustuda, et nii Oaki kui ka Darwini projektis toimus analüüs sama põhjalikkusastmega. Kui võrreldi Oaki projekti eelistust (H[...]) ja Darwini projekti eelistust (Nitra), olid nende mõlema kohta olemas samaüksikasjalikud andmed ja mõlema kohta tehti ühesugune finantsmudel.
- (142) Sellega seoses märgib komisjon, et 2014. aasta lõpus võttis JLR projekti „Oak“ jaoks abiks Ernst & Youngi. Temaga koos töötati välja põhjalikud ideaalse koha kriteeriumid, mida hiljem kasutati koha valimiseks mõlemas projektis. Ida-Euroopa kohtade hindamise edenedes võttis JLR 16. veebruaril 2015 appi PriceWaterhouseCoopersi (edaspidi „PwC“), kes aitas muu hulgas täpsustada ka ideaalse koha kriteeriume. Selle tulemusena valminud mudeli aluseks olid nii JLRi kogemused kui ka PwC kogemused tegevuskoha valimisel Ida-Euroopas koos teiste algseadmevalmistajatega. Slovakkia ametiasutused märkisid, et see kriteeriumide täpsustamine on Oaki ja Darwini projekti ideaalse koha kriteeriumide ja analüüsi erinevuse põhjus. Ent kui lõpuks hakati võrdlema Oaki ja Darwini projekti eelistusi, oli mõlema koha kohta olemas ühtmoodi põhjalik info.
- (143) Kuigi Slovakkia ametiasutused kinnitasid, et asukohasoovituse tegemise ajal 10. juulil 2015 oli nii Oaki kui ka Darwini projektis olemas ühtmoodi detailne info, on üleilmastumisfoorumil tehtud esitluses Oakil vähem andmeid kui Darwinil (vt algatamisotsuse põhjendus 181). Slovakkia ametiasutused selgitasid, et üleilmastumisfoorum oli Mehhiko ja Puebla infoga juba kursis. Mehhiko kui kõige paljulubavama Põhja-Ameerika riigi ja Puebla kui kõige paljulubavama Mehhiko osariigi väljavalimine oli toimunud varem. Euroopa kohti analüüsiti lühema aja jooksul, sest sellega alustati alles 2015. aasta veebruaris. Seetõttu ei toimunud riigi ja koha valimine järjestikku. 10. juulil 2015 asetleidnud üleilmastumisfoorumil oli Darwini valikus veel kaks riiki – Poola ja Slovakkia –, aga alles jäi vaid Slovakkia Nitra.
- (144) Kolmandaks kahtles komisjon Mehhiko variandi tõsiseltvõetavuses ka sellepärast, et (nagu mainitud algatamisotsuse põhjenduses 181) Mehhiko variant sisaldas suuremat viivitust. Komisjon nõustub Slovakkia ametiasutuste arvamusega (vt siinse otsuse põhjendus 68), et seda tootmise hilisemat alustamist arvestati 10. juuli üleilmastumisfoorumil toimunud Puebla ja Slovakkia kvalitatiivsel ja kvantitatiivsel võrdlemisel. Pikema ajakava mõju nüüdispuhasväärtusele oli arvudes väljendatud vahemikus [80–130] miljonist inglise naelast ehk [96–156] miljonist eurost (kuuekuuline viivitus) kuni [110–180] miljoni inglise naelani ehk [132–216] miljoni euroni (üheksakuuline viivitus). Selle riski ja rahalise mõjuga arvestati sõnaselgelt ka 2015. aasta oktoobris/novembris ajakohastatud äriplaani arvnäitajates.
- (145) Seetõttu on komisjon jõudnud järeldusele, et lõpliku investeerimiskohaotsuse tegemise ajal oli H[...] reaalne ja tõsiseltvõetav alternatiiv Nitrale, mistõttu võib seda pidada RASI 68. lõigu mõistes tõsiseltvõetavaks vastupidiseks stsenaariumiks.

Strateegilised kaalutlused

- (146) Nitra nüüdispuhasväärtus oli lõpliku otsuse tegemise ajal 2015. aasta novembris H[...]ga võrreldes märgatavalt ebasoodsam. JLR sai oma arvutustes NPV erinevuseks 344 miljonit inglise naela ehk 413 miljonit eurot. Selles ei olnud arvesse võetud kuue kuni üheksa kuu pikkust viivitust, mis kaasneks investeeringu tegemisega Pueblas; sellise eririski rahaline maksumus jooksvas väärtuses oli hinnanguliselt vahemikus [80–130] miljonit inglise naela ehk [96–156] miljonit eurot (kuuekuuline viivitus) kuni [110–180] miljonit inglise naela ehk [132–216] miljonit

eurot (üheksakuuline viivitus). Allesjäänud NPV-erinevus jääb vahemikku [164–234] miljonit inglise naela ehk [197–281] miljonit eurot kuni [214–264] miljonit inglise naela ehk [257–317] miljonit eurot ja teatatud riigiabi katab sellest vaid 33–43 %. JLR diskonteeris teatatud riigiabi (108 mln inglise naela ehk 130 mln eurot) kapitali maksumuse diskontomääraga [...] %, nagu tavaliselt. Kuna projekti elueaks arvestati 20 aastat, hindas JLR riigiabi väärtuseks seega 76 miljonit inglise naela ehk 91 miljonit eurot. Ent kui vaadata 18. novembril 2015 nõukogule tehtud esitlust, olid otsustamisel määravad ka mitmed kvalitatiivsed tegurid. Nende 2015. aasta juunis toimunud Puebla visiidil ning 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil arutatud ja analüüsitud tegurite olemasolu ja olulisus leidis taas kinnitust.

- (147) See, et abile vaatamata oli Nitra NPV H[...]ga võrreldes endiselt ebasoodsam, tekitas mitu küsimust, mis on abi ergutava mõju ja proportsionaalsuse hindamise seisukohalt olulised: a) kas Mehhiko asemel Slovakkia eelistamine ei olnud tingitud mitte ainult strateegilistest teguritest?; b) miks peeti abi Mehhiko asemel Slovakkia eelistamiseks piisavaks?; ja c) kas Mehhiko asemel Slovakkia eelistamiseks oli vaja kogu abisummat? Küsimusi a ja b käsitletakse käesolevas otsuses ergutava mõju hindamises ning küsimust c proportsionaalsuse hindamises.
- (148) Kõigepealt hindab komisjon, kas Mehhiko asemel Slovakkia eelistamine ei olnud tingitud mitte ainult strateegilistest teguritest. Olulisimad hindamiskaalutlused, mis on kirjas 10. juuli 2015. aasta üleilmastumisfoorumi protokollis olid lähedus autotööstusklastiga, koha põhiomadused, tööjõu saadavus, ajastus, tegevuskulud, kui palju raha tuleb ette maksta ja teostatavus. Üleilmastumisfoorumil olnud juhatuse liikmed pidasid eriti tähtsaks ajastust, kaugust JLRi peakorterist ja suhteliselt suuremat maineriski, mis kaasneks Mehhikoga. Muud tegurid olid looduskatastroofoht, poliitiline stabiilsus, valitsuse toimivus ja korruptsioonirisk ning ELi investeerimine Brexitiga seotud riskide maandamiseks. Mehhikoga seotud elluviimisviivituse mõju arvestati eraldi. Kui mõningane valuutariski maandamise mõju kõrvale jätta, olid kvalitatiivsed tegurid Mehhiko asemel Slovakkiasse investeerimise kasuks.
- (149) Slovakkia ametiasutused esitasid tõendeid ja argumente, mille kohaselt oli neilt saadav riigiabi Mehhiko asemel Slovakkia eelistamiseks vajalik ning kvalitatiivsetest eelistest üksinda H[...] asemel Nitra eelistamiseks ei piisanud.
- (150) 16. juunil 2015 toimunud Pueblas käik andis rohkem teavet mitme strateegilise teguri kohta, mis olid 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumi tehtud asukohasoovituse seisukohalt olulised. Kohalikäigu ülevaatematerjalidest on näha, et õigeks ajaks valmissaamine on risk nii Kesk- ja Ida-Euroopas kui ka Mehhikos. Mehhikoga seostusid veel mõned strateegilised tegurid ja riskid, mida oli vaja veel kohapeal uurimas käia. Külaskäigu protokollis on kirjas rida lisamurekohti, mis on seotud algseadmete valmistajate kontsentreerimisega (kas seal on kohta veel kolmandagi algseadmete valmistaja jaoks ja kui on, siis kuidas JLR sobiks riiki, kus on aastakümneid domineerinud Volkswagen), sadama läheduse, turvalisuse, julgeoleku, korruptsiooni, kultuurierinevuste, kaugusega tegevusbaasist ja looduskatastroofidega. Protokollist on siiski ka näha, et kohapeal käimine kaotas mõned neist teguritest, mida algul peeti suureks probleemiks. Saadi kinnitust, et Pueblas väljavalitud kohas on looduskatastroofide oht väike. Lisaks jätsid Puebla esindajad JLRile hea mulje.
- (151) Samuti juhtisid Slovakkia ametiasutused tähelepanu eriti 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumi protokollile. Üleilmastumisfoorumil leiti „väga tasavägise hindamise“ tulemusena, et Slovakkia ja Mehhiko NPV-erinevuse katavad kvalitatiivsed murekohad, aga ainult koos riigiabiga. Protokollis on sõnaselgelt kirjas, et „otsus tehti [Slovakkia kasuks] väga napi edumaaga, sest Slovakkia NPV on Mehhiko omast palju väiksem ja olenes toetusest, mis oleks ELi eeskirjade kohaselt suurim võimalik“. Ühtlasi „[m]ärgiti, et otsustati nii, kuna Slovakkia valitsus on võimeline ja valmis kaitsma oma otsust Euroopa Komisjoni ees. Samuti märgiti, et Slovakkial on mõistlikud argumendid selle kohta, miks komisjoni heakskiit on tõenäoline.“ Nitra valiti 2015. aasta juulis soovituslikuks uueks tegevuskohaks Mehhiko riskidega arvestades alles pärast Slovakkia riigiabi kaalumist. Komisjon märgib, et riigiabivajadus selgus juba varem teostatavusanalüüsi käigus. Näiteks mainiti JLR nõukogule 21. mail 2015 tehtud esitluses, et „[j]uhatus uurib kõiki võimalusi, kuidas saada Kesk- ja Ida-Euroopas riigilt abi, mis kaotaks Mehhiko rahalise eelise“.

- (152) Tata Motors Limitedi nõukogu 18. septembri 2015. aasta koosoleku protokollis on kirjas, et „[k]ui arvestada nii kvalitatiivseid kui ka riskitegureid, piisaks Mehhiko asemel Nitra eelistamiseks [150–200] miljoni inglise naela ⁽³⁶⁾ suurusest riigiabist. Rahalise riigiabi alusel peeti Slovakkia läbirääkimisi investeerimislepingu sõlmimiseks 2015. aasta septembri lõpus ja uue juriidilise isiku loomiseks.“
- (153) JLRi nõukogule 18. novembril 2015. aastal tehtud esitluses on sõnaselgelt juttu kvalitatiivsete tegurite olemasolust, millest 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil räägiti ning mille JLRi ja Tata Motorsi nõukogud 2015. aasta augustis ratifitseerisid. Pärast Mehhikoga seotud viivituse rahalise mõju ja riigiabiga arvestamist allesjäänud NPV delta [erinevuse] „katavad teised kvalitatiivsed tegurid, nagu nõukoguga kokku lepitud [...]“.
- (154) Seega järeldab komisjon, et põhjenduse (147) punktiga a seoses piisas strateegilistest kaalutlustest ainult pärast Slovakkia riigiabi NPV ja Mehhiko viivituse NPVga arvestamist alles jäänud Nitra ja H[...] vahelise sularahavoo delta katmiseks. Seega välistab komisjon võimaluse, et kogu Nitra ja H[...] NPV-vahe katmiseks oleks piisanud vaid strateegilistest kaalutlustest.
- (155) Seoses põhjenduse 147 punktiga b, mida mainiti ka algatamisotsuse põhjenduses 172, uuris komisjon NPV-väärtusi, mille JLRi nõukogu oli kinnitanud 2015. aasta novembris. Kui võtta arvesse ka Mehhikoga seotud viivitusest tingitud kahju, kataks 76 miljoni inglise naela (91 mln euro) suurune riigiabi (vt põhjendus 146) NPV-vahest ainult 33–43 %. Otsuse dokumentidest on selge, et kogu otsustamisprotsessi jooksul arvestati riigiabi kogu maksimumsummaga. Otsustajad nägid, et rahavoogude delta jääb alles ka pärast kogu abisummaga arvestamist, ja hindasid, kas see oleks aktsepteeritav, kui võtta arvesse ka kaalutlusi, mida ei saa arvuliselt väljendada. Pärast pikka arutelu 10. juulil 2015 otsustati üleilmastumisfoorumil lõpuks ikkagi allesjäänud vahet aktsepteerida. Ent foorumi protokollis kanti, et isegi Slovakkias võimalikku maksimaalset riigiabi arvesse võttes oli Nitra H[...]le eelistamine väga napp. Seetõttu järeldab komisjon, et teised kvalitatiivsed ja riskitegurid olid otsustamisel tähtsad selles osas, et andsid põhjuse aktsepteerida allesjäänud rahavoodeltat.

Järeldus ergutava mõju kohta

- (156) Seetõttu on komisjon jõudnud järeldusele, et abil on selge ergutav mõju, et teha investeering H[...] asemel Nitrasse, sest koos strateegiliste kaalutlustega korvab abi tehase Nitrasse ehitamisega seotud suuremad netokulud. Seetõttu on abil RASi alapunkti 3.5 mõistes vajalik ergutav mõju olemas.

6.4.4.4. Abi summa proportsionaalsus

- (157) Komisjon peab hindama abipaketi proportsionaalsust. RASi alapunkti 3.6 kohaselt peab abisumma läbima kahekordse proportsionaalsuskontrolli. Esiteks tuleb abi piirata asjaomases piirkonnas lisainvesteeringute tekitamiseks või tegevuse ergutamiseks vajaliku miinumini. Teiseks, kuna komisjon kasutab investeeringuteks ettenähtud abi jaoks abi ülemmäärasid, tuleb neid määrasid kasutada netolisakulu meetodi piirmäärana.
- (158) RASi 78. lõigu kohaselt peetakse eraldi teatamisele kuuluvat investeerimisabi üldjuhul vajaliku miinumini piiratuks, kui abisumma vastab toetatavas piirkonnas investeeringu tegemisega kaasnevatele netolisakuludele, mida teises kohas, kus abi ei anta, ei ole. RASi 80. lõigu kohaselt ei tohi abi teise stsenaariumi ehk asukohaga seotud motiveerimise korral ületada kõiki kulusid ja kasu arvesse võttes asjaomase koha ja teise valikuvariandi investeeringu NPV vahet.

⁽³⁶⁾ Nominaalväärtus: [180–240] miljonit eurot.

- (159) Teatatud abi (129 812 750 eurot nominaalväärtuses) proportsionaalsust tuleb hinnata vähendatud projekti ehk 150 000se tootmisvõimsusega tehase NPV alusel. NPV-näitajad kinnitas JLRi nõukogu 2015. aasta oktoobris/novembris. NPV delta oli enne Mehhiko viivitusega arvestamist 344 miljonit inglise naela ehk 413 miljonit eurot. Seega, 413 miljonit eurot ületav abi oleks ebaproportsionaalne. Algamisotsuses mainis komisjon konkreetselt võimalikku taristuga seotud abi ja PKM-lõivust vabastamist, mis abisummale lisatuna võiksid anda abi kogusummaks lubatud suurema summa.
- (160) Nagu aga põhjenduses 113 kirjas, ei pea komisjon NSP maa müüki, sellega seotud taristutööde tegemist ega PKM-lõivust vabastamist JLRile antud abiks. Niisiis piirdub proportsionaalsuse hindamine teatatud abisummaga.
- (161) Slovakkia esitas nõutava dokumentatsiooni ja tõendas sellele tuginedes, et esimene proportsionaalsuskriteerium on täidetud, sest teatatud abi ei ületa Nitra ja H[...] NPV erinevust (344 mln inglise naela ehk 413 mln eurot). Abi nominaalväärtus 108 miljonit inglise naela ehk 130 miljonit eurot on JLRi diskontomäära ([...] %) kasutades jooksvas väärtuses 76 miljonit inglise naela ehk 91 miljonit eurot.
- (162) Komisjon märgib, et isegi kui abi antakse, jääb Nitra NPV 268 miljoni inglise naela ehk 322 miljoni euro võrra ebasoodsamaks. Ergutava mõju analüüs näitas, et see NPV vahe oli JLRile vastuvõetav, sest Mehhikos oleks projekti elluviimine viibinud ning seal oleks olnud ka muid riske ja negatiivseid kvalitatiivseid tegureid. Neist teguritest oli põhjalikult juttu 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil ja riskianalüüsi järeldusi kinnitati sama aasta novembris JLRi nõukogule tehtud esitluses, kus oli sõnaselgelt mainitud poliitilist/ärikeskkonda, majanduslikke tegureid, kaugust JLRi peakorterist, looduskatastroofiohtu ning ELi ja Ameerika Ühendriikide vabakaubanduslepingu sõlmimise tõenäosust. Selle riskianalüüsi alusel otsustati valida eelistatud kohaks Nitra.
- (163) Kuna netolisakulude erinevust ei ületata, arvab komisjon, et abi on esimese proportsionaalsuskriteeriumiga kooskõlas.
- (164) Teise proportsionaalsuskriteeriumi puhul kohaldab komisjon netolisakulu kõrval ka abi ülemmäära, mida on suurte investeerimisprojektide jaoks vähendatud vastavalt RASi 20. lõigu alapunktile c.
- (165) Komisjon märkis algatamisotsuses, et 1 369 295 298 euro suurusele abikõlblikule investeeringule (jooksvas väärtuses) vastav teavitatud abi summa 129 812 750 eurot nominaalväärtuses ja 125 046 543 eurot jooksvas väärtuses annab abi osakaaluks 9,13 %, mis jääb alla lubatud kohandatud abi osakaalu, milleks on Nitra piirkonnas (kus regionaalabi ülemmäär on 25 %) 9,24 %. Peale selle tegi komisjon kindlaks, et abikõlblik kulu on kooskõlas RASi alapunkti 3.6.1.1 tingimustega, mida kohaldatakse abikõlbliku kulubaasi hindamisel.
- (166) RASi alapunktides 3.6.1.1 ja 3.6.1.2 on selgitatud, milliseid investeerimiskulusid saab arvesse võtta abikõlblikena. Siinsel juhul kohaldatakse alapunkti 3.6.1.1, sest kavandatava investeerimisabi jaoks abikõlblikke kulusid arvutatakse investeerimiskulude alusel. Komisjon märgib, et abikõlblikud kulud tehakse kindlaks kooskõlas nende punktide sätetega, sellepärast, et omandatud varad on uued, tegu on alginvesteeringuga uude tegevuskohta, arvesse ei lähe liisingukulu ja immateriaalset vara on abikõlblikest kuludest umbes [...] % (alla lubatud 50 %). Slovakkia kinnitas, et järgitakse ka kõiki teisi immateriaalsele varale kohaldatavaid tingimusi.
- (167) Komisjon jõudis algatamisotsuses järeldusele, et teatatud abi vähendatakse, kui selgub, et [60–85] miljoni inglise naelani ehk [72–102] miljoni euronni küündiv n-ö ülekuulu osutub abikõlbmatuks.

- (168) Siinse otsuse põhjenduses 119 leidis komisjon, et abikõlbliku investeeringu suurus on 1 460 620 591 eurot. Niisiis jääb teatatud abisumma alla lubatud kohandatud abi ülemmäär ehk 9,24 %. Seega on RASi 83. lõigus sätestatud topeülemmäär tingimus, mis on tingitud netolisakulude meetodi kombineerimisest, täidetud ehk abi piirdub minimaalselt vajalikuga ega ületa lubatud ülemmäärasid. Seetõttu peab komisjon teatatud abisummat proportsionaalseks.

6.4.4.5. Järeldus miinimumnõuete täitmise kohta

- (169) Siinse otsuse põhjendustes 120–168 nimetatud hindamise kohaselt võib järeldada, et kõik RASi alapunktides 3.2–3.6 sätestatud miinimumnõuded on täidetud.

6.4.5. Konkurentsi ja kaubanduse põhjendamatu kahjustamise vältimine

- (170) Komisjon mainis algatamisotsuse jaotises 3.3.4.2, et teatatud abil ei ole turuvõimu suurendamisest või säilitamisest ega kokkutõmbuval turul liigse tootmisvõimsuse loomisest tingitud põhjendamatu negatiivset mõju konkrentsile. Komisjon kinnitab seda järeldust ka siinse otsuse jaoks.
- (171) Ent regionaalabi andmise mõju kohale võib siiski moonutada kaubandust. RASi alapunktis 3.7.2 on loetletud mitu olukorda, mille puhul on negatiivne mõju kaubandusele selgelt suurem kui igasugune positiivne mõju ja regionaalabi seetõttu keelatud.

6.4.5.1. Selge negatiivne mõju kaubandusele: riigiabi kohandatud ülemmäär on ületatud

- (172) RASi 119. lõigu kohaselt on selge negatiivne mõju olemas juhul, kui kavandatud abisumma ületab abikõblike investeeringukuludega võrreldes ⁽³⁷⁾ sellise suurusega projektidele kohaldatava kohandatud osakaalu ülemmäär (mida suurem projekt, seda väiksemaks on kohandatud ülemmäär) ⁽³⁸⁾.
- (173) Kuna siinse otsuse põhjenduses 113 on kindlaks tehtud, et JLR ei saa teatatud abile lisaks mingit muud abi, ja põhjenduses 168, et regionaalabi kohandatud ülemmäär ei ületata, puudub ka RASi 119. lõigu mõistes selge negatiivne mõju kaubandusele.

6.4.5.2. Selge negatiivne mõju: ühtekuuluvuse kahjustamine

- (174) RASi 121. lõigus sätestatakse, et kui teise stsenaariumi puhul oleks investeering ilma kõnealuse abita tehtud mõnes muus piirkonnas, kus regionaalabi osakaal on suurem või sama, oleks tegu negatiivse mõjuga, mida tõenäoliselt abi võimalik positiivne mõju üles ei kaalu, sest see on vastuolus regionaalabi aluspõhimõtete ühtekuuluvuse valdkonnas.
- (175) Komisjon leiab, et tegu on teise stsenaariumiga, kus mõlemad valikuvõimalused on Euroopa Majanduspiirkonnas (edaspidi „EMP“). Poola Jawor, mida kaaluti kuni 10. juulini 2015, asub piirkonnas, kus abi osakaalu ülemmäär on sama mis Nitras ⁽³⁹⁾.
- (176) Nagu algatamisotsuses kirjas, oli JLRi sisedokumentidest näha, et Slovakkia pakutud motivatsioonipaketita oleks investeering Jawori olnud kulutõhusam.

⁽³⁷⁾ Suurettevõtete investeerimisprojektide tavapäraselt abikõblikke kulutusi kirjeldatakse lähemalt RASi alapunktides 3.6.1.1 ja 3.6.1.2.

⁽³⁸⁾ Vt RASi 86. lõik ja 20. lõigu punkt c.

⁽³⁹⁾ SA.37485 – Poola regionaalabi kaart, ELT C 210, 4.7.2014, lk 1.

- (177) 10. juulil 2015 toimunud üleilmastumisfoorumil esitleti kaheastmelist analüüsi, kus kõigepealt võrreldi Jawori ja Nitrat ning seejärel Mehhikot ja Nitrat. Jawor oleks olnud kulutõhusam valik, aga selle kohaga seoses leiti mitu probleemi, nagu koha põhiomadused, ajastus, ettemakstav raha ja teostatavus. Poola Jawor ei sobinud koha põhiomaduste tõttu, sest see asub põllumajandusmaal, mille kasutusotstarvet on vaja muuta, JLRi sõnul läbib krunti tee ja [...] teostusvõime on sõnaselgelt küsitav. Foorumi protokollis on kirjas, et juhatuse liikmed olid nõus soovitusel jätta Poola koht nimetatud põhjustel kõrvale. Nimetatud probleemide tõttu ei käsitanud JLRi nõukogu Jawori teostatava alternatiivina.
- (178) Komisjon ei ole leidnud tõendeid, mis lükkaks ümber Jawori sobimatuse JLRi nimetatud põhjuste tõttu, ja ükski kolmas isik ei ole selles küsimuses märkusi esitanud. Pealegi, nagu selgitatud siinse otsuse jaotises 6.4.4.3, on Mehhiko määratud varuvariandiks juhaks, kui Slovakkias riigiabi ei saada. Seetõttu on komisjon jõudnud järeldusele, et RASi 121. lõigu mõistes ei kahjusta abi ühtekuuluvust ega Jawori.

6.4.5.3. Selge negatiivne mõju: tegevuse lõpetamine või mujale üleviimine

- (179) RASi 122. lõigus on kirjas, et kui abisaajal on kindel kava lõpetada sama või sarnane tegevus EMP muus piirkonnas ja viia see üle abipiirkonda või kui ta seda teebki ning kui abi ja tegevuse üleviimise vahel on põhjuslik seos, on tegu negatiivse mõjuga, mida tõenäoliselt ei kaalu üles positiivne mõju.
- (180) Võttes aluseks Slovakkia ametiasutuste kinnituse, et JLR ei ole kahe aasta jooksul enne abitaotlust lõpetanud EMPs sama või sarnast tegevust ning tal ei olnud ka kavatsust teha seda kahe aasta jooksul pärast investeerimisprojekti lõpuleviimist, järeldas komisjon algatamisotsuses, et riigiabi ei vii tegevuse lõpetamiseni ega mujale üleviimiseni.
- (181) Ent paljudes ajaleheartiklites, mis pärinesid 2018. aasta aprillist, oli juttu umbes 1 000 töökoha kaotamisest samas või sarnases valdkonnas Ühendkuningriigis.
- (182) Slovakkia ametiasutuste selgituse kohaselt ei ole see töökohtade kaotamine Nitrase investeerimise otsusega seotud. Nad kinnitasid seda ka hiljem ja esitasid autentsed tõendid, et JLRil ei olnud Slovakkias abitaotluse esitamise ajal kindlat kava Ühendkuningriigis töökohti vähendada. Slovakkia ametiasutused esitasid ka JLRi Ühendkuningriigi töötajaid esindavate ametiühingutega 30. aprillil 2016 sõlmitud n-ö kindlustuskokkuleppe. Selles on kirjas tsükli plaanid ehk sõidukite arvud, mida tuleb Ühendkuningriigi tehases toota. Slovakkia ametiasutused selgitasid, et JLR ja Ühendkuningriigi ametiühingud leppisid 2016. aastal kirjalikult kokku, et investeerimine Slovakkiasse, kuhu viiakse üle siis Solihulli tehases toimunud [...] sõidukite tootmine, ei too endaga kaasa ühegi Ühendkuningriigi töökoha üleviimist ega sealse tootmisvõimsuse vähendamist. Samuti on selles n-ö kindlustuskokkuleppes kirjas asjaolud, mille korral on vajalik Ühendkuningriigis töökohti vähendada, ja mida sel juhul tehakse, aga nendeks on „suured majandusmuutused (nt üleilmne majanduslangus), mis vähendavad nõudlust või mõjutavad varem kokkulepitud tsükliplaani muul moel“.
- (183) [...] sõiduki tootmise üleviimine Solihullist Nitrase oli teada juba abitaotluse esitamise ajal, aga JLRil oli kavas tootmist üldiselt laiendada ja hakata Solihulli tehases tootma teisi sõidukeid (täpsemalt [...] ja [...]) ning nii toodangut suurendada. Plaanidest on näha, et [...] tootmisvõimsus Castle Bromwichis jääb samaks.
- (184) Slovakkia ametiasutused selgitasid (viidates ka avalikule teabele), et 2018. aastal teada antud koondamised olid tingitud diiselmootoriga sõidukite nõudluse vähenemisest (mis omakorda oli osaliselt tingitud selliste sõidukite maksustamise poliitikast Ühendkuningriigis) ja Brexitiga seotud ebakindlusest. JLR otsustas [...]da, mis mõjutab otseselt Solihulli tootmisvõimsust. Need tegurid ei olnud JLRi Slovakkiasse investeerimise otsusega seotud ja tekkisid aastaid pärast Nitrase tehase ehitamise otsust.

- (185) Seetõttu kinnitab komisjon taas oma järeldust, et Slovakkia abimeetme ja Ühendkuningriigis tegevuse lõpetamise vahel ei ole põhjuslikku seost.

6.4.5.4. Järeldus konkurentsile ja kaubandusele avaldatava selge negatiivse mõju kohta

- (186) Siinse otsuse põhjendustes 170–185 kirjeldatud hindamise tulemusena saab järeldada, et kõnealusel abil ei ole RASi alapunkti 3.7.2 mõistes selget negatiivset mõju konkurentsile ega kaubandusele.

6.4.6. Abi positiivse ja negatiivse mõju kaalumise

- (187) RASi 112. lõigus on sätestatud et abi on siseturuga kokkusobiv siis, kui abi negatiivne mõju konkurentsile ja kaubandusele on väike ning väiksem kui positiivne mõju ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele. On teatavaid olukordi, kus negatiivne mõju on positiivsest mõjust selgelt suurem, mis tähendab, et abi ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks.
- (188) Komisjoni miinimumnõuete alusel hindamine näitas, et abi on sobiv, vastupidine stsenaarium on tõsiseltvõetav ja realistlik, abil on ergutav mõju ning see piirdub JLRi asukohaotsuse muutmiseks vajaliku summaga. Kuna abi tulemusena tehti investeering abi saavasse piirkonda, aitab abi kaasa Nitra regionaalarengule. Samuti näitas hindamine, et abil ei ole selget negatiivset mõju selles mõttes, et see ei vii ülevõimsuse loomise ega hoidmiseni kahaneval turul, see ei mõjuta liigselt kaubandust, järgib kohaldatavat regionaalabi ülemmäära, ei kahjusta ühtekuuluvust ega põhjusta mujal toimuva tegevuse lõpetamist ja Nitrase ülevõimist. Peale selle ei kujuta abi ELi õiguse mitteeristatavat rikkumist ⁽⁴⁰⁾.
- (189) Konkurentsile avaldatav põhjendamatult negatiivne mõju, millele tuleks kaalumisel arvestada, on kindlaks määratud RASi 114., 115. ja 132. lõigus ning see hõlmab turgu valitseva seisundi tekitamist/tugevdamist või ülevõimsuse loomist/suurendamist ebatõhusal turul, isegi kui turg ei ole üldiselt languses.
- (190) Kooskõlas algatamisotsuses tehtud analüüsiga, mida komisjon siinse otsusega kinnitab, arvab komisjon, et abi ei tekita abisaaja jaoks asjaomase toote ega geograafilist turgu valitsevat seisundit ega tugevda seda ega tekita languses turul ülevõimsust. Komisjon leiab seetõttu, et abi ei avalda konkurentsile kuigi palju negatiivset mõju.
- (191) Abi mõju kaubandusele on samuti piiratud, sest regionaalabi kohandatud ülemmäärast on kinni peetud ning meede ei kahjusta ühtekuuluvust ega põhjusta tegevuse mujale ülevõimist.
- (192) Kuna abi vastab kõigile miinimumnõuetele, sel ei ole selget negatiivset mõju ning siinse otsuse põhjendustes 190 ja 191 mainitud analüüs näitab, et selle negatiivne mõju konkurentsile ja kaubandusele on piiratud, järeldab komisjon, et abi märgatav positiivne mõju Nitra maakonna regionaalarengule (eriti investeeringu mõju tööhõivele ja sissetulekutele, nagu mainitud algatamisotsuses) kaalub selgelt üles selle vähese negatiivse mõju.

6.5. Läbipaistvus

- (193) Komisjon läbipaistvusteate ⁽⁴¹⁾ jaotist II.2 arvestades peavad liikmesriigid tagama järgmise teabe avaldamise ülevaatlikul riigiabi veebisaidil riiklikul või piirkondlikul tasandil: heakskiidetud abikava või üksikabi andmiseks vastu võetud otsuse ja selle rakendussätete täistekst või link sellele, abi andva(te) asutus(te) nimi, abisaajate nimed, konkreetsele abisaajale antava abi liik ja summa, abi andmise kuupäev, ettevõtte liik (VKE/suurettevõtte), piirkond,

⁽⁴⁰⁾ RASi 28. lõik.

⁽⁴¹⁾ Komisjoni teatis, millele muudetakse järgmisi komisjoni teatisi: ELi suunised riigiabieskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõetuga, regionaalabi suunised aastateks 2014–2020 filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta, suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta ning suunised lennujaamadele ja -ettevõtjatele antava riigiabi kohta (ELT C 198, 27.6.2014, lk 30).

kus abisaaja asub (NUTS tasandil) ja põhiline majandussektor, milles abisaaja tegutseb (NACE rühma tasandil). Selline teave tuleb avaldada pärast abi andmise otsuse tegemist vähemalt kümneks aastaks ja see peab olema üldsusele piiranguteta kättesaadav. Siin põhjenduses nimetatud teabe peavad liikmesriigid avaldama alates 1. juulist 2016.

- (194) Algamisotsuses märkis komisjon, et Slovakkia on lubanud järgida kõiki läbipaistvusteatise jaotises II.2 sätestatud läbipaistvusnõudeid.

7. KOKKUVÕTE

- (195) Komisjon on jõudnud järeldusele, et Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o.-le antud investeeringuteks ettenähtud regionaalabi, millest on teada antud, vastab kõigile RAS 2014–2020s sätestatud tingimustele ja seetõttu käsitatakse seda ELTLi artikli 107 lõike 3 punkti a mõistes siseturuga kokkusobivana.
- (196) Kuna Slovakkia ametiasutused nõustusid erandkorras loobuma ELTLi artikliga 342 ja määruse nr 1⁽⁴²⁾ artikliga 3 neile antud õigustest ning lubasid kavandatud otsuse vastu võtta ja sellest ELTLi artikli 297 kohaselt teada anda inglise keeles, tuleb käesolev otsus vastu võtta inglise keeles,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Slovakkia kavandatav kuni 125 046 543 miljoni euro (jooksev väärtus) suurune riigiabi, mille osakaal on 9,13 % (brutotoetusekvivalent), Jaguar Land Rover s.r.o.-le on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c mõistes siseturuga kokkusobiv.

Seega võib seda anda.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Slovaki Vabariigile.

Brüssel, 4. oktoober 2018

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

⁽⁴²⁾ 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58).

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2019/1128,**1. juuli 2019,****milles käsitletakse Euroopa keskses andmekogus talletatud lennuohutuslastele soovitudele ja neile antud vastustele juurdepääsu õigusi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2012/780/EL****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 376/2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelemeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007, (¹) eriti selle artikli 8 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 (²) artikli 18 lõikele 5 tuleb kõik lennuohutusalsed soovited ja neile antud vastused registreerida keskses andmekogus.
- (2) Põhjenduses 1 osutatud keskne andmekogu on määruse (EL) nr 376/2014 kohaselt loodud Euroopa keskne andmekogu.
- (3) Vastavalt määruse (EL) nr 376/2014 artiklile 10 on juurdepääs Euroopa keskses andmekogus talletatud ettekannetele lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta piiratud selle teabe konfidentsiaalsuse tõttu. Teisest küljest on olemas õigustatud huvi tagada üldsuse juurdepääs kõigile lennuohutuslastele soovitudele ja neile antud vastustele, võttes arvesse määruse (EL) nr 996/2010 ja määruse (EL) nr 376/2014 üldesmärki – vähendada lennuõnnetuste arvu ning edendada lennuohutusega seotud intsidentide uurimiste tulemustest aru andmist. Sellise õigustatud huvi olemasolu kinnitab ka asjaolu, et lennuohutuslaste uurimiste aruanded, mis sageli sisaldavad lennuohutuslaste soovitusi, tuleb vastavalt määrusele (EL) nr 996/2010 avalikustada.
- (4) Komisjon peab kooskõlas määruse (EL) nr 376/2014 artikli 8 lõikega 4 vastu võtma Euroopa keskse andmekogu haldamise korra. Kuna turvakaalutlustel ei tohiks võimaldada otsejuurdepääsu Euroopa kesksele andmekogule, peaksid kõik Euroopa keskses andmekogus sisalduvad lennuohutusalsed soovited ja neile antud vastused olema tehtud üldsusele kättesaadavaks eraldi avaliku veebisaidi kaudu.
- (5) Andmete säilitamisel, töötlemisel ja vahetamisel tuleks igal ajal ja kõigil tasanditel tagada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 (³) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1725 (⁴) sätestatud isikuandmete kaitse kohustused oleksid täidetud.
- (6) Komisjoni otsus 2012/780/EL (⁵) tuleks kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva otsusega, millega tuleks erinevalt otsusest 2012/780/EL ette näha üldsuse juurdepääs nii lennuohutuslastele soovitudele kui ka neile antud vastustele.

(¹) ELT L 122, 24.4.2014, lk 18.

(²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 996/2010 tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ (ELT L 295, 12.11.2010, lk 35).

(³) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(⁴) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

(⁵) Komisjoni 5. detsembri 2012. aasta otsus 2012/780/EL, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 (tsiviillennunduses toimuvate õnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ) artikli 18 lõikega 5 loodud Euroopa lennuohutuslaste soovitude kesksele andmekogule ja nendele soovitudele antud vastustele juurdepääsu õigusi (ELT L 342, 14.12.2012, lk 46).

- (7) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1139 ⁽⁶⁾ artikli 127 alusel asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva otsusega kehtestatakse meetmed määruse (EL) nr 376/2014 artikli 8 lõike 1 kohaselt loodud Euroopa keskse andmekogu haldamiseks seoses juurdepääsuga lennuohutuslastele soovitudele määruse (EL) nr 996/2010 artikli 2 punkti 15 tähenduses ning kõnealustele soovitudele antud vastustega, mis on registreeritud vastavalt määruse (EL) nr 996/2010 artikli 18 lõikele 3.

Artikkel 2

Lennuohutuslaste soovitude ja neile antud vastuste staatus

Kõik Euroopa keskses andmekogus sisalduvad lennuohutuslaste soovitud ja neile antud vastused tehakse üldsusele kättesaadavaks avaliku veebisaidi kaudu, mille loob ja mida haldab komisjon.

Artikkel 3

Isikuandmete kaitse

Käesoleva otsuse raames töödeldakse isikuandmeid kooskõlas määrustega (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725.

Artikkel 4

Konfidentsiaalsus

Lennuohutuslastele soovitudele antud vastused, mis avaldatakse vastavalt käesolevale otsusele, ei sisalda konfidentsiaalset teavet. Liikmesriigid kehtestavad selleks asjakohased protseduurid.

Artikkel 5

Kehtetuks tunnistamine

Otsus 2012/780/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 6

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 1. juuli 2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (ELT L 212, 22.8.2018, lk 1).

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET